

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcane tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leltgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 217

Poznań, poniedziałek dnia 12 maja 1930

Rok XXV

Źródło depresji

W przeddzień doręczenia p. Prezydentowi Rzeczypospolitej żądania zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej, bezczynny dotąd rząd p. Sławka wykonał dywersję o charakterze kontrofensywy. Uprzedzając mianowicie zarzut braku programu w walce z kryzysem gospodarczym, p. minister Kwiatkowski podczas urzędowej przez siebie „herbatki” dla przedstawicieli życia gospodarczego wygłosił dłuższe przemówienie, zatytułowane następnie: „Wytyczne programu gospodarczego rządu”.

Streszczenie tego przemówienia znane jest Czytelnikom naszym. W zakresie finansowo-gospodarczym zawiera ono szereg tez, na które można się w zupełności pisać, zawiera i takie, z którymi możnaby polemizować. Nie o to jednak chodzi. Punkt ciężkości leży w tym, czy i jak to, co mówi człowiek, będący, jak i inni, tylko wykonawcą woli p. Piłsudskiego, będzie istotnie wykonane. P. Bartel nauczył nas dostatecznie, że można co innego mówić, a co innego robić, że mowy programowe nie są zapowiedzią czynów, lecz osłoną gazową dla ukrycia manewrów politycznych.

Istotą przemówienia p. Kwiatkowskiego było wezwanie sfer gospodarczych do wspólnej z rządem walki z depresją psychiczną, jaka opanowała społeczeństwo — zdaniem p. Kwiatkowskiego — głównie z powodu „prześkrawiania depresji gospodarczej” przez czynniki opozycyjne. P. minister stawia sobie i swoim słuchaczom za cel „ochronienie odcinka gospodarczego od nierzeczonej walki o charakterze politycznym”. W tym celu najpierw z gestem ogłasza, że „nie może być takiego ugrupowania, takiej organizacji, czy partii politycznej, któraby dążyła do rozegrania swej walki z rządem na płaszczyźnie kulturowanego pogłębiania wyjaśnienia (styl — red.) depresji gospodarczej”. Następnie optymistycznie przedstawienie tego, co rząd zrobił, robi i zamierza zrobić w dziedzinie gospodarczej, a celem całego wywodu jest natłoczenie optymizmem przedstawicieli świata gospodarczego, a za ich pośrednictwem reszty społeczeństwa.

Nie będziemy się dłużej zatrzymywać nad dziwnym w ustach ministra oddzielaniu spraw gospodarczych od „walki o charakterze politycznym”. Wiadomo, że wszędzie zagadnienia gospodarcze są jądrem polityki, a zatem muszą być i przedmiotem walki politycznej. Nie chcemy również zbyt mocno podkreślać zupełnego wyeliminowania przez p. Kwiatkowskiego roli Sejmu w zwalczaniu kryzysu gospodarczego, co w przeddzień zgłoszenia wniosku o zwołanie nadzwyczajnej sesji sejmowej miało specyficzne znaczenie: p. Kwiatkowski uznaje rząd, sfery gospodarcze i społeczeństwo.

Chcemy natomiast zająć się niemniej oraz źródłem depresji psychicznej, za które p. Kwiatkowski uważa propagandę czynników opozycyjnych. Jest to prymitywne upraszczanie sprawy. Źródłem depresji w znaczeniu te-

Wynik wyborów do Sejmu śląskiego

Polskie stronnictwa opozycyjne zdobyły 16 mandatów — Niemcy 15 mandatów — „Sanacja” 10 mandatów — Socjaliści opozycyjni 5 mandatów — Komuniści 2 mandaty

Katowice, 12. 5. (PAT.) Tymczasowe wyniki wyborów do sejmu śląskiego w okręgu wyborczym Cieszyn — Bielsko — Pszczyna — Rybnik przedstawiają się następująco:

Ważnych głosów oddano 220.940. Z tego lista nr. 1 — kat. bl. lud. (Korfanty) otrzymała 58.869 gł. i 6 mand., lista nr. 2 PPS. — 30.676 gł. i 2 mand., lista nr. 3 „Demokratische-Socialistische Arbeitspartei in Polen” — 11.024 gł. i 1 mand., lista nr. 4 Zjednoczony front robotniczo-górnictwa (Piastowcy) — 4.859 gł., bez mand., lista nr. 5 Zjednoczony front chłopski w cieszyńskim (Piastowcy) — 3.246 gł., bez mand., lista nr. 6 śląski bl. samoobrony (Separatyści) — 630 gł., bez mand., lista nr. 7 Powszechna zjedn. gosp. stanu średniego — 2.483 gł., bez mand., lista nr. 8 Narodowo-chrześcijańskie Zjednoczenie Pracy („Sanacja”) — 43.462 gł. i 4 mand., lista nr. 9 Narodowy ruch robotniczy (N. P. R.) — 15.468 gł. i 1 mand., lista nr. 10 „Deutsche Wahlgemeinschaft” — 47.539 gł. i 4 mand., lista nr. 11 PPS. fr. rew. — 809 gł., bez mand., lista nr. 12 Katolickie Centrum Ludowe — 882 gł., bez mand., lista nr. 13 Blok Jedności robotniczo-chłop. (Komuniści) — 1.147 gł., bez mand., lista nr. 14 Chrześc. Stron. dla obrony interesów uchodźców — 860 gł., bez mand.

Wyniki te są niezupełne, ponieważ brak danych z trzech gmin powiatu rybnickiego.

W okręgu wyborczym drugim Katowice (Ruda) uprawnionych do głosowania 121.125, ważnych głosów 113.855. Lista nr. 1 Katol. bl. lud. (Korfanty) — 21.747 gł. i 4 mand., lista nr. 2 PPS. fr. rew. — 1.732 gł., bez mand., lista nr. 3 „Demokrat. Socj. Arbeitsp. in Polen” — 4.334 gł., bez mand., lista nr. 4 Bl. jedności robotniczej (Komuniści) — 11.731 gł., 1 mand., lista nr. 5 PPS. — 8.665 gł. i 1 mand., lista nr. 6 Śląski Blok samoobrony (Separatyści) — 203 gł., bez mand., lista nr. 7 Narodowy ruch robotn. (N. P. R.) — 8.600 gł. i 1 mand., lista nr. 8 Narodowo-chrześc. Zjedn. Pracy („Sanacja”) — 14.397 gł. i 3 mand., lista nr. 10 Związek rolników śląskich — 123 gł., bez mand., lista nr. 11 „Dtsch. Wahlgem.” — 36.215 gł. i 5 mand., lista nr. 12 Katol. Centrum śląskie — 576 gł., bez mand., lista nr. 13 Chrześc. Stron. dla obrony interesów uchodźców — 1.025 gł., bez mand., lista nr. 14 Zjedn. właścicieli domów i gruntów — 3.275 gł., bez mand., lista nr. 15 Śląskie Zjedn. Ludowe („Sanacja”) — 1.832 gł., bez mand. Dotychczas brak wyników z 6 gmin tego okręgu.

W okręgu wyborczym trzecim Królewska Huta — Świętochłowice ważnych głosów oddano 181.335. Na poszczególne listy padło: lista nr. 1 Katol. bl. lud. (Korfanty) — 38.565 gł. i 3 mand., lista nr. 2 PPS. fr. rew. — 1.376 gł., bez mand., lista nr. 3 „Dtsch. Socjal. Arbeitspartei in Polen” — 7.613 gł., bez mand., lista nr. 4 PPS. 8.004 gł. i 1 mand., lista nr. 5 unieważniona, lista nr. 6 Bl. jedn. robotn.-chłopskiej (Komuniści) — 11.877 gł. i 1 mand., lista nr. 7 Nar. ruch robotniczy (N. P. R.)

Jeśli zaś chodzi o przyszłość, to źródłem depresji jest brak zaufania do tych, którzy kierują ogólną polityką państwa i zależną od niej polityką gospodarczą. Rozumie to p. min. Kwiatkowski i dlatego przed nakreśleniem programu gospodarczego pragnie usta-

— 12.484 gł. i 1 mand., lista nr. 8 Nar. chrześc. zjedn. pracy („Sanacja”) — 29.776 gł. i 3 mand., lista nr. 10 śląski blok samoobr. (Separatyści) — 242 gł., bez mand., lista nr. 11 „Dtsch. Wahlgem.” — 66.128 gł. i 6 mand., lista nr. 12 Chrześc. stron. dla obrony inter. uchodźców — 1.830 gł., bez mandatu, lista nr. 13 Katol. centrum śląskie — 707 gł., bez mand., lista nr. 14 Zjedn. właśc. domów i gruntów — 4.550 gł., bez mandatu.

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.) Dziśszego prasa poranna nie podaje jeszcze ostatecznego wyniku wyborów śląskich. Dopiero w godzinach południowych są spodziewane obliczenia, dotyczące wyników głosowania. — Wszystkie jednakże doniesienia stwierdzają, że wybory odbyły się w zupełnym spokoju i przy licznych udziałach publiczności. Przypuszczają, że głosowało 90 do 92 proc. obywateli. Niestety udział Niemców w głosowaniu był silniejszy, niż udział Polaków.

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.) — Donoszą z Katowic (godzina 13), że przypuszczalny rozdział mandatów jest następujący: Blok polski opozycyjny: okręg 1 — 7 mandatów, okr. 2 — 5, okr. 3 — 4, razem 16. Blok niemiecki: okr. 1 — 4, okr. 2 — 5, okr. 3 — 6, razem 15. Blok rządowy: okr. 1 — 4, okr. 2 — 3, okr. 3 — 3, razem 10. Blok socjalistyczny (opozycyjny): okr. 1 — 3, okr. 2 — 2, okr. 3 — 1, razem 6. Komuniści: okr. 1 — 0, okr. 2 — 1, okr. 3 — 1, razem 2. (w)

Od redakcji: Wynik wyborów oznacza niestety bardzo poważny sukces Niemców. Ich liczba mandatów podniosła się z 11 na 15. Tłumaczy to się przedewszystkiem tem, że Niemcy szli przy wyborach zwartym frontem, podczas kiedy społeczeństwo polskie na Śląsku przedstawiało obraz smutnego rozbitcia. „Sanacja” wprowadziła tam metody walki Polaków z Polakami nieomal na noże. Tych metod zbiera teraz owoce naród polski. On płaci koszt polityki obozu rządowego.

Ze stronnictw polskich najsilniejszy wyszedł blok Korfantego z 13 mandatami, podczas kiedy oficjalna „sanacja” uzyskała mimo całego teroru tylko 10 mandatów. Narodowa Partja Robotnicza spadła z 6 mandatów na 3. „Piastowcy” stracili swój 1 mandat. Socjaliści polscy mieli zeszłym razem 8, niemieccy 3 mandaty; teraz blok socjalistyczny zdobył ogółem tylko 5 mandatów, zato komuniści mają 2, a przedtem nie mieli żadnego mandatu. W 5 mandatach socjalistycznych jest tylko 1 niemiecki, co jest tym razem plusem ze stanowiska narodowego. „Sanacyjna” P. P. S. Frakcja Rewolucyjna, licząca szczególnie na Cieszyńskie, wyszła zupełnie bez mandatu.

Do szczegółowszego oświeślenia wyborów śląskich powrócimy.

lić pewne zasady, które są jakoby tak niewzruszone, że „nie wolno ich wciągać do arsenału walki wewnętrzno-politycznej”. Zasady te są następujące:

1. Niema w Polsce tendencji do ryzykownych posunięć, zagrażających pokojowi.

2. Polityka finansowa, walutowa i gospodarcza jest wolna od jakichkolwiek niedojrzałych eksperymentów.

3. Polityka wewnętrzna rządu nie szuka żadnych „rozgrywek”.

Punkt 1. przyjmujemy chętnie do wiadomości. Co do dwóch dalszych nie chcemy kwestionować, że to, co p. min. Kwiatkowski mówi, jest jego subiektywną prawdą. Bo obiektywnie niestety racji mu przyznać nie możemy. Czy nie było za rządów pomajowych niedojrzałych eksperymentów w polityce finansowo-gospodarczej? Czy polityka zbożowa, handlowa, rezerw skarbowych, budowlana, budżetowa, podatkowa, ubezpieczeniowa była wolna od „niedojrzałych eksperymentów”? Czy nie kto inny, jak sam obecny premier p. Sławek, nie groził niebyle jaką „rozgrywką”, bo łamaniem kości posłów opozycyjnych? Czy p. Świtalski nie stosował nieustannie metody pogroźek? Czy subwencjonowane przez rząd piśma nie wzywają ciągle do nowego zamachu stanu? Czy przedewszystkiem p. Piłsudski dnia 1 lipca 1928 nie ogłosił gotowości „oktrojowania konstytucji”?

Dobrze — powie ktoś —, tak może i było, ale na przyszłość nie będzie.

Dlaczego? Dlatego, że tak mówi p. min. Kwiatkowski? P. min. Kwiatkowski nie jest t. zw. „czynnikiem decydującym”? P. Bartel też ciągle mówił mniej więcej to samo. I co się stało? Ilekroć p. Bartel dostawał dymisję, tylekroć wypierano się tego, co mówił. Skądże zatem społeczeństwo ma nagle uwierzyć, że to, co mówi p. Kwiatkowski, jest nienaruszalnym dogmatem?

Tu, a nie w tem, co pisze i mówi opozycja, leży źródło depresji psychicznej. W ciągu czterech lat rządów pomajowej dyktatury społeczeństwo miało aż nadto powodów do niewierzenia temu, co mówili i mówią rozmaici ministrowie.

Źródłem depresji psychicznej i zaniżeniu zaufania jest „czynnik decydujący” w rządzie. Na rozbudzenie tego zaufania trzeba by co najmniej tyle czasu, ile pracowano nad jego zabiciem. Ale społeczeństwo nie może dzisiaj wystawić nikomu weksla na cztery lata. Rok 1930 to nie rok 1927!

I dlatego jedynym sposobem na usunięcie depresji psychicznej jest — usunięcie zakapturzonej dyktatury! M. K.

Sukces szkolnictwa polskiego.

Katowice, 12. 5. (PAT.) Dalsze wyniki wpisów do szkół polskich na G. Śląsku przedstawiają się następująco: w powiecie pszczyńskim w miastach Pszczyna i Micholów, oraz w gminach Murcki, Tychy, Łaziska, kopalnia Boera na ogólną liczbę 4.155 osób do polskich szkół wpisano 3.888 dzieci, czyli 94 proc.; w pow. rybnickim w miastach Rybnik, Zory, Wodzisław, oraz w gminach Knurów, Czerwionka, Przyszowice, Rydułtowy, Chwałowice, Brzozie, Pszów na ogólną ilość dzieci 5.747 do polskich szkół wpisano 5.484 dzieci, t. j. 96 i pół proc.

Przed wyborami na Wileńszczyźnie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Wilno, w maju.
Sąd Najwyższy unieważnił dotychczas wybory w dwóch okręgach z liczbą trzech, które znajdują się na terenie województwa wileńskiego, a mianowicie okręgu święciańskiego i lidzkiego. W pierwszym z tych okręgów utracili mandat dwaj posłowie z B. B., jeden socjalista i trzech posłów mniejszościowych. Drugi okręg jeszcze drożej kosztował „sanatorów”, bo tu stracili aż trzech przedstawicieli, a w ich liczbie dwie tak grube ryby, jak osławiony ze swej antykatolickiej polityki na stanowisku dyrektora departamentu w ministerstwie wyznań religijnych i oświecenia publicznego redaktor Kazimierz Okulicz, oraz kierownik t. zw. „młodzieży wiejskiej” p. Kamiński. Reszta mandatów należała do mniejszości narodowych i jeden do listy Nr. 25.

Jak się przedstawiają widoki co do wyniku wyborów w okręgu święciańskim, omówimy w przyszłości, gdyż termin głosowania jest jeszcze dość odległy, bo aż 13 lipca, natomiast wybory w okręgu lidzkim mamy 25 maja, a więc za niecałe 2 tygodnie.

„Sanacja” nie ośmieliła się również tutaj wystawić swej własnej — firmowej listy, by nie narażać się na kompromitację z powodu przewidzianej porażki, bo przecież i u nas stosunek do „sanacji”, a przedewszystkiem jej wodza, uległ wreszcie gruntownej zmianie. Dzisiaj już nie tylko w miastach, lecz nawet w mniejszych miasteczkach i na wsi chętniej słuchają tych, co wołają „precz”, niż tych, co dotychczas nie przestali porykiwać — „niech żyje!” Ponadto pewien wpływ może mieć ustawa o ochronie wyborów i niejeden komendant posterunku, względnie wójt, poważnie zastanowił się musiałby, zanimby się zdecydował wyspać parę setek jedynie do eskortowanej do starostwa (zamiast do komisji wyborczej) urny wyborczej.

Krucho też dzisiaj również z gotówką, a bez gotówki zwolennicy rządów pomajowych stają się dziwnie ospali i nie wrażliwi na hasła najradośniejszej nawet twórczości przy urnach wyborczych. W takich warunkach postanowiono zastosować taktykę wręcz odmienną, która ma na celu udowodnić społeczeństwu, że wycofanie się B. B. z walki wyborczej spowoduje całkowitą klęskę żywiołu polskiego i triumf bolszewicko-białoruskich list. Tem właśnie tłumaczą dziś owe „warunkowe” zwolnienie z kryminału b. posła Tarszkiewicza, który przecież jeszcze ułaskawionym nie został. Zjawiał się już on na terenie okręgu lidzkiego w „aureoli” sławy „męczennika” za lud białoruski i istotnie rozpoczyna działal-

ność, która może na wynikach głosowania poważnie zaważyć.

Drugim posunięciem było „wyjaśnienie” głównego komisarza wyborczego, na które powołując się okręgową komisja wyborcza, uznała za możliwe przyznawanie nowych list. Dało to asumpt lidzkiej „sanatorom” do skomponowania listy, która miała wprowadzić do szeregów narodowych zamęt i nieporozumienie. Listę ową ochrzczone mianem „Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego”, a na pierwszym miejscu wystawiono adwokata Franciszka Wismonta, nader popularnego i szanowanego w Lidzie. Jednakże zasła przytem mała „niedokładność”. W pospiechu zapomniano zapytać mecenasa Wismonta o zgodę, co nie przeszkodziło jednakże komisji wyborczej listę czempredziej zatwierdzić, aczkolwiek w roku 1928-ym wystarczały znacznie mniejsze nieścisłości, by unieważniać inne listy.

P. Wismont stanowczo oświadczył, iż kandydować nie będzie i frontu narodowego rozbijać nie ma zamiaru. Jak z tej sytuacji wybrną „sanatorzy”, narażenie jeszcze nie wiemy, w każdym jednakże razie istnieniu podobnej listy, to powód do ponownego unieważnienia wyborów, a tego istotnie „sanatorzy” pragnąć mogą, bo nie ulega wątpliwości, że mandaty uzyskać mogą tylko ci, co z rządami pomajowymi mają zamiar prowadzić walkę.

W okręgu lidzkim listą narodową jest lista Nr. 25, na czele której stoi dr. Harniewicz. Poseł ten zasiadał wprawdzie w Sejmie wśród chwiejnych chadeków, lecz wyróżniał się z pośród swoich kolegów klubowych zdecydowanie wrogim stosunkiem do „sanacji” i jej wodza.

Drugie miejsce należy do mec. Zmitrowicza, który posłował do pierwszego Sejmu, gdzie należał do grupy Skulskiego, a po bankructwie tego ugrupowania zadeklarował się jako piastowiec. Obecnie współdziała z nowym tworem politycznym — „Jednością Włościańską”, tworzoną przez pewną grupkę kleru z ks. Makarewiczem na czele.

Trzecie miejsce wreszcie obsadzone zostało przez Stronnicwo Narodowe. Jest to miejsce beznadziejne, więc nie mamy potrzeby omawiania osoby kandydata, który na niem figuruje. W każdym razie stwierdzić musimy, że szanse listy Nr. 25 są dziś znacznie większe i przy pewnym wysiłku spodziewać się można zdobycia przez nią drugiego mandatu.

Listy Nr. 24 na mocy porozumienia zawartego w swoim czasie z Piastem i Chadecją w okręgu tym nie zgłaszano. P. Kownacki.

W środę, dnia 14 maja r. b. o godzinie 8 wieczorem w sali Ogrodu Zoologicznego odbędzie się rewelacyjny odczyt

znakomitego pisarza p. A. Nowaczyńskiego

p. t. „Gazy nad Warszawą”.

Bilety wstępu są do nabycia w cenie 3 zł, 2 zł, 1,50 zł, 1 zł i 50 groszy w Biurze Stronnictwa Narodowego, przy ul. św. Marcin 65, I. p. w podwórzu na lewo, od godz. 9—3.

czeniu miesięcznych feryj wielkanocnych, które rozpoczęły się dnia 28 marca, dochodzona te rozpoczął.

Senat akademicki po wysłuchaniu komunikatu JM. Rektora, jednomyślnie powziętą uchwałą w pełni podzielił stanowisko JM. Rektora, poparł wszystkie zarządzenia przez niego w tej sprawie wydane, a ponadto stanowczo zaprotestował przeciwko naruszeniu autonomii uniwersytetu, jak również przeciwko użyciu przez policję tego rodzaju środków represji, które doprowadziły do rozlewu krwi młodzieży akademickiej.

Senat akademicki oczekuje ze strony właściwych władz zadośćuczynienia za naruszenie praw autonomii uniwersytetu.

Obrady Sokolstwa wielkopolskiego

Posiedzenie Rady Dzielnicowej. — Liczny udział delegatów.

Po sobotnim zebraniu zarządu, na którym omówiono szereg spraw i przygotowano materiał oraz odpowiednie wnioski — odbyło się doroczne zebranie najwyższej magistratury naszego Sokolstwa, a mianowicie Rady Dzielnicowej.

Po nabożeństwie w kościele farnym tłumnie przybyli z różnych stron Wielkopolski delegaci w liczbie około 150 udali się na salę obrad na boisku Sokoła, gdzie posiedzenie zagal i przewodniczył mu sprawnie drh. prezes Wolski. Po sprawdzeniu listy obecnych kolejno składali referaty z działalności drh. drh.: Wolski (prezes), Fellner (sekretarz), Kępiński (skarbnik), Rozmiarkowa (przewodnicząca Dzielni. Wydz. Sokolic), Suligowski (naczelnik) i Hoffman (kom. rewizyjna). Nad sprawozdaniami wywiązała się rzeczowa dyskusja, poczem zebranie jednogłośnie udzieliło absolutorjum Przewodnictwu; następnie zatwierdzono budżet, a ze wszystkich przemówień przebiegało uznanie dla całokształtu pracy naszego Sokolstwa.

W wyborach uzupełniających zatwierdzono kooptację drh. Zygmunta Plucińskiego z Lusówka, powołując go równocześnie na stanowisko pierwszego wiceprezesa z powodu rezygnacji drh. Stefana Soborskiego, którego jednak zebrani wybrali ponownie do Przewodnictwa w charakterze członka, jak również drh. Stanisława Libere. Komisja Rewizyjna pozostała w niezmienionym składzie.

Pod koniec obrad naczelnik związkowy drh. Fazanowicz udzielił wyčerpujących wyjaśnień w związku z planami powierzonej jego pieczy dziedziny naszego Sokolstwa, oraz w sprawie wyjazdu do Białogrodu na Wszechrówniański Zlot.

Z ważniejszych uchwał należy wspomnieć o zniesieniu okręgu króbskiego, którego gniazda niemal w całości przyłączono do okręgu leszczyńskiego. Okręg koniński natomiast pozostawiono w naszej Dzielnicy, postanawiając dolożyć wszelkich starań, aby pobudzić w nim rozwój sokolstwa.

Obszerne sprawozdanie podamy w naszym tygodniowym dziale „Życie Sokole”.

Napaść „Piasta Wielkopolskiego”

Jak wiadomo, Klub Narodowy nie podpisał wniosku centrolewu do Prezydenta Rzeczypospolitej o zwołanie sesji nadzwyczajnej parlamentu i uzasadnił to w komunikacie tem, że umotywowanie wniosku nie we wszystkich odpowiada stanowisku Klubu Narodowego. Klub Narodowy nie tylko jest bezwzględnie za sesją nadzwyczajną, ale w swym opozycyjnym stosunku do rządu idzie — jak wiadomo — znacznie dalej od stronnictw centrolewowych.

Tutejszy „Piast Wielkopolski” nazywa niepodpisanie wniosku przez Klub Narodowy „dwulicowością” i „umyślnym ręk”. Tak niemądrego zarzutu nie myślimy wcale odpierać. Tembardziej, że podniesiony został przez organ

tutejszego „Piasta”. Nie potrzebujemy się wobec nikogo politycznie legitymować, a już ubliżałoby nam wręcz, gdybyśmy to czynić mieli wobec tutejszego „Piasta”, którego całe istnienie jest jedną dwulicowością i siadaniem na dwóch stołkach: niby to opozycyjnym, a zarazem „sanacyjnym”. Przecież w samem Polskim Stronnictwie Ludowym „Piast” mają o kierunku politycznym i politycznym charakterze tutejszego „Piasta” bardzo licze pojęcie.

Po długoletniej dwulicowości chciałby „Piast Wielkopolski” uczyć Stronnicwo Narodowe — myśli narodowo-politycznej! Czy to nie kpiny ze siebie samego? Niech sobie „Piast” i Ch. D. idą w ogonku P. P. S. i wogóle lewicy, — to ich rzecz, ale niech nie pozują teraz magle w okresie wyborów gnieźnińskich na... bohaterów mocnej polityki, bo ludzie pękają od śmiechu, a trzeba przecież ludziom dobrze żyć.

Niech też „Piast Wielkopolski” raz ostatecznie zaniecha okłamywania swych czytelników, że Stronnicwo Narodowe „szło zdecydowanie przeciw interesom wsi”, bo już na wsi mają dosyć tego tumanienia i okłupiania ludu. Największym przeciwnikiem „Piasta” na wsi wielkopolskiej stała się własna jego, w środkach nieprzebiegająca demagogia. Na takiej szkapie można je chać do czasu; rychlej czy później karę się skreśli.

Insynuacja pod adresem Katol. Agencji Prasowej

(KAP) W „Słowie” wileńskim z dn. 7. b. m. w artykule, omawiającym orzeczenie kongregacji Obrzędów w sprawie zajmowania miejsc w przebraterjum przez osoby świeckie, znalazła się insynuacja pod adresem Kat. Agencji Prasowej, przypisująca jej autorstwo orzeczenia Kongregacji.

Zbytecznem jest z naszej strony udowadniać autentyczność orzeczenia Kongregacji, gdyż redakcji „Słowa” dobrze było wiadomem przed zamieszczeniem napaści na K. A. P., że komunikat, zawierający orzeczenie Kongregacji Obrzędów, został nadesłany Kat. Agencji Prasowej z Wilna za aprobatą J. E. ks. arcybiskupa-metropolity i dosłownie został przez K. A. P. do wiadomości publicznej podany.

Hitlerowcy spalili portret Hindenburga

Berlin, 10. 5. (PAT.) „Tempo” donosi o wybuchu, jakiego w jednym z miasteczek na pograniczu wschodniem dopuściła się policja hitlerowska. W czasie postoju w gospodzie hitlerowcy zerwali ze ściany portret prezydenta Hindenburga i wyniosli go do ogrodu, wśród wyzisk i obelg spalili. Wiadomość o wybuchu wywołała powszechne wzburzenie.

Policja polityczna wdrożyła energiczne śledztwo.

Dar Prezydenta dla Częstochowy

Warszawa, 12. 5. (PAT) W czasie pobytu na Jasnej Górze Prezydent Rzplitej zwiedził również będącą na ukończeniu katedrę w Częstochowie. P. Prezydent Rzplitej ufundował witraż, przekazując potrzebną kwotę 10,000 zł na ręce bisk. Kubiny.

Zmiana w rządzie kowieńskim

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.) W niedzielę przyjechał do Kowna poseł litewski w Paryżu Klimas, który ma objąć tę min. spraw zagr. w miejsce dotychczasowego ministra Zauniusa. Nie jest również wykluczone, że Klimas jednocześnie obejmie stanowisko premiera, ponieważ Tubialis oślepł na jedno oko i w celu kuracji musi jak najprędzej wyjechać zagranicę. (w)

Pożar fabryki łódzkiej

Łódź, 11. 5. (PAT.) Dzisiejszej nocy pożar zniszczył zakłady włókiennicze firmy H. B. Litwin w Łodzi. Akcja ratunkowa trwała przeszło 6 godzin. Straty oceniamy na 1½ miliona złotych. Wskutek pożaru kilkuset robotników straciło pracę.

Protest senatu uniwersytetu pozn.

przeciw naruszeniu autonomii uniwersytetu przez policję i rozlewowi przez nią krwi młodzieży akademickiej

Senat akademicki uniwersytetu poznańskiego na pierwszym po feryj wielkanocnych posiedzeniu, odbytem w dniu 7 maja r. b., zapoznał się na podstawie komunikatu J. M. Rektora z przebiegiem zajść w dniu 23 marca r. b. w związku z akademją ku czci marszałka Piłsudskiego, jak również z treścią pism i zarządzeń wydanych przez J. M. Rektora z tego powodu. W szczególności senat przyjął do wiadomości, że

1. JM. Rektor stwierdził naruszenie w dniu 23 marca przez organa policji państwowej prawa rektora do wykonywania władzy porządkowej na terenie uniwersytetu, a tem samem naruszenie ustawowo zagwarantowanej i wiekową tradycją uświęconej autonomii uniwersyteckiej. Wykazawszy to w wyčerpującym wywodzie w piśmie do Pana Wojewody z 16 kwietnia r. b. dał wyraz przekonaniu, że Pan Wojewoda wyda odpowiednio zarządzenia, któreby zapobiegły powtórzeniu się w

przyszłości tego rodzaju faktów, tembardziej pożałowania godnych, że zdarzają się one już po raz drugi w bieżącym roku.

2. JM. Rektor stwierdził fakt pokalenia studentów „bagnetami” przez policję w czasie wspomnianych zajść i w temże piśmie do Pana Wojewody dał wyraz poważnej wątpliwości, czy stan faktyczny i charakter demonstracji uzasadniał tak ostrą reakcję ze strony policji, iż wynikiem jej był rozlew krwi młodzieży akademickiej.

3. JM. Rektor po otrzymaniu odpisu sprawozdania policyjnego z dnia 24 marca r. b. o przebiegu tych zajść, przesłał go niezwłocznie dnia 28 marca r. b., zgodnie z obowiązującymi przepisami, p. referentowi senatu dla spraw dyscyplinarnych, jako sędziemu uniwersyteckiemu, celem przeprowadzenia dochodzeń przeciw studentom uniwersytetu poznańskiego, wykazanym w tem sprawozdaniu. P. referent dyscyplinarny bezpośrednio po ukoń-

Młodzież Wszechpolska

urządza dziś w poniedziałek, 12 b. m. o godz. 20 w lokalu swym przy ul. św. Marcina 65, podw. prawo,

zebranie sekcji ideowo-programowej

z referatem p. red. Jerzego Herniczka p. t.

Na marginesie książki J. Clemenceau

„Blaski i nędze zwycięstwa”.

Wielka mowa min. Grandiego

Rzym, 12. 5. (Tel. wł.) W parlamencie minister spraw zagranicznych Grandi wygłosił wielką mowę na temat polityki zagranicznej Włoch. Minister omówił najpierw konferencję haską, następnie przeszedł do konferencji londyńskiej, poświęcając głównie część swoich wywodów stosunkom francusko-włoskim na tle ich zbrojeń na morzu. Minister Grandi obszernie uzasadniał stanowisko Włoch, podtrzymując wszystkie głoszone dotychczas tezy. Mówca wyraził jednak nadzieję, że dojdzie w końcu do porozumienia między Francją a Włochami, które potrzebne jest dla pokoju Europy i ze względów ogólnie cywilizacyjnych. Nowym motywem w przemówieniu p. Grandiego było niezwykle serdeczne ustosunkowanie się do Ligi Narodów i zapowiedź domagania się szybkiego zwołania ogólnej konferencji rozbrojeniowej. Mowa wywarła we Włoszech olbrzymie wrażenie.

Paryż, 12. 5. (Tel. wł.) Cała pra-

sa francuska żywo omawia mowę p. Grandiego. Paryski „Temps” we wstępnym artykule podkreśla przede wszystkim spokojny i kurtuazyjny ton przemówienia, które swoim poziomem odbiega daleko od gwałtownych ataków, jakie skierowywano ostatnio przeciw Francji w prasie włoskiej, a nawet w parlamencie faszystowskim. Polemizując z tezami p. Grandiego, „Temps” wskazuje na zdanie włoskiego ministra spraw zagranicznych, który przeciwstawia się dalszemu różnieniu państw na zwycięskich i zwyciężonych, oraz na twierdzenie p. Grandiego, że traktaty nie są wieczne. Pismo paryskie przypuszcza w związku z tem, że Włochy chcą znaleźć oparcie w pewnych państwach niezadowolonych z obecnego stanu rzeczy. „Temps” zwalcza tezy włoskie w sprawie rozbrojenia na morzu, lecz stwierdza z zadowoleniem, że p. Grandi pozostawił otwartą drogę do dalszych rokowań.

Ognista mowa Mussoliniego

Rzym, 12. 5. (Tel. wł.) Wczoraj Mussolini, zwiedzając stocznice okrętową w Livorno, wygłosił znamienne przemówienie, w którym oświadczył, że Włochy nie pragną polityki awan-

turnicznej. Stanowisko Włoch wymaga jednak, by w razie niebezpieczeństwa, cały kraj zamienił się w jedną kulę ognistą, która padnie na wroga.

Wrzenie w Indjach

Przewódca ruchu Abbas Tyabji aresztowany — Jego następcą — kobieta

Bombaj, 12. 5. (PAT) Przywódca ruchu wolnościowego Abbas Tyabji i 59 jego zwolenników zostali aresztowani w miejscowości Navsari w chwili, gdy rozpoczynali marsz w kierunku Darsana w celu wtargnięcia tam do składu soli, znajdującego się pod

kontrolą państwa. Ochotnicy Gandiego zgromadzeni w Navsari udali się do Darsana.

Po aresztowaniu Abbas Tyabji na czele ruchu wolnościowego stanęła kobieta Sazoin - Naidu.

Posiedzenie Rady Ligi Narodów

Genewa, 12. 5. (Tel. wł.) Na dzisiejszym pierwszym publicznym posiedzeniu Rady Ligi Nar. przemawiali min. Curtius i Henderson na temat wyników konferencji o rozejm celny, poczem rada przyjęła sprawozdanie komisji, która uzgodniła pakt Kelloga z paktem Ligi. Na porządku dziennym rady jest zatarg rumuńsko-węgierski o optantów.

Berlin, 12. 5. (PAT) Donoszą z Genewy, że kierownicy polityki zagranicznej poza ramami właściwych spraw Rady Ligi nawiąza z sobą kontakt celem omówienia innych spraw politycznych, jak np. sprawy zagłębia Saary, protestu Polski przeciw niemieckim cłom agrarnym, ratyfikacji polsko-niemieckiego traktatu handlo-

wego, problemu kooperacji gospodarczej Europy i różnicy poglądów Francji i Włoch w sprawie rozbrojenia na morzu.

Co do spraw, będących na porządku dziennym obecnej sesji, to zapewne zasadnicze uchwały nie będą przeprowadzone. Rada ograniczy się do przekazania Zgromadzeniu Ligi raportu o konferencji rozejmu celnego oraz o przystosowaniu paktu Ligi Narodów do paktu Kelloga i o projektach komitetu bezpieczeństwa. Szczegółowej dyskusji oczekują dopiero na zgromadzeniu jesienią.

Paryż, 12. 5. (PAT) Min. Zaleski po zabawieniu przez 1 i pół dnia w Paryżu w najściślejszym incognito, odjechał wczoraj do Genewy.

Umowa zapalczana z Gdańskiem.

Gdańsk, 11. 5. (PAT) Podpisana została umowa między Polską a w. m. Gdańskiem w sprawie zaprowadzenia monopolu zapalczanego na obszarze w. m. Gdańska, który przysądził za obowiązujący dla siebie zakres monopolu zapalczanego ustalony w polskim ustawodawstwie. Rząd polski stosownie do konwencji paryskiej z 1920 r. wyraził swoją zgodę na zaciągnięcie przez wolne miasto Gdańsk w związku z wydzierżawieniem tego monopolu, pożyczki zagranicznej w wysokości miliona dolarów.

Nieuwzględniony protest.

Warszawa, 12. 5. (Tel. wł.) — Sąd Najwyższy oddalił dzisiaj protest wyborczy przeciw wyborom w okręgu 63 Wilno. (w)

Sztuka austriacka w Warszawie

Warszawa, 11. 5. (PAT) W sobotę odbyło się w „Zachęcie” otwarcie wystawy współczesnej sztuki austriackiej. Otwarcia dokonał Prezydent Rzplitej, witany przez posła Austrii p. Posta. Z Wiednia przybył na otwarcie wystawy aust. mfn. oświaty H. Irbik. Wystawa obejmuje około 500 eksponatów w dziale malarstwa, rzeźby, grafiki i przemysłu artystycznego. Wczorzem poseł Post wydał przyjęcie.

Zjazd mularsko-ciesielski

Warszawa, 12. 5. (PAT) W niedzielę dnia 11. bm. rozpoczęły się dwudniowe obrady II-go ogólnego zjazdu mistrzów mularskich i ciesiel-

skich. Prezesem zjazdu wybrano p. Domaradzkiego. Jednym z asesorów wybrano p. Karczmarską z Poznania. Na zjeździe bawił pewien czas p. Prezydent Rzeczypospolitej. Zjazd powitał pierwszy min. Matakiewicz. Po przemówieniach powitalnych wygłosił p. J. Skrzypczak referat p. t. „Stan budownictwa w Polsce i przyczyny kryzysu budowlanego”. Drugi referat p. t. „Położenie prawne rzemiosł budowlanych” wygłosił poseł Słonecki. Trzeci referat wygłosił prezes Domaradzki na temat „Nauka rzemiosł w zawodzie budowlanym”. Następnie p. Czechowicz wygłosił referat p. t. „Organizacja zawodowa rzemiosł budowlanych”, dając projekt utworzenia centr. związku cechów mularzy i ciesliów.

Sprawa dyr. Doermana

Warszawa, 10. 5. (PAT) Warszawski Sąd Apelacyjny rozpatrywał sprawę dr. A. Doermana, dyrektora „Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych”, dawniej „Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych”. Według aktu oskarżenia dr. Doerman miał lokować fundusze tej instytucji w instytucjach prywatnych, co naraziło dyrekcję na poważne straty. Powszechny Zw. Ub. Wz. wystąpił z powództwem cywilnym o 200 tys. zł. Sąd Okręgowy uniewinnił dr. Doermana a Sąd Apel. zatwierdził dziś wyrok pierwszej instancji.

Piłsudski powrócił z Wilna

Warszawa, 12. 5. (PAT) Wczoraj pociągiem pospiesznym powrócił z Wilna marsz. Piłsudski

Minister węgierski w Warszawie.

Warszawa, 12. 5. (PAT) Wczoraj przybył do Warszawy węgierski minister oświaty bar. Klebelsberg.

Lekarz Lipiński uniewinniony

Łódź, 10. 5. (PAT) Dzisiaj zapadł wyrok w sprawie afery poborowej. — Oskarżony kapt. - lekarz Lipiński został uniewinniony.

W sprawie portu rybackiego

Gdynia, 12. 5. (Tel. wł.) Jutro zbiera się tutaj zarząd „Morskiego Instytutu Rybackiego” celem omówienia sprawy budowy portu rybackiego na wybrzeżu wielkiego morza, pod Wielką Wsią. Odnośnie badania, przygotowanego — studja miernicze i obserwacje hydrotechniczne prowadzą na miejscu przyszłego portu inżynierowie Szawerowski i Łabuś, — delegowani przez ministerstwo przemysłu i handlu. S. B.

Nowy transport ryżu

Gdynia, 12. 5. (Tel. wł.) Do łuszczarni ryżu przybył wczoraj z Rangonnu statek „Newtonbech” z ładunkiem 7.163 tonn surowego ryżu. Z rozpoczęciem kampanji w dniu 1 kwietnia br. łuszczarnia ryżu otrzymała dotychczas do przeróbki 22.500 tonn ryżu niełuskanego. S. B.

Święto Joanny d'Arc

Paryż, 11. 5. (PAT) Cały Paryż złożył hold Joannie d'Arc dekorując domy i składając kwiaty u stóp pomnika świętej. Premier Tardieu złożył pod pomnikiem wieniec w imieniu rządu. Następnie odbyła się defilada wojska byłych kombatanów oraz stowarzyszeń patriotycznych, przyczem delegacje poszczególnych organizacji składały u stóp pomnika wieńce.

„Hitlerowcy” przeciw Hindenburgowi

Berlin, 11. 5. (PAT) W jednym z miasteczek na pograniczu wschodnim w czasie postoju w gospodzie „hitlerowcy” zerwali ze ściany portret Hindenburga i wyniosli go do ogrodu, wśród wzywań i obelg spalili. Policja wdrożyła śledztwo.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie — zł 8.88 2/5, w Gdańsku na Warszawę — zł 8.89.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — zł 212.39 — 212.69, w gotówce — zł 211.99; za 100 guld. gd. w dewizach — zł 172.87 — 173.13, w gotówce — zł 172.53.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Pozn., ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Poznań, 12 maja 1930.

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w. h.).

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Żyto	17,50—18,00
Uspokojenie spokojne.	39,50—40,50
Pszenica	21,50—22,00
Uspokojenie słabe.	22,00—24,00
Jęczmień przemysłowy	17,00—18,00
Jęczmień browarowy	17,00—18,00
Uspokojenie spokojne.	60,00—64,00
Owies	11,50—12,50
Uspokojenie spokojne.	14,00—15,00
Maka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	27,00—29,00
Uspokojenie słabe.	23,00—25,00
Maka pszena 65% wł. work.	26,00—29,00
Uspokojenie słabe.	30,00—33,00
Otręby żytnie	26,00—29,00
Otręby pszenne	21,00—23,00
Wyka latowa	23,00—25,00
Peluszka	23,00—25,00
Groch polny	23,00—25,00
Groch Victoria	23,00—25,00
Groch Folgera	23,00—25,00
Lubin niebieski	23,00—25,00
Lubin żółty	23,00—25,00
Ogólne uspokojenie spokojne.	

Uwaga: Mimo silniejszej tendencji na rynkach zagranicznych nie zdołała utrzymać się cena na żyto wskutek osłabiającego się popytu wewnętrznego.

Ogólna tendencja spokojna.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 12 maja 1930.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była nieco mocniejsza zwłaszcza w dziale akcyjnym.

Na rynku pap. procent. płacono w dalszym ciągu za 5 proc. poź. konwers. 56 proc. również poszukiwano 4 proc. listy zastaw. konwert. po 44,50 proc., 8 proc. listy dolarowe notowały 95,25—95 proc. w transakcjach. Poza tem ofiarowano 5 proc. premj. dolarowe bez obrotu po 66,— oraz 6 proc. listy żytnie po 19,25 bez nabywców.

Z akcyj bankowych i przemysłowych płacono kursy notowane mianowicie za Bank Kwilecki, który nieco zwyższował po 60,—, za Bank Polski, który był w silnym popycie 175,—, za Cegielskiego 49,—, za Herzfeldy, w których zauważa się brak materiału po 29,— i w końcu za R. Maya 67—66,—. Poza tem poszukiwano bez notowania Browary Krotoszyńskie po 26,50 i Centr. Rolników po 90,—.

Cedula urzędowa z dnia 12 maja 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 56% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95,25—95% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44,50% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 60,— P.
Bank Polski I em. zł. 175,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 49,— P.
Herzfeld - Viktorius I—II em. zł. 29,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 67—66,— P.
Tendencja: Nieco mocniejsza.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 12. 5. 1930.

Waluty Gotówka

Dol. St. Zjedn. tr. —

Dewizy:

	trans.	sprzed.	Kup.
Belgia	124,49	124,80	124,18
H. landja	358,90	359,80	358,00
Kopenhaga	238,62	239,22	238,02
Oslo	238,70	239,30	238,10
Londyn	43,33 1/4	43,44 1/2	43,23
Nowy Jork	8,90,9	8,92,9	8,88,9
Nowy Jork	8,92,1	8,94,1	8,90,1
kabel	34,99	35,08	34,90
Paryż	26,43	26,49 1/2	26,36 1/2
Praga	172,62	173,05	172,19
Szwajcaria	239,35	239,95	238,75
Sztokholm	125,78	126,09	125,47
Wiedeń			

Tendencja dość mocna.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poź. inwest. 109,00 109,50
5% poź. premj. dol. 65,00 63,25

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—171,50
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00—72,50
W. T. F. Cukru	38,00—38,50
Firley	0,00—35,00
Łazy	0,00—4,25
W. T. Węgla	0,00—53,50
Nobel	9,75—10,25
Cegielski	0,00—50,00
Lilpop	30,00—29,25
Norblin	60,00—62,50
Pocisk	0,00—4,00
Rudski	0,00—25,50
Starachowice	21,75—21,50

Tendencja przeważnie mocniejsza.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 12 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg przeciętn. jakości	282,00—284,00
Tendencja słabsza.	
Żyto march. od stacji załad. 79 kg przeciętn. jakości	160,00—168,00
Tendencja mocniejsza.	
Owies march. od stacji załad.	152,00—161,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień browarowy	190,00—202,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	173,00—186,00
Tendencja spokojna.	
Maka pszena	31,50—40,00
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia	23,25—26,00
Tendencja wzmocniona.	
Ospa pszena	09,25—09,50
Tendencja cicha.	
Ospa żytnia	09,50—10,00
Tendencja cicha.	
Groch Victoria	24,50—30,00
Groch dr. jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—19,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—22,50
Lubin niebieski	15,00—16,00
Lubin żółty	20,00—22,50
Makuch rzepakowy	12,75—13,75
Makuch liniany	12,00—13,50
Wytłoki suche krajowe	06,20—08,70
Srót Soja	13,40—14,10
Platki ziemniaczane	14,20—15,30
Ziemniaki jadalne białe	1,20—1,50
Ziemniaki jadalne czerwone	1,30—1,70
Ziemniaki jadalne żółte	2,30—2,70
z wyjątkiem nerkowych.	
Ogólna tendencja spokojna.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 12. 5. 1930.

Wyplaty na Warszawę 46,90—47,10
Noty wielkie 46,70—47,10

Z ustawy o ochronie swobody wyborów

(Ustawa z dnia 12 lutego 1930 r.)

Nr 17. Poz. 123.

(Ciąg dalszy)

Art. 3. Urzędnik, który przemocą, groźbą, podstępem, lub innym niedozwolonym sposobem w związku ze swoim urzędowaniem przeszkadza:

- a) odbyciu zgromadzenia wyborców;
 - b) swobodnemu wykonywaniu prawa zgłaszania kandydatur;
 - c) swobodnemu wykonywaniu prawa głosowania;
 - d) głosowaniu lub obliczaniu głosów —
- ulega karze więzienia do lat trzech.

C. d. n.

Zebranie wyborcze w Gnieźnie

Gniezno, 11 maja.

Gniezno miało dzisiaj pamiętny dzień, który na długo pozostanie w pamięci wszystkich uczestników tej żywiołowej manifestacji na rzecz Stronnictwa Narodowego. Na wieść, że na zebraniu wyborczym będzie przemawiał czcigodny marsz. Trąpczyński, podążyli na zebranie tłumy publiczności, w tem bardzo wielu przedstawicieli wsi, głównie włościanstwa, które, zawiadzone obietnicami, opuszcza szeregi „Piasta” i przechodzi tłumnie na stronę tych, którzy prowadzą zdecydowaną walkę o naprawę stosunków w Polsce.

Obszerna sala hotelu Europejskiego wypełniła się po same brzegi. Gdy na sali zjawił się marsz. Trąpczyński w towarzystwie prof. Dąbrowskiego oraz członków miejscowego Stronnictwa Narodowego zebrana ludność zgromadziła p. Trąpczyńskiego bardzo serdeczną i długotrwałą owację.

Zebranie zagał prezes zarządu komitetu na powiat gnieźnieński p. dr. Szałkowski, który powitał przybyłych gości i licznie zebranych obywateli miasta i okolicy, poczem udzielił głosu p. marszałkowi Trąpczyńskiemu. Zanim czcigodny referent zaczął mówić, zerwała się ponownie burza oklasków i okrzyków na jego cześć. Marszałek Trąpczyński podziękował za okazaną mu serdeczną owację, którą przyjął nie dla siebie, lecz jako wyraz uczuć i sympatyj dla Stronnictwa Narodowego, poczem wygłosił bardzo silne przemówienie, do którego powrócimy.

Drugi z kolei mówił bardzo zajmująco o stosunkach w armii poseł prof. Dąbrowski. Trzeci zaś, b. poseł Sołtyś, wskazał tych, na których spada odpowiedzialność za dzisiejsze stosunki i skrytykował chwiejność „piastowców” i chrześcijańskich demokratów (listy nr. 25). Mówca wniósł następującą rezolucję:

„1. Świadomi groźnego położenia gospodarczego i politycznego, w jakim się Polska znalazła po czteroletnich rządach ukrytej dyktatury, zebrani domagają się kategorycznie zmiany systemu rządów „sanacyjnych” które nazewnąz osłabiają znaczenie Polski, a wewnątrz państwa nie wykazują zdolności do opanowania trudności gospodarczej.

„2. Stwierdzając, że jedynie przedstawiciele Stronnictwa Narodowego na terenie Sejmu i Senatu nie poprzestali na kry-

tyce poczyniń opecnego rządu, ale stawiali równocześnie pozytywny program naprawy stosunków politycznych i gospodarczych kraju, Zebrani wyrażają pełne zaufanie i uznanie Klubowi Narodowemu za jego zdecydowane stanowisko i obronę zasad, na których jedynie naród polski może wzrosnąć w siłę i zdobyć poważanie wśród innych narodów.

3. „Zebrani piętnują organizowanie napadów na reprezentantów w Sejmie oraz na młodzież narodową, za to jedynie, że bronią praworządności w państwie i godności narodowej, oraz że domagają się praw należących się Kościołowi Katolickiemu w państwie.

Zebrani stwierdzają, że większą jeszcze czcią i poważaniem otaczać będą swoich przedstawicieli w Sejmie, oraz wesprą moralnie i materialnie młodzież narodową, która stanęła do walki o narodowy i katolicki charakter państwa naszego.

„4. Zebrani uchwalają jednogłośnie, że w dniu 1 czerwca głosować będą solidarnie na listę Stronnictwa Narodowego nr. 24, na której czele stoi nieustraszonego bojownika z czasów niewoli i obrońcę prawa i praworządności w Polsce marszałek Wojciech Trąpczyński”.

Rezolucję powyższą przyjęli zebrani wśród entuzjastycznych oklasków jednogłośnie. Na zakończenie przemówił jeszcze przewodniczący zebrania p. dr. Szałkowski, który zapewnił marszałka Trąpczyńskiego i całe Stronnictwo Narodowe, że obywatelstwo miasta Gniezna i powiatu w dobre zrozumianym interesie państwa i narodu, dołoży wszelkich starań, „żeby liście nr. 24 zapewnić pełne zwycięstwo. Odśpiewaniem „Roty” zakończono tę wspaniałą manifestację narodową.

Zebranie wyborcze w Witkowie

Wczorajszej niedzieli po południu odbył się na sali p. Kaźmierskiego w Witkowie wiec przedwyborczy Stronnictwa Narodowego z udziałem około 500 uczestników z miasta i okolicy. Przemawiali pp. senator Pluciński z Poznania oraz b. poseł Sołtyś z Torunia. Obradom przewodniczył p. Ogorzkiewicz.

Wiec miał przebieg bardzo podniosły. Przeczytana przez p. Jedrowskiego rezolucję przyjęto jednomyślnie, poczem zakończono wiec pieśnią „Boże, coś Polskę”.

Zmiana wyroku na Wójcika

Zamiast 2 lata 1 rok więzienia — Obrońca adwokat Kijeński wnosi skargę do Sądu Najwyższego

Sąd apelacyjny w Warszawie rozpatrywał głośną sprawę Józefa Wójcika, oskarżonego o „usiłowanie zabójstwa” dwóch oficerów z 36 p.p., którzy rano wtargnęli do jego mieszkania w wyniku listu, napisanego przez Wójcika do pułk. Urychowi, dowódcy 36 p.p. Proces toczył się od dnia 7 maja r. b.

Prokurator i pow. cywilny przemawiali w środę — w środę, po otwarciu posiedzenia, zabrał głos obrońca oskarżonego mec. Kijeński.

Przemówienie mec. Kijeńskiego.

„Założyliśmy apelację w tej sprawie nie od wyroku nieprawidłowego, lecz od omyłki sądowej. Skazano człowieka niewinnego, a ludzi, którzy dokonali napadu awansowano do godności zaprzysiężonych świadków.

Następnie obrońca charakteryzuje Wójcika: człowiek o dużej ambicji, który przez całe życie szedł sam, bez pomocy i oparcia. Skończył uniwersytet we Lwowie — jest biegłym prawnikiem. Skończył akademię eksportową w Wiedniu. Operuje piórem z zacięciem publicysty. Włada doskonale kilkoma językami, jak angielskim, francuskim i niemieckim. Jest to typ człowieka — jaki się rzadko w Polsce teraz spotyka.

Postawiono mu zarzut, że jest romantykiem. — Tak! Ale gdybyśmy mieli więcej takich romantyków na stanowiskach, to działałoby się inaczej! Zresztą pochwały pod adresem oskarżonego padły i z ust prokuratora — dodano tylko do nich, że ten wartościowy człowiek uplanował sobie zabójstwo dwóch ludzi!

A tymczasem Wójcik nie miał w sobie uczucia nienawiści: miał w stosunku do swych przeciwników uczucie wzdargy.

Zarzucono Wójcikowi, że nie miał prawa — on, człowiek mały, bez zasług — do pisania listu do oficerów. Taki zarzut może mieć miejsce w Indjach, gdzie są klasy uprzywilejowane — i miliony parjasów, którym się nie przyznaje praw ludzkich. Tytuł do napisania listu miał oskarżony w swem sercu — chciał się przyczynić do zwalczania brudu i zła, które się rozpanoszyło. Fakt wyłamania pocztów sztandarowych akademików z powodu grania 1. Brygady pułk. Urych nazwał niesłychanym! A przecie w maju 1926 roku pod dźwięki tej melodii ginęli przyjaciele i koledzy tych akademików!

Następnie obrońca obszernie udawał, że nie do pomyślenia jest, by

oficerowie Cebrowski i Nowaczyński przybyli do Wójcika w charakterze sekundantów. „Gdyby oficerowie od razu powiedzieli prawdę, nie byłoby kompromitacji armii. Bo teraz armia nie może być wdzięczna ani por. Cebrowskiemu i Nowaczyńskiemu, ani pułk. Urychowi”. Nikt nie myślał o sprawie honorowej — był to na zimno planowany napad. Wynika to z całokształtu sprawy, nawet gdyby to nie brać pod uwagę zeznań maj. Buchowskiego.

W zakończeniu mec. Kijeński uzasadnia tezę obrony koniecznej i wnosi o całkowite uniewinnienie Wójcika.

Replika Prokuratora.

Replika prokuratora poświęcona była sprostowaniu paru okoliczności faktycznych w przemówieniu obrońcy. Namietne przemówienie powoda cywilnego nie zrobiło wrażenia.

Ostatnie słowo oskarżonego

Po przemówieniach rzeczników stron przewodniczący udzielił głosu oskarżonemu.

„Osią w tej sprawie, jak słusznie podkreślił prokurator, jest stwierdzenie, czy oficerowie przybyli w charakterze sekundantów, czy napastników. Jeżeli byli to napastnicy, to Wójcik jest niewinny.”

Jeżeli przyjąć, że oficerowie przybyli jako sekundanci, to można stwierdzić, że było dużo uchybień przeciw przepisom kodeksu honorowego. Ale nie można nazwać uchybieniem, jeżeli ktoś przychodzi do mnie i chce mnie uderzyć w twarz. To nie jest stanowisko sekundanta!

„Zarzucają mi, mówi oskarżony, że wyrządziłem oficerom krzywdę. Moim zdaniem znacznie większą dla nich krzywdą jest postawiony zarzut, że nie znali postępowania honorowego. Rozumując w ten sposób można dojść do wniosku, że do min. Zdziechowskiego też przyszli sekundanci — tylko 5 par, jako do ministra!”

Jest nie do pomyślenia, by sekundanci rozpytywali się o wzrost tego, kogo chcą wyzwać.

W całej tej sprawie zastanawia, dlaczego oficerowie na każdym kroku ukrywają prawdę. Bo dobrze wiedzą, w jakim celu przybyli.

Użyłem wyrażenia „przehandlowali honor”, bo w dniu 25 maja 1926 r. oficerowie dostali dodatek za zwycięstwo. To nie był żółd, to była premia za złamanie przysięgi. Gotów jestem odwołać moje zarzuty, ale pokażcie mi takiego, który tego dodatku nie przyjął.

Sądu o nic nie proszę, chciałbym tylko, by po podpisaniu wyroku sędziowie w swoich sumieniach mogli powiedzieć, że zrobili dobrze.

Po ostatnim słowie

W czasie przemówienia oskarżonego Józefa Wójcika na sali, przepełnionej publicznością panowała niezwykła cisza. Słowa Wójcika wywołują na zebranych olbrzymie wrażenie. Sąd o godz. 3 min. 15 udał się na naradę. Sala nie opróżniła się. Wszyscy w napięciu oczekują na wyrok. Powszechnie panuje przekonanie, że zapadnie wyrok uniewinniający.

Wyrok Sądu Apelacyjnego

O godz. 4 min. 30 sąd apelacyjny ogłosił wyrok.

Wyrok sądu okręgowego został uchylony w tym sensie, że kara 2 lat więzienia została zmniejszona do 1 roku więzienia, przyczem utrzymano kwalifikację sądu okręgowego.

Kwalifikacja, ta, jak wiadomo, mówi o przestępstwie usiłowania zabójstwa.

Oskarżonemu zaliczono w poczet kary pobyt w więzieniu śledczym.

W krótkich motywach ustnych do wyroku Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, iż oficerowie nie przybyli jako napastnicy a jako sekundanci honorowi.

Oskarżony wyrok przyjął spokojnie. Mec. Kijeński zgłasza do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną na wyrok Sądu Apelacyjnego.

Ostatnia samodzielna podróż „Lwowa”

Statek szkolny „Lwów” udaje się w najbliższym czasie w ostatnią swą samodzielną podróż z Gdyni do portu Naksów, w Danii, gdzie nastąpi przemontowanie motorów ropnych ze „Lwowa” na nowy statek szkolny „Pomorze”, który znajduje się w tamtejszych dokach w remoncie.

Po przemontowaniu „Pomorze” przyholuje swego wysłużonego poprzednika „Lwów” z powrotem do Gdyni, gdzie znajduje on prawdopodobnie swój „cmentarz”

Złoty telefon dla papieża

W Watykanie zostaje zainstalowany, specjalnie do użytku papieża, aparat telefoniczny z masywnego złota z ozdobami z masy perłowej oraz herbem papieskim. Telefon ten stanowi dar przedsiębiorstwa amerykańskiego, które wykonuje urządzenia telefoniczne w całym Watykanie. Skoro wszystkie te urządzenia zostaną wykonane i roboty około nich będą zakończone, Państwo Kościelne będzie stało na pierwszym miejscu wśród wszystkich państw pod względem rozwoju sieci telefonicznej w stosunku do liczby ludności.

Każdy może się

wzbogacić

kto zakupi los 1-ej Klasy w największej i najszcześliwszej Kolekturze Loterii Państwowej

„Nadzieja”

Lwów, Sykstuska 6.

Główna wygrana wynosi

750.000 złotych

Co drugi los wygrywa!!

Premja w kwocie

Zł 150.500 na Nr. 104742

Zł 75.000 na Nr. 75412

Zł 40.000 na Nr. 81933

Zł 25.000 na Nr. 144699

Zł 20.000 na Nr. 78420

Zł 10.000 na N-ry 50920 i 134018

padły w ubiegłej Loterii na losy,

zakupione w naszym Kantorze.

Ceny losów: Czwartka Zł 10,—,

połówka Zł 20,—, cały Zł 40,—.

Ciągnięcie już 17 i 19 bm.!

Losy wysyłamy natychmiast po otrzymaniu zamówienia, dołączając nasz blankiet P. K. O. na wolną od porta, przesyłkę należytości.

Wyciąć i wypełnione nadesłać!

Karta Zamówień K. P.

Do Kolektury „NADZIEJA”, Lwów Sykstuska 6

Niniejszem zamawiam:

losów całych po zł 40,—

losów poówek po zł 20,—

losów ćwiartek po zł 10,—

Należytość w kwocie zł — ureguluję natychmiast po otrzymaniu losów blankietem P.K.O. dołączonym mi do losów.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

11137/3

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Herbatka, zamiast operacji

W ostatnich dniach p. minister Kwiatkowski podejmował herbatką przedstawicieli kół gospodarczych. Jak zazwyczaj w tego rodzaju wypadkach, herbatka miała działać uśmierzająco na bolesne, odczuwane przez gospodarstwo krajowe skutki trwania kryzysu. Myślą przewodnią przemówienia ministerjalnego było oczywiście wiecznie powracające: „będzie lepiej”.

Na podstawie streszczenia enuncjacji p. ministra Kwiatkowskiego można ustalić następujący tok rozumowania: A więc przede wszystkim: obecnie znajdujemy się na dnie depresji ekonomicznej i istnieją oznaki, wskazujące na to, że w jesieni r. b. nastąpi poprawa. Twierdzenia te opierają się na tem, że ceny produktów rolnych, zwłaszcza żyta, wskutek zmniejszenia się zapasów, podnoszą się swobodnie, że przemysł skartelizowany przystosował się już do zmienionej sytuacji, że w kraju daje się odczuwać głód towarów, że nastąpiło usunięcie elementów najsłabszych w kupiectwie, oraz że przyspieszenie ewentualnych zamówień rządowych, jak również upłynięcie kapitałów światowych — może w dalszym rozwoju przyczynić się do zasadniczej zmiany sytuacji gospodarczej w kierunku poprawy.

Nie można zaprzeczyć istotności szeregu powyżej zestawionych momentów, upoważniających do pomyślniejszej oceny sytuacji gospodarczej. Faktem jest bowiem, że rynek pod wpływem działania kryzysu oczyścił się dość znacznie, co wydaje się zapowiadać przejście gospodarstwa krajowego do fazy ożywienia. Ale — zachodzi tutaj pytanie: czy podane powyżej symptomy są tak dużego znaczenia, że mogą się stać podstawą do trwałej zmiany sytuacji gospodarczej na lepsze? Czy nie działają w naszym życiu gospodarczym inne, głębsze źródła zła, wobec których objawy powyższe mają znaczenie tylko podrzędne?

— Tak! Motywem stałej niepewności położenia gospodarczego w Polsce jest niejasność naszej sytuacji politycznej! Wiadomo, że rozwój gospodarczy potrzebuje przede wszystkim spokoju na zewnątrz oraz bezwzględniego spokoju na wewnątrz. Ze względu na pogłoski w ostatnich tygodniach kolportowane na temat możliwości zawikłań międzynarodowych oraz z uwagi na zastrzeżenia do ostrożności stosunki wewnętrzne — tylko stworzenie jasnej sytuacji zarówno w jednym, jak i w drugim kierunku może umożliwić rozwinięcie realnego programu naprawy gospodarstwa krajowego. Przywrócenie do znaczenia prawa, stworzenie warunków do trwałej wewnętrznej kapitalizacji oraz przeprowadzenie potrzebnych reform, ujętych pod kątem widzenia nie doktryn fantastycznych, a zdrowego rozsądku, może stworzyć warunki dla trwałej poprawy.

Chwilowo, taki np. korespondent warszawski „Frankfurter Zeitung” ma prawo ironicznego uśmiechania się nad tem, że

„w Polsce niepowodzenie różnych rokowań pożyczkowych tłumaczy się, przynajmniej urzędowo, wewnętrznymi trudnościami Ameryki i Anglii (nie czasem Polski!)”

Chwilowo wahania konjunkturalne będą drgawkami złożonego ciężkiego niemocą organizmu.

Krótkie informacje gospodarcze

— Według spisu wydziału statystycznego, liczba mieszkańców Gdyni na dzień 1. 5. wyniosła 34 455 osób wobec 33 433 na dzień 1. 4. W ciągu miesiąca kwietnia przybyło 1 022 osoby.

— Rokowania handlowe węgiersko-austriackie zostały w dn. 9. bm. podjęte na nowo w Wiedniu po dwudniowej przerwie, mającej na celu zasięgnięcie przez deleatów instrukcji od swych rządów.

— Utrzymuje się pogłoska, że w dniach najbliższych nastąpi za pośrednictwem koncernu Morgana emisja nowej austriackiej pożyczki inwestycyjnej.

— W Berlinie odbyły się rokowania przedstawicieli przemysłu sztucznych nawozów, które doprowadziły do pozytywnego rezultatu. Niemcy, Francja, Włochy, Belgia, Jugosławia, Czechosłowacja, Norwegia, Szwecja, Szwajcaria, Polska i inne kraje założyły wspólny syndykat, który obejmie 92% wytwórczości światowej. Syndykat zawarto na lat 8 z tem, że można go wypowiedzieć wcześniej.

Cyfry i wnioski

Przystępując do przedstawienia szeregu liczb obrazujących rozwój asekuracji w Polsce w ostatnich kilku latach, pragnę przede wszystkim podkreślić, że w liczbach tych, jakoby w stenograficznym skrócie, kryje się głębokie znaczenie gospodarcze, a może i kulturalne i polityczne. Zadażone — jak żadne liczby jakiegokolwiek innej dziedziny — przede wszystkim kłam owym rozsiewanym nieraz pogłoskom, jakoby Polak nie umiał lub nie chciał oszczędzać i nie był „przewidywający”, nie myślał o tem, co będzie jutro, nie czynił naprzód żadnych przygotowań na czarną godzinę, jaką nieublagany los lub przypadek może zgotować jemu samemu albo jego dobytłowi. Liczby te bowiem wykazują, że mimo wszelkich trudności gospodarczych, mimo zastoju, braku pieniędzy, ciężarów podatkowych i innych, mimo straszego zubożenia wskutek wojny i dewaluacji, społeczeństwo nasze coraz więcej pieniędzy odkłada na asekurację, doceniając widocznie i coraz lepiej rozumiejąc jej znaczenie i doniosłość.

Istotnie: suma kwot wpłaconych jako składki ubezpieczeniowe wynosiła w 1926 r. zł 136,5 milj., wzrosła w 1927 r. na zł 167,2 milj., a w 1928 r. osiągnęła kwotę zł 183,5 milj. (Za 1929 r. brak jeszcze dokładnych danych cyfrowych, lecz jest zupełnie pewnem, że suma ta przekroczyła znacznie 200 milionów złotych). Liczby te odnoszą się wyłącznie do ubezpieczeń t. zw. prywatnych, z zupełnym pominięciem ubezpieczeń społecznych (Kasa Chorych, Ubezpieczenie Urzędników Prywatnych, ubezp. robotników itd.). W tej dziedzinie pracuje w Polsce 40 towarzystw własnych (21 akcyjnych, 11 wzajemnych dużych, 7 publicznych i 1 osoba prawa publicznego wykonująca działalność ubezpieczeniową) oraz 11 towarzystw zagranicznych. Są to wyłącznie ubezpieczenia dobrowolne; jedynie w zakresie ubezpieczenia od ognia nieruchomości cywilnych (t. j. nie — przemysłowych) istnieje na terenie Małopolski i Kongresówki obowiązek czyli przymus i to do 2/3 wartości; monopol tych ubezpieczeń wykonuje Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych (P. Z. U. W.), a na obszarze Warszawy osobny zakład p. t. Wzajemne Ubezpieczenie Budowli od ognia m. st. Warszawy). W 1928 r. te przymusowe składki wynosiły zł 56,8 milj. Zatem tytułem dobrowolnych składek na ubezpieczenia wpłaciło społeczeństwo w 1928 r. kwotę zł 126,7 milj.

Są to sumy na nasze stosunki poważne, ale w porównaniu z odpowiednimi rezultatami osiąganymi w innych krajach wprost znikome. Przyczynia się do tego i poważny kryzys gospodarczy i finansowy, który w Polsce przejawia się w formach tak ostrych jak w żadnym innym kraju, dalej ta okoliczność, że nasze społeczeństwo istotnie jest stosunkowo ubogie; majątek narodowy na głowę ludności wynosi: w Polsce zł 3.200, w Anglii 1.750 dol., w Niemczech 3.000 mk., w Francji 1.700 dol., w Stanach Zjednoczonych Ameryki 2.850 dol. Ponadto trzeba niestety przyznać, że uświadomienie o celowości i konieczności ubezpieczenia się jest w Polsce istotnie

znacznie słabsze aniżeli w większości innych krajów. Ale w każdym razie pokrzepia nas fakt, że społeczeństwo w Polsce corocznie więcej pieniędzy obraca na asekurację — zatem uświadomienie ubezpieczeniowe wzrasta i rozszerza się, urządzenia ubezpieczeniowe zdobywają sobie coraz więcej zwolenników. Możemy więc ufać, że także w tej dziedzinie stale zmniejszać się będzie dystans między nami a innymi krajami przodującymi.

Natomiast pewne obawy i zastrzeżenia musi budzić ta okoliczność, że z ogólnego zbioru składek w 1928 r. przypadało na zagraniczne towarzystwa aż 14,47 proc.; stosunek ten podwyższa się nawet na 20,59 proc., jeżeli pod rozwagę bierzemy tylko składki opłacane dobrowolnie. Zatem piąta część składek dobrowolnych płynie do kas zagranicznych przedsiębiorstw. Niemniej groźnym z punktu widzenia samodzielności gospodarczej jest fakt, że wprawdzie statystyka wykazuje 21 polskich akcyjnych towarzystw ubezpieczeń, na które w 1928 r. przypadało 27,15 proc. ogólnego zbioru składek wzgl. 38,66 składek dobrowolnych — lecz w rzeczywistości prawie wszystkie przestały one być polskimi, bo zostały wykupione przez kapitały zagraniczne i właściwie są już tylko ekspozyturami swoich zagranicznych patronów. W ten sposób kapitał zagraniczny uzyskał na polskim rynku asekuracyjnym niebywały wpływ, prawie rolę dominującą. Towarzystwa ubezpieczeń rzeczywiście polskie — do nich należą przede wszystkim wzajemne towarzystwa ubezpieczeń — nie ustają w konsekwentnych wysiłkach w kierunku obrony i pomnażania polskiego stanu posiadania czyli gospodarczej samodzielności naszego kraju w dziedzinie asekuracyjnej. W tych wysiłkach winno całe społeczeństwo udzielać im swego czynnego poparcia. Stosunki te przypominają bardzo żywo losy, jakie przechodziło nasze kupiectwo zachodniopolskie, które dopiero po długotrwałej walce i tylko dzięki żywemu poparciu całego społeczeństwa, ponoszącą chętnie nieraz znaczne ofiary, zdobyło sobie byt i niezależność i dzisiaj zajmuje bezsprzecznie jeden z najważniejszych odcinków na szanach naszej samodzielności gospodarczej.

A jaką rolę asekuracja odgrywa, a jeszcze bardziej w przyszłości będzie odgrywała w całym naszym życiu gospodarczym, o tem najlepiej przekonać mogą następujące liczby: corocznie asekuracja prywatna (w znaczeniu powyżej określonym) wypłaca ubezpieczonemu tytułem szkód i sum płatnych kwoty, które w ogólnej sumie przekraczają 50 proc. ogólnego zbioru składek (zł 92,9 milj. w 1928 r.). W latach 1924 — 1928 asekuracja wypłaciła odszkodowań na łączną sumę zł 299,7 milj. Poza tem w postaci hipotek, zakupionych papierów wartościowych i innych lokat asekuracja zasilila nasz rynek pieniężny sumą, która przy końcu 1928 r. już przekroczyła 100 milionów złotych, przyczem dotychczasowe obserwacje wykazują regułę, że długoterminowy kredyt hipoteczny udziela się jedynie polskie towarzystwa ubezpieczeń, nie zagraniczne.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Półtora miliona tonn węgla na zwalach.** Według prowizorycznych obliczeń, wydobycie węgla na Górnym Śląsku wyniosło w miesiącu ubiegłym 2 016 000 tonn, co w porównaniu z marcem oznacza spadek produkcji o 156 000 t., względnie 7,3%. Spadek wydobycia tłumaczy się mniejszą liczbą dni roboczych w kwietniu, a poza tem marnotrawą konjunkturalną, oraz częściowo także silnym zmniejszeniem się zamówień kolejowych. Ogólny zbył węgla wynosił w kwietniu 1 731 tys. tonn (wobec 1 757 tys. t. w marcu r. b.), a po doliczeniu do tego węgla zużytego dla własnych celów i na deputaty 1934 tys. t., czyli że był niższy od stanu wydobycia. Wobec tego powstać musiała nadwyżka, wynosząca 82 tys. t., którą wyrzucono na zwalę; zapasy węgla na zwalach na dzień 1 maja r. b. wynosiły okrago 1 500 tys. t., czyli osiągnęły cyfrę dotychczas w górnictwie węglowym na G. Śląsku nienotowaną.

(k) **Gdynia zdobyła rekord naładunku węgla.** W tych dniach stwierdzono, że Gdynia zdobyła bałtycki rekord naładunku węgla. Mianowicie w dniu 10 kwietnia r. b. na parowiec duński „Victoria” załadowano w ciągu 13-tu godzin przeszło 3 000 tonn

węgla eksportowego. Naładunek odbywał się ze średnią szybkością około 220 tonn na godzinę. Tak więc Gdynia stoi na pierwszym miejscu pod względem sprawności naładunku wśród wszystkich portów na Bałtyku.

(k) **Przeładunek węgla na statki w Gdańsku i w Gdyni.** Eksport węgla polskiego przez Gdańsk i Gdynię w m. kwietniu r. b. przedstawia się jak następuje: przeładowano na statki w Gdańsku 380 225 tonn, w Gdyni 213 175 t., razem więc 593 400 tonn. W porównaniu z tymże okresem czasu 1928 r. przeładunek węgla eksportowego na statki w Gdańsku i Gdyni wykazuje zmniejszenie o 85 743 tonn, t. j. 12,62%.

(k) **Prywatny ruch budowlany w miastach.** W ostatnim kwartale 1929 r. zakończono ogółem w miastach powyżej 50 tysięcy mieszkańców budowę 883 budynków w tem 608 mieszkalnych, obejmujących 5 853 izby. W tym samym czasie w r. 1928 wykończono 517 budynków, w tem 308 domów mieszkalnych, w r. 1927 zaś 525 budynków, w tem 303 domy mieszkalne. — Rozpoczęto budowę w IV kwartale 1929 r. 631 budynków, w tem 380 domów mieszkalnych. W r. 1928 w tymże okresie rozpoczęto budowę 495 budynków (314 domów mieszkalnych), w r. 1927 zaś 483 budynki,

w tem 258 domów mieszkalnych. Najwięcej budynków rozpoczęto w Warszawie (168), następnie w Łodzi (117). Najwięcej budynków wykończono w Łodzi (259). (j)

(k) **Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w r. 1929.** Dnia 25. b. m. odbyło się w Poznaniu walne zgromadzenie członków Spółdzielni Wydawniczej Unji Związków Spółdzielczych. Jak wynika ze sprawozdania zarządu, r. 1929 jako piąty rok operacyjny, był dla rozwoju Spółdzielni nader korzystny. Obroty na rachunkach towarów i drukarni wzrosły w porównaniu z r. 1928 o ca 40 proc., osiągając sumę 283.509 zł. Bilans zamknięto sumą 211.142,38 zł; udziały wzrosły do 70.265 zł, fundusze i rezerwy do 28.446,45 zł. Czysty zysk wynosi 19.912,23 zł. Dywidendy uchwalono w wys. 10 proc. od udziałów. Wzrost obrotów przypadła głównie na drukarnię, również dział handlowy zwiększył swoje obroty. W zakresie własnych wydawnictw ukazała się nakładem Spółdzielni Wydawniczej książka H. Fabera p. t. „Spółdzielczość w rolnictwie duńskim”. Z większych prac drukarskich wykonano sprawozdanie roczne Związku Spółdz. Zarob. i Gosp., sprawozdania centrali gospodarczych U. Z. S. oraz całego szeregu spółdzielni. Ponadto Spółdzielnia Wydawn. drukuje „Poradnika Spółdzielni” oraz „Tygodnika Mleczarskiego”. (s.)

(k) **Stosunki handlowe z Egiptem.** Rynek egipski charakteryzuje duża, stale wzrastająca pojemność towarowa, o czem świadczy wartość importu towarów do Egiptu, który osiągnął w roku ub. cyfrę Ł. E. 52 044 000, czyli około zł. 2 340 000 000. Wobec prawie zupełnego braku miejscowego przemysłu oraz szeroko zakrojonego planu inwestycyjnego rządu egipskiego, — Egipt przedstawia duże możliwości dla zbytu również polskich wyrobów rozmaitego rodzaju. Dotychczas jednak polskie sfery przemysłowo-handlowe w niedostatecznej mierze kierowały uwagę na wymieniony kraj. Powodem tego jest m. in. odległość i nieznajomość w Polsce rynku egipskiego oraz brak zaufania do solidności handlu na Bliskim Wschodzie. Izba handlowa egipsko-polska w Kairze (Le Caire 13, rue Fouad I-er) może być w dużym stopniu pomocną sferom handlowym przy nawiązywaniu stosunków handlowych z Egiptem. Również można się zgłaszać po informacje do wydziału konsularnego Poselstwa Polskiego (Section Consulaire de la Legation de Pologne en Egypte, Le Caire, 16, rue Ben Zaki-Zamalek), który przy pełnem poparciu Państwowego Instytutu Eksportowego w Warszawie propaguje handel z Egiptem na szerszą skalę. Dla orientacji, które towary mogą liczyć na zbył w Egipcie, posłużyć może niżej podany wykaz towarowy, zestawiony pod kątem widzenia zapotrzebowania miejscowego i stanu produkcji polskiej. — Tkanki bawełniane, wełniane, llniane, wyroby jutowe i dziane, przedza zgrzebna i czesanka, sztuczny jedwab, konfekcja, bielizna, galanteria, buty płócienne, wyroby porcelanowe. — Drzewo budulcowe, meble gięte, forniry, dychty, parkiety. — Oleje i smary, parafina i waselina, nasiona kwiatów i jarzyn, rośliny i ziola lecznicze, przetwory ziemniaczane. — Artykuły spożywcze: czekolada, cukierki, konfitury, soki, biszkopty, grzyby, likiery i wódki, konserwy mięsne, owocowe i jarzynowe, szynki. — Wyroby hutnicze, metalowe, blaszane i polewane. Maszyny różne, silniki spalinowe. Wyroby fajansowe, szklane, porcelanowe. Przybory piśmienne, bibułka papierosowa, wyroby celulozowe, kosmetyczne, gumowe i drogerijne. — Cement, papa dachowa, kable i żarówki elektryczne. Nawozy sztuczne.

Z ZAGRANICY

Wystawa rolnicza w Pradze. W czasie od 25 maja do 1 czerwca 1930 r. odbędzie się w Pradze (w Czechosłowacji) wystawa rolnicza, urządzana tam corocznie przez Tow. Rolnicze Czechosłowackiej Republiki. Wystawy rolnicze w Pradze obejmują wszystkie działy rolnictwa w najszerzym pojęciu (a więc także leśnictwo, ogrodnictwo, rybostwo), tudzież przemysł rolny, spółdzielczość, szkolnictwo itd., należą do największych i najlepiej obsypanych wystaw rolniczych w Europie i są bardzo licznie zwiedzane przez rolników z zagranicy. Konsulat czechosłowacki udziela bezpłatnie wizy paszportowej oraz służy wszelkimi wystawą dyktującymi informacjami. Uczestnicy wystawy korzystają ze zniżki na kolejach czechosłowackich w wysokości 33 procent.

(z) **Przeszło 2 300 milionów zł.** Według sprawozdania, odczytanego na dorocznej konwencji Stowarzyszenia Wydawców Amerykańskich (The American Newspaper Publishers Association) w r. 1929 pisma amerykańskie zamieściły ogłoszenia, za które różne firmy i przedsiębiorstwa zapłaciły łącznie 260 milj. dol. Gdyby nie depresja gospodarcza, jaka nastąpiła po wielkim krachu giełdowym na jesieni, suma ta powiększyłaby się jeszcze przynajmniej o 40 milj.

**DEFICYT HANDLOWY
MOŻE KAŻDY Z NAS ZWALCZAĆ
KUPUJĄC TOWARY KRAJOWE**

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Akademja ku czci Jiraska

Piękna uroczystość zorganizowana staraniem Tow. Polsko-Czeskosłowackiego i Tow. Polsko-Jugosłowiańskiego w Poznaniu

Każda impreza, jakkolwiek nosiłaby charakter, urządzona w okresie letowym zgóry jest skazana na niepowodzenie. Chyba, że się ją urządza pod gołym niebem. Nietrudno wszakże odpowiedzieć dlaczego się tak dzieje. Ludziska pragną jaknajwięcej użyć świeżego powietrza. To też przy każdej sposobności, a zwłaszcza w święta i niedziele tłumnie wędrują do pięknych i wolnych od hałasu okolic.

Niedzielną akademję ku czci niedawno zmarłego Alojzego Jiraska, jednego z najwybitniejszych pisarzy czeskich i wodzów duchowych bratniego narodu, nie cieszyła się zbyt tłumną frekwencją. Szkoda, wielka szkoda, bo program akademji był znakomity.

Po wspaniałym występie chóru „Echo” pod batutą prof. Nowowiejskiego zagaił ją dłuższym przemówieniem konsul czesko-słowacki p. inż. Z. Matousek, witając przedstawicieli miasta, władz uniwersyteckich, wojskowych itd. Mówca pokrótce scharakteryzował działalność i rolę Jiraska w okresie przedwojennym i niepodległościowym, w których to czasach na wzór naszego Sienkiewicza stał się wodzem duchowym narodu swojego. Przemówienie konsula, wygłoszone częściowo w języku czesko-słowackim i polskim nagrodzono burzliwymi oklaskami. Z kolei przemawiali przedstawiciele władz. Pierwszy zabrał głos reprezentant Uniwersytetu Poznańskiego, potem inż. Ruciński w im. miasta Poznania, p. Koreywo w im. Związku Zawodowego Literatów Polskich w Poznaniu, dalej prezes Polsko-Czeskosłowackiego Towarzystwa w Poznaniu i prezes Towarzystwa Polsko-Jugosłowiańskiego p. gen. Serda - Teodorski. Z kolei usłyszeliśmy znakomitą grę na organach prof. Józefa Pawlaka. Wykonał on Chopina „Marsz żałobny” i Frankego „Pièce Heroique”. Następnie p. Zegadłowicz wygłosił odczyt o Alojzym Jirasku, a na zakończenie profesor Pawlak odegrał na organach hymny czeskosłowacki i polski. (tr.)

Niemądry żart

Ujęcie dwóch „oblecujących” młodzieńców, którzy niepotrzebnie alarmowali straż pożarną

Miejska straż pożarna w Poznaniu padała w ostatnim czasie ofiarą wybryków nieznanych złoczyńców, alarmujących dla żartu straż ogniową. Niekiedy zdarzało się, to dwukrotnie w ciągu dnia. Zwykle nie można było ujawnić sprawców tych zbrodniczych poczynań.

W niedzielę po południu przywołano też straż pożarną na Górną Wildę 38. Przybywszy na miejsce, nie znaleziono jednak powodu, któryby usprawiedliwiał alarm, gdyż nie było ani pożaru ani nagłego wylewu wody, lub też innej jakiej przyczyny zagrażającej publicznemu bezpieczeństwu. Do zirykowania strażaków podszedł pewien żołnierz i wskazał im, że dwóch osobników (jeden z nich w białych rękawiczkach) pociągnęło za aparat alarmowy i ukryło się w sieni sąsiedniego domu.

Strażacy pobiegli we wskazanym kierunku i tam przytrzymali dwóch „młodzieńców”, istotnie sprawców złośliwego figla. Byli to Mieczysław Grzabka, zamieszkały przy Górnej Wildzie 47 i Jan Jamrozcy, zamieszkały przy Szwajcarskiej 27. Obydwoma zajęły się władze policyjne, a skutki głupiego żartu będą dla nich niewątpliwie bardzo dotkliwe. (k)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 12 maja 1930.
Słońce: wschód 4,03; — zachód 19,36; — długość dnia 15 godz. 33 min.
Księżyc: wschód 19,44; — zachód 3,44; — pełnia.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 11 st. Cels. Wiatr połudn.-wsch. — Ciśnienie atmosferyczne niskie 743 milimetry. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 16 st. Cels., najniższa plus 10 st. Cels.

Kal. rz.-kat.: Pankracy; jutro Serwacy.
Kal. słow.: Wszemil; jutro Cichostaw.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka Sapiżyńska, plac Sapiżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.

Jeżyce: Apteka Mickiewicz, ul. Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 45.

Wilda: Apteka „Fortuna”, ul. Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdują.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Wiadomości urzędowe kościelne.** Jego Em. ks. Kardynał-Prymas zamianował ks. dr. Edwarda Blericę, kanclerza Konsystorza Arcybiskupiego w Gnieźnie, wiceoficjałem Metropolitalnego Sądu Duchownego w Gnieźnie. W administrację

ka w okresie przedwojennym i niepodległościowym, w których to czasach na wzór naszego Sienkiewicza stał się wodzem duchowym narodu swojego. Przemówienie konsula, wygłoszone częściowo w języku czesko-słowackim i polskim nagrodzono burzliwymi oklaskami. Z kolei przemawiali przedstawiciele władz. Pierwszy zabrał głos reprezentant Uniwersytetu Poznańskiego, potem inż. Ruciński w im. miasta Poznania, p. Koreywo w im. Związku Zawodowego Literatów Polskich w Poznaniu, dalej prezes Polsko-Czeskosłowackiego Towarzystwa w Poznaniu i prezes Towarzystwa Polsko-Jugosłowiańskiego p. gen. Serda - Teodorski. Z kolei usłyszeliśmy znakomitą grę na organach prof. Józefa Pawlaka. Wykonał on Chopina „Marsz żałobny” i Frankego „Pièce Heroique”. Następnie p. Zegadłowicz wygłosił odczyt o Alojzym Jirasku, a na zakończenie profesor Pawlak odegrał na organach hymny czeskosłowacki i polski. (tr.)

oddano ks. prob. Nowackiemu w Kępnie parafję Bralin; ks. prob. Jarczewskiemu w Żydowie parafję w Cerekwicy dekanatu szamotulskiego. Na wikariat powołano: ks. Jana Maćkowiaka od parafji św. Marcina w Poznaniu do Katedry w Poznaniu.

OSOBISTE

— **Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu** p. Jan Zakrzewski wyjechał zagranicę na kurację, po długiej chorobie, którą ostatnio przeszedł.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Posiedzenie Rady Miejskiej** odbędzie się w środę, dnia 14 bm. o godzinie 18,30. Porządek obrad: Wybór niepłatnego członka Magistratu w miejsce p. radcy Robińskiego; uchwalenie dodatkowych kredytów na pokrycie przejętej gwarancji za Dom Rzemieślniczy; sprawa Teatru Polskiego; zażądanie od Skarbu Państwa bezpłatnego odstąpienia terenu pod budowę szkoły; ustanowienie norm jednostkowych na rok 1930-31 za korzystanie z kanalizacji miejskiej; odstąpienie dalszego terenu na Błoniach Wildeckich Sokołowi na prawie wieczystej dzierżawy; zasilenie funduszu na budowę głównego wejścia do Parku Wilsona; sprawa statutu Banku Miasta Poznania.

— **Walne zebranie „Rozwoju”.** Walne zebranie członków Zw. Samoobrony Społecznej „Rozwój” na miasto Poznań, odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 20 w sali Domu Królowej Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1. Na porządku obrad sprawozdanie z działalności rocznej i z czynności organizacyjnej Komitetu Osiedleńczego na Kresach Wschodnich oraz wybory uzupełniające członków zarządu. Liczny udział członków i wprowadzonych gości pożądan.

— **Stow. b. żołnierzy 57 p. p.** Dnia 17 bm. o godz. 20 odbędzie się w kasyńce podoficerskiej roczne walne zebranie. Byli żołnierze 57 p. p., którzy dotychczas nie należą do stowarzyszenia, mile widziani. Zgłoszenia przyjmuje sekretarz Wiktor Borski, Poznań, ul. Polna 18.

— **Wolny Cech Obuwniczy.** Zebranie odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym.

— **Sodalicia Pań Zawodu Kupieckiego.** Zebranie sekcji misyjnej odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 19 w ochronce przy kaplicy św. Józefa. O liczne przybycie prosi Zarząd.

— **Walne zebranie P. Tow. Eugenicznego (oddział poznański)** odbędzie się w środę, dnia 14 bm. w Klinice dermatologicznej — Szpital miejski, ul. Szkolna.

— **Poznańskie Koło b. Uczennic SS.** Niepokalanek zawiadamia członków i sympatyków, że roczne walne zebranie odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 16,30 w małej salce byłego Hotelu Rzymskiego przy Alejach Marcinkowskiego. O punktualne i liczne przybycie prosi Zarząd.

— **Z Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincencego a Paulo przy Farze.** Walne zebranie odbędzie się w środę, 14 bm. przed południem w zakładzie św. Józefa. — Przedtem msza św. o godz. 9 w kaplicy zakładu.

WYKŁADY

— **Miejski Komitet W. F. i P. W.** Odczyt o ogródkach dziecięcych t. zw. dziecięcych wygłosi referentka Państw. Urzędu W. F. i P. W. w Warszawy p. Wanda Prażmowska w dniu 14 bm. o godz. 20 w sali Sniadeckich Coll. Medicum, ul. Fredry. Wykład będzie ilustrowany przebiegami, zbraniami w Ameryce, gdzie prelegentka zwiedzała szczegółowo tego rodzaju urządzenia. Wstęp wolny.

— **Wykłady o małżeństwie.** Przepominamy, iż w dniach od 12 do 15 bm. włącznie odbędzie się z inicjatywy i staraniem Organizacji Akad. „Odrodzenie” cykl wykładów o małżeństwie chrześcijańskim, w sali 17 Coll. Minus, codziennie o godz. 8 wiecz. Dn. 12 bm. po zgłoszeniu wygłosi pierwszy odczyt ks. prof. dr. K. Kowalski p. t. „Małżeństwo jako związek i Sakrament”.

ZYCIE SOKOLE

— **Tow. Gimn. „Sokół” Poznań II Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 13 bm. w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” Gniazdo XII. Sródmieście.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 14 bm. o godzinie 20 w sali „Restauracji Zamkowej”, św. Marcina 40. Na porządku obrad sprawy, związane z rocznicą, zatem przybycie wszystkich druhen obowiązkowe. — Sympatycy i goście mile widziani.

— **Gniazdo żeńskie Poznań 12 (Sródmieście)** obchodzi w niedzielę 18 bm. drugą rocznicę swego istnienia. Dla uczczenia tej chwili urządza się uroczystość przypuszczalnie z następującym programem: O godz. 9 msza św. w kościele Farmy na intencję dalszego rozwoju, poczem wymarsz wspólny na boisko Sokola. Po śniadaniu o godz. 10,30 posiedzenie, na którym referat zgodziła się łaskawie wygłosić p. dr. Dobrzyńska - Rybicka, poczem nastąpią: sprawozdanie, deklaracja i t. d. Wieczorem odbędzie się zabawa taneczna w sali restauracji Zamkowej, św. Marcina 40. Początek o godz. 19. O liczny udział obywatelstwa oraz sióstrzanych i bratnich gniazd gorąco prosimy. — W związku z powyższą uroczystością odbędzie się w środę o godz. 20 w sali restauracji Zamkowej (ul. św. Marcina 40) specjalne zebranie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **W sprawie wyrobu i sprzedaży środków do trucia owadów** donosi Wlkp. Izba Rolnicza: Na mocy rozporządzenia Min. spraw wewn. i Min. przem. i handlu z dnia 16. 11 1924 r. (Dz. U. R. P. 105 z 1924 poz. 955) środki przeznaczane do trucia owadów itp. mogą być wyrabiane i wprowadzane do obrotu jedynie za uprzednim zezwoleniem Min. spraw wewn. (Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia). Środki, zawierające składniki szkodliwe dla ludzi i zwierząt domowych, można wyrabiać jedynie w aptekach oraz zakładach, posiadających koncesję na wyrób środków trujących. Detaliczna sprzedaż tych środków z reguły jest dozwolona tylko aptekom i drogerjom a na mocy osobnego zezwolenia Min. spraw wewn. również osobom, trudniącym się zawodowo tępieniem szkodników, lub instytucjom, których działalność tego wymaga. Firmy ogrodnicze, prowadzące handel środkami służącymi do tępienia szkodników drzew i roślin, mogą być pociągane do odpowiedzialności, o ile nie posiadają na to odpowiedniego zezwolenia.

— **Sekcja śpiewacka Sodalicii Młodzieży Kupieckiej** przypomina wszystkim członkom, iż lekcja śpiewu odbędzie się we wtorek 13 bm. o godz. 8 wiecz. na małej salce OO. Jezuitów (przybudówka na dziedzińcu). Uprasza się o stanowcze i punktualne przybycie. Osobnych wiadomości nie wysyła się.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Nowa arterja komunikacyjna.** W związku z likwidacją P. W. K. miasto nabyło posesję narożnikową przy ul. Grunwaldzkiej, narożnik Matejki (wile), wobec czego zaistniała możliwość otwarcia ulicy Skrytej od strony ul. Grunwaldzkiej małym stosunkowo nakładem kosztów, związanych z usunięciem wznoszącego się tam obecnie garażu. Przez to uzyska się nową arterję komunikacyjną w przedłużeniu ul. Skrytej od ul. Grunwaldzkiej i ul. Konopnickiej o szerokości 8 metrów oraz przy wylocie w stronę ul. Konopnickiej o szerokości 5 metrów po stronie południowej. (kz.)

— **Z targu.** Dnia 12. b. m. na pl. Sapiżyńskim płacono za nabił: 1 kg masła wiejskiego 4,00—4,60 zł; masła mleczarskiego 5,20 zł; kg. twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,70—1,80 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn. 30—32 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,00 do 3,20 zł; słoniny wędzonej 3,80—4,00 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych; para kurczak 5,00—7,00 złotych, królik 3—4 zł; ryby: 1 kg. karpia 4,80 zł; lina 4,80—5,00 zł; karasja 1,60—2,00 zł; leszcza 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg. sandacza 5,60—6,40 zł; mietusa 4 zł; 1 kilogram węgorza 4,80 do 5,20 złotych; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 groszy; szpinaku 20—25 groszy; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0,80—1,20 zł; brukselki 2,00—2,60; białej kapusty 60—80 gr; modrej i wio-

Kobiety w ciąży muszą się starać o usunięcie każdego zaparcia stolca przez używanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**. Kierownicy uniwersyteckich klinik chorób kobiecych chwalał jednogłośnie naturalną wodę **Franciszka Józefa**, gdyż łatwo się ją zażywa i łagodne działanie takowej bez ubocznych skutków następuje w krótkim czasie. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 11 181

skiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 p. ml. kalarepy 60 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; jablek 1—1,80 złotych; sałatka zielona główka 10—20 groszy; 1 kg. rabarberu 30—60 groszy; pecek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0,60 do 1 zł; pecek młodej marchewki 30—50 gr; 1 kalafior 40—90 gr; 1 kg. szparagów 1,20 do 2,60 zł; mendel raków 4,00 zł. — Ceny masła wskutek dużego dowozu niżkowaty. Ruch na targu słaby. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadki uliczne.** Dnia 11 bm. o godz. 10 na przystanku tramwajowym Ostrów Tumski podczas wysiadania z tramwaju p. Franciszka Libera, zam. przy ul. Wrzesińskiej, upadła tak nieszczęśliwie na bruk, że odniosła okaleczenie na głowie i wstrząśnienie mózgu. Odstawiono ją do Szpitala miejskiego. — P. Twardowska Janina, zam. przy ulicy Kościelnej, przechodząc placem Wolności, została uderzona dorożką samochodową nr 281 i odniosła zadraśnięcie naskórka lewej nogi. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Popis pijanego heimatstrenera.** W niedzielę około północy doprowadzono do aresztu policyjnego zamieszkałego na Grudzieńcu 14 obywatela niemieckiego Gustawa Dondeya, który w nietrzeźwym stanie awanturował się na ul. św. Marcina w towarzystwie Stanisława i Władysława Jankowiaków, zamieszkałych przy ul. Fr. Ratajczaka 19. W komisariacie Władysław Jankowiak dostał ataku furji, wobec czego przywołano pogotowie ratunkowe i nałożono mu kaftan bezpieczeństwa. Niemca Dondeya i Stanisława Jankowiaka zatrzymano w areszcie aż do wytrzeźwienia. Dondeyowi odebrano rewolwer, którym odgrażał się na ulicy, wołając, że wystrzela wszystkich Polaków. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Rower skradziono p. Marjanowi Majchrzakowi, pozostawiony przed Kasą Chorych przy ul. Pocztowej. — P. Bronisławowi Spychalowi skradziono ze strychu na Chwaliszewie 49 rower męski czarno lakierowany. — P. Bednarkowi Józefowi z Jerzykowa skradziono konia. Sprawę kradzieży wykryto i konia odebrano. — P. Raniewiczowi Feliksowi z 58 p. p. skradziono rower męski. — Z restauracji p. Handschuha Józefa na dworcu Tama Garbarska skradziono 3000 papierosów, widelec, noże oraz odzież damską. — Firmie Roma (fabryka cukierków przy ul. Stawnej 6) skradziono 70 funtów kakao i różnych cukierków. — P. Szewczykowi Sebastianowi z Myszek pow. Gnieźno skradziono w parku Marcinkowskiego portfel z 40 zł i wekslem na 300 złotych. — Poza tem doniesiono o 8 drobnych kradzieżach. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Po 15 latach z Sybiru** wrócił dnia 8 bm. mieszkaniec Kórnik p. Antoni Sikorski. Kiedy opuszczał miasto rodzinne, zostawił w domu wraz z żoną dwoje dzieci. Niemala więc radość musiała zapanaować w rodzinie, skoro mąż i ojciec, za zaginionego już uważany, niespodziewanie do domu wrócił.

— **Groźny pożar.** Dnia 7 bm. po północy z niewyjaśnionych przyczyn powstał pożar młyna w Murzynku pod Gniewkowem. Młyn, ubezpieczony na sumę 90 tys. złotych, spalił się doszczętnie; ocalał jedynie motor zapędowy, który mieścił się obok młyna. Ofiarami tego strasznego pożaru stało się dwu pracowników, śpiących w młynie. Młyn jest własnością Marii Suchowej z Brodnicy i Józefa Chmielewskiego z Torunia; dzierżawił go ostatnio p. Jan Szulczewski. Istnieje podejrzenie, że przyczyną pożaru było podpalenie. (em.)

— **Śmierć od pioruna.** W czasie burzy w dniu 8 bm. w godzinach popołudniowych piorun zabił robotnicę Wiktoria Łupę. Nieszczęśliwa, pracując jako robotnica sezonowa w majątku Węgierce powiatu inowrocławskiego, spieszyła właśnie do pracy. Dr. Kubiak stwierdził natychmiastową śmierć. (em.)

— **W dochodzeniach po znalezieniu zwłok Józefa Tarkowskiego** w Inowrocławiu okazało się w śledztwie, że śp. Tarkowski został uduszony, a następnie usiłowane uporożować samobójstwo przez powieszenie śp. Tarkowskiego na ręczniku. Ustalono też w dochodzeniach, że mordercą jest przyjaciel Weroniki Tarkowskiej, żony zmarłego, Stefan Olejniczak z Inowrocławia. Zaprzecza temu, jednak okoliczności i pozostałe ślady wskazują na walkę z zamordowanym. — Obciążające dla Olejniczaka jest również zeznanie naocznego świadka, 6-letniego synka zmarłego. Tarkowska w toku dochodzeń zeznała, że na jej mężu dopu-

szczono się morderstwa. Było trzech osobników, między którymi rozpoznała ona głos Olejniczaka. (k.)

— **Zbrodnicze zamachy.** Na szosie między Jaroszkami, a Kórnikiem, w powiecie śremskim, dopuszczono się kilkakrotnie zamachów na samochody. Nie wysledzeni dotychczas zlozcy przeciagali przez szerokosc drogi linie druciane, na ktora wpadaly przejezdajace szosa auta. Wybryki takie, zagrazajace wprost zyciu pasazerow i mogace pociagnac nieprzewidziane w swych skutkach katastrofy, wydarzily sie juz na wspomnianej szosie w dniu 15 stycznia, 15 lutego, 8 i 29 marca rb. Wdrozone przez wladze policyjne sledztwo nie uwiezniczone zostalo niestety pozytywnymi wynikami. W zwiazku z temi zbrodniami zamachami komendant powiatowej policji w Srodzie, wyznaczyl 500 zł nagrody za wskazanie i wysledzenie sprawcow zbrodniczych zamachow. (k.)

— **Spalil sie mlyn motorowy w Murzynku** w pow. inowroclawskim, wlasnosc Marij Suchowej z Brodnicy i Jozefa Chmielewskiego z Torunia. Przyczyna poiaru nie stwierdzono. Nasuwa sie podejrzenie, iz wchodzi tu w gre podpalenie. Objekt ubezpieczony byl na sume 90 tys. zł. (k.)

— **Pozar lasu.** W państwowym leśnictwie w Osieku (pow. inowroclawski) zapalil sie przed kilkoma dniami las. Ulegl zniszczeniu dwuletni zagajnik na przestrzeni 3 ha. Prawdopodobnie ogien spowodowali nieostroznością zbierajacy w lesie grzyby. (k.)

— **Wbiegla pod samochód.** Na szosie w kierunku Skalmierzyc wpadla pod autobus, kierowany przez Stanislaw Cielucha z Ostrowa, 12-letnia Marija Blaszczykówna ze Skalmierzyc Nowych. Odniosla ona powazniejsze obrazenia. Blaszczykówna zawinila sama, gdyz usilowala przebiec przed nadjezdajacym samochodem. (k.)

JARMARKI

— **Wrzesnia.** Dnia 13 bm. odbędzie się jarmark na bydło i konie.

— **Szamotuły.** Jarmark na bydło, konie i kramny odbędzie się dnia 14 bm.

Z WIELKOPOLSKI

— **Gniezno.** (Przyjazd Malickiej, Sawana i Mierzejewskiego.) Dnia 13 bm. na scenie Hotelu Europejskiego ujrzymy 3-aktowa komedje Lenca pt. „Trio“, w ktorej glowne role odtworza Marija Malicka, Zyszko Sawan oraz Boleslaw Mierzejewski. Przedspiedza biletow w księgarni p. Lebidzia przy ul. Chrobrego.

— (Pozar stodoly.) Podczas mlócenia zboza zapalila sie od isker z lokomobili stodoła polna na folwarku Chwalibowko p. pulk Myszkowskiego. Spalila sie cala stodoła wraz z zbozem i mlockarnia, elewatozem i innymi narzedziami gospodarskimi. Szkoda wynosi 59 000 zł. Ubezpieczenie pokrywa 40 000 zł.

— (Z szkolnictwa zawodowego.) Z dn. 12 bm. rozpoczyna się w III klasach zawodowej szkoły dokształcającej egzaminy koncowe, mianowicie od 12—17 bm. pisemne, od 22—31 bm. ustne. Swiadcetwa ukończenia otrzymaja ci, ktorzy wezmą udział we wszystkich egzaminach i uzyskaja stopien dostateczny. Wszystkich pracodawcow uprasza sie, aby uczniow w tym czasie zwolnili. Rozdanie swiadcetw nastapi dnia 3 czerwca o godz. 18.30. — Nauka w pozostalych klasach potrwa do konca czerwca. (hr.)

— **Czempia.** (Z kroniki zalobnej.) W tych dniach zmarl 95-letni powstaniec z roku 1863 sp. Lemke. W pogrzebie braly udzial towarzystwa wojskowo-wychowawcze. Nad grobem zegnali zmarlego powstanc ks. dziekan Ruszczyński. Tow. Powstancow i Wojakow uczilo zmarlego salwa karabinowa.

— (Swieto narodowe.) Obchod 3 Maja odbyl sie w naszym mieście nader uroczysto. Wszystkie towarzystwa z sztandarami braly udzial w mszy sw., ktora odprawil ks. dziekan Ruszczyński. Po kazaniu, ktore wyglosil ks. Karbowiak, wyruszyli caly pochod z orkiestra na rynek. Przemowienie p. por. rez. dr. Polczyńskiego i odegranie hymnu narodowego poprzeczilo defilade. Popoludniu odbyla sie zabawa w ogrodzie strzeleckim. Na zakonczenie obchodu urzadzono przedstawienie amatorskie i zabawe taneczna. (K.)

— **Jarocin.** (Z Bractwa Kurkowego.) Z okazji 10-letniego jubileuszu przejecia strzelnicy z rak niemieckiej urzadzilo Bractwo Kurkowe w Jarocinie strzelanie o godnosc krola i premje, ktore sie odbylo w dniach 4, 5 i 6 bm. Ostatniego dnia wieczorem nastapila proklamacja krola i marszalkow. Godnosc krola zdobyl pan Antoni Ruszkiewicz, pierwszego marszalka p. Wl. Piotrowski, drugiego p. Stan. Tazarek, wszyscy z Jarocina. Zostali oni udekorowani duzymi medalami z szczerego zlota. W pierwszej tarczy premjowej im. księcia Radolina otrzymali pierwsza nagrode w postaci puhara krol p. Ruszkiewicz, druga p. Kaczyński, trzecia p. Baraniak. Z drugiej tarczy premjowej czlonkow honorowych bractwa, zdobyli: pierwsza nagrode p. Wl. Piotrowski z Jarocina, druga p. Kasperski z Mitoslawia, trzecia p. St. Tazarek. Trzecia tarcze i nagrody ufundowalo miasto Jarocin. Nagrody zdobyli kolejno p. Kasperski z Mitoslawia, p. Krajewski z Jarocina i p. Baraniak z Jarocina. Czwarta z rzędu tarcze i nagrody ufundowalo Bractwo Kurkowe. Pierwsza nagrode zdobyl p. K. So-

bieraj, druga p. Ruszkiewicz, trzecia p. Streich, czwarta p. Wendland, piata p. Jablonski. Trzej ostatni zdobywcy sa z Mitoslawia. Po uroczystym wręczeniu nagrod i proklamacji odbyla sie w sali pogadanka, przeplatana toastami. (jk.)

— **Nowemiesto n. W.** (Obchod.) — Dzień 3 Maja uczczono wspanialym pochodem przy dzwiazkach orkiestry Tow. Powstancow i Wojakow. W pochodzie uczestniczyli liczne towarzystwa ze sztandarami, miejscowe i pozamiejscowe nauczycielstwo z dziatwa szkolna i bardzo duzo publiczności. Po wysluchaniu nabozenstwa, ktore celebrowal ks. wik. Burda z Jarocina oraz po wysluchaniu pieknego przemowienia, przeszedl pochod ulicami miasta, ktore ozdobilo licznie flagami. Tow. Mlodziezy Polskiej odegralo sztuke teatralna, na ktora publiczność gremjalnie podazyła. Amatorzy wywiazali sie z powierzonych im rol bardzo dobrze a swiadczyli o tem liczne oklaski.

— (Slub.) W dniu 21 kwietnia br. zostal pobogoslawiony w kościele parafjalnym w Nowemieście zwiazek malzenski między p. Kazimiera Szymańska i p. Aleksandrem E. Widera z Konina. Aktu slubnego dokonali ks. prob. Gluth z Kolniczek.

— (Z karty zalobnej.) Ostatnio odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku organiste sp. Wacława Wilkosa, zmarlego na udar serca. Zmarlego eksportowal na cmentarz parafjalny ks. prob. Gluth z Kolniczek w towarzystwie licznych organizacyj, ktorzy byl czlonkiem. (an.)

Imponujący zjazd delegatów S. M. P.

Dwudniowy ten zwiazkowy zjazd w dniach 10 i 11 maja wypadl imponujaco. Juz w sobote sala byla wypelniona, a w niedziele wprost zapchana; zjehalo sie bowiem 1 300 delegatow z przeszlo 400 stowarzyszen z calej Wielkopolski. Wszyscy z ogromnym zainteresowaniem wysluchali sprawozdan, oraz ciekawych referatow.

Otworzył XIII zjazd delegatow w sobote prezes rady zwiazkowej ks. prał. Józef Prądzyński, przewodnicząc mu sprawnie aż do ukończenia. Obrady sobotnie mialy charakter sprawozdawczy; referowano o dzialalnosci wszystkich oddzialow; z pracy wydzialu organizacyjnego zdawal relacje sekretarz p. L. Mazurkiewicz, wydzialu wychowania fizycznego — komendant p. K. Bujakiewicz wydzialu przysposobienia zawodowego — p. M. Bednarkiewicz, wydzialu handlowego — p. A. Cybiński, zarzadu zwiazku — sekretarz generalny ks. L. Jarosz, oraz rady zwiazkowej — jej prezes ks. prał Prądzyński.

Jakzemy sie mogli przekonac, z wygloszonych referatow, popartych statystycznymi danymi, Zwiasek Mlodziezy Polskiej stanowi bez presady najwieksza organizacje mlodziezy na naszym terenie i rozwija sie bardzo dobrze, mimo okazywanej mu niechęci, zwlaszcza ze strony czynnikow, od ktorzy raczej nalezaloby sie spodzie-wac poparcia. O potedze organizacyjnej niech swiadczy fakt, ze budzet za rok 1929 zamknieto w wydatkach sumą 61 460.03 zł, na opiate korespondencji wydano 4 500 zł; podczas gdy w dniu 31. 12. 28. Zwiasek liczyl 374 stowarzyszen, przy ukończeniu roku sprawozdawczego mial ich juz 405; obecnie 422. Bibliotek jest w zwiazku 196 z 17 837 tomami; w sekretariacie w Poznaniu pracuje stale 12 osob.

Wieczorem wszyscy udali sie do o-pery na przedstawienie „Flisa“ i „Verbum Nobile“.

Drugi dzien zjazdu rozpoczeto msza sw. odprawiona w kościele sw. Wojciecha przez ks. prob. Putza, ktory przemowil od oltarza do wypeiniajacej swiatyni mlodziezy. Po skonczonem nabozenstwie przeszedl wspanialy pochod z trzema orkiestrami (w tem jedna wlasna z SMP-Kornik) do sali obrad w Domu Rzemieslniczym.

Przewodniczyli obradom w dalszym ciagu ks. prał. Prądzyński, ktory po powitaniu przedstawicieli wladz, woj-ska i gości w mocnych slowach przedstawil ideologie Stowarzyszen Mlodziezy Polskiej. Dostojny mowca oswiada-p. i:

„Wierzmy w wielkosc narodu i państwa naszego. Kochamy cala ludz-kosc, lecz w pierwszym rzędzie dazy-my do podniesienia moralnego i duchowego narodu polskiego, majac na oku programy Chrobrych i Jagiellon-ow. U nas, w Wielkopolsce, gdzie i-dea morza polskiego jest tak silna, gdzie ku nam poprzez umilowanie Po-morza idzie ten wiatr od morza — da-zy-my i dazy-musimy do jaknajwiekszego umilowania na-rych idealow na-rodowych, aby kazdy Polak, gdziekol-wiek sie pokaże, wzbudzal poszanowa-

nie, aby raz wreszcie wymazal to upo-karzajace mniemanie innych, ze Po-lak tylko na to jest, aby sluzyl innym. Musimy domagac sie czci dla naszego sztandaru narodowego, a gdy zajdzie tego potrzeba, to ta mlodziez, ktora dzisiaj maszerowala w karnym szyku po ulicach miasta Poznania, stanie jak jeden maz ramie przy ramieniu na-szego wojska narodowego. Ponad tym idealem milosci Ojczyzny, stoi ideal Bozy i ideal sluzby Kosciolowi Kato-lickiemu“.

Okrzykiem na czesc Ojca sw. Piusa XI, oraz Najjasn. Rzeczypospolitej i jej prezydenta Ign. Moscickiego grom-ko powtorzonym przez zebranych za-konczył ks. prał. Prądzyński swe prze-mowienie, przyczem orkiestra odegrala hymn narodowy. Po produkcji wo-kalnej choru SMP, pod batuta p. Do-rozala skladali zyczenia przedstawici-ele: Inspekcji Pracy, Miejskiego Ko-mitetu W. F. i P. W., Wielkopolskiej Izby Rolniczej, Zjednoczenia Mlodziezy Polskiej, dyr. Katolickiej Szkoły Społecznej, Zw. Chzr. Narodowego Na-uczycieli w Polsce, Zw. Harcerstwa Polskiego, Katolickiej Mlodziezy Aka-demickiej „Odrodzenie“, Poznańskiego Komitetu Akademickiego. Pisma z zyczeniami nadeslali pomiedzy innymi: ks. biskup Laubitz, rektor U. P. prof. Kasznica, gen. Dzierzanowski. Przez aklamacje przyjeto telegramy, ktore zjazd wyslal do Ojca sw. i prezydenta Rzeczypospolitej.

Referat na temat „jak pracowalimy w roku 1929“ wyglosil ks. dyr. Jarosz, drugi p. t. „SMP. pod znakiem zwyciestwa“ — p. Gniadzowski. W czasie przemowienia tego ostatniego przybyl na sale J. E. ks. bisk. Dymek w towarzystwie ks. inf. Klosa witany entuzjastycznie. Nastapila dekoracja Zwiasekowym Krzyzem Zaslugi, ktorej dokonali ks. prał. Prądzyński. Krzyz raczył przyjac ks. bisk. Radoński; od-znaczeni ponadto zostali: ks. inf. Klos, ks. dr. Walerjan Adamski, ks. L. Ja-rosz, ks. prob. L. Berger z Jarzabkowa, ks. prob. A. Chilomer, ks. Z. Fiedler z Bydgoszczy, ks. prob. St. Grzedza ze Smilowa, ks. prob. St. Jankiewicz z Leszna, ks. prob. B. Jaskowski z Ino-wroclawia, ks. dyr. A. Ludwiczak, ks. prob. Jan Ludwiczak z Domachowa, ks. prał. J. Marciniak z Czacza, ks. prob. Putz, ks. prob. Br. Siczynski z Wielkich Strzelec oraz pp. insp. Roso-chowicz z Szamotuł, S. Bandosz z Wrzesni, J. Borowski z Kepna, E. Chrzanowski ze Sliwna, L. Chrzanowski ze Znina, F. Dolczewski z Pozna-nia, W. Dorozala z Poznania, J. Frac-kowiak z Chwalkowa, E. Goćwiński z Poznania, J. Hoppe z Koldraba, Fr. Kieronczyk z Szamotuł, K. Knitter z Wierzchoslawic, sp. druh Wacław Krajewski z Ilowka, T. Krygier z Ja-nowca, J. Krzemkowski z Bydgoszczy, St. Kucharski ze Skalmierzyc, St. Ma-chyński z Wrzesni, M. Malczewski z O-wińska, A. Mroczkowski z Poznania, St. Papierz z Leszna, Br. Rauchut z Lutynia, Spizewski St. z Poznania, Starybrat z Poznania, Wl. Tschuschke z Poznania, Cz. Wielebski z Wielenia. Po dokonanej dekoracji przemowil ks. biskup, udzielajac zgromadzeniu bogoslawienstwa, poczem serdecznie zegnany opuscil sale obrad.

Referat p. t. „Stajemy do zawodow o pelne mistrzostwo zwiazkowe“ wy-glosil p. insp. Kapalczyński; nastep-nie przez aklamacje przyjeto dwie re-zolucje. Nagrody z konkursu obo-wiazkowosci otrzymali: 1. S. M. P. Skalmierzyc, 2. Pobiedziska, 3. Smo-gulec i 4. Niechanowo. Po zalatwie-niu jeszcze kilku spraw przewodnicza-cy ks. prał. Prądzyński zamknal obra-dy. Na zakonczenie odspiewano „Bo-ze cos Polske“. (kg.)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Ludwika Guździolowa z d. Wilczyńska, wdowa, 64 l. Aleksander Sroka 61 l. Józefa Rogozińska z d. Tomczakówna, wdowa, 83 l. Stanisława Bączkowska z d. Staśkiewiczówna, 54 l. Franciszek Polński, robotnik, 81 l.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Faworyta“. We wtorek „Flis“ i „Verbum nobile“ z pp. Fedyczkowska, Karpacki, Majem, Romanowiczem, Sendeckim, Syroczewskim, Urbanowiczem, Wawrzyniec kim, Wiśniewskim i Zathemem, kapelmistrz p. Tyllia. W srode pod kierun-kiem dyr. Wojciechowskiego po raz pierwszy w sezonie „Tannhäuser“; w ty-tulowej partii wystapi Kazimierz Czar-necki, partnerami jego beda pp. Bojar -Przemieniecka, Marynowicz, Karpacki i Urbanowicz. W piątek „Frasquita“.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś dosko-nała sztuka Zofji Rygier - Nałkowskiej

„Dom kobiet“, ktora prasa i publiczność przyjala nadzwyczajnie serdecznie. Jutro krótkochwilne widowisko w 11 obrazach „Przygody dobrego wojaka Szwajka“ w premjerowej obsadzie z p. Biesiadeckim na czele w roli tytulowej.

Jubileusz 35-letniej pracy scenicznej p. Stanislawy Wysockiej odbędzie sie nie-odwołalnie w piątek. Odegrana będzie glosna komedja Paillerona „Swiat nu-dow“, ktora swego czasu cieszyła sie nad-zwyczajnem powodzeniem na wszystkich scenach europejskich.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś i jutro swietna komedja genialnego Bernarda Shaw'a p. t. „Cezar i Kleopatra“, wype-lniajaca co wieczor widownię, z niedościg-nionym mistrzem scen polskich Junosza-Stepowskim w roli Cezara i swietna Ha-lina Gieszkowska jako Kleopatraz. W in-nych rolach pp. Czarnecka, Bystrzyński, Mazanek, Smoczyński, Kitka - Sokołow-ski, Szarski, Tylczyński, Zawistowski i inni. Piekný ten i ciekawy spektakl u-zupełnia interesujaca i pomyslowa opra-wa sceniczna Al. Kobrynia.

Jutro we wtorek wystąpi CHÓR ŁÓTEWSKI REJTERA.

Jutro we wtorek, dnia 13 maja, o godzi-nie 20, w auli uniwersyteckiej wystapi zna-komity mieszany Chór Łotewski Rejtera, skladajacy sie z 70 osob. Chór ten, ktory wystapil z pierwszym koncertem w Polsce w Warszawie, odniosl na calej linii zwy-ciastwo artystyczne i byl przez licznie ze-brana publiczność goraco przyjmowany. Chór Łotewski Rejtera jest najlepszym chórem łotewskim, krytyka zagraniczna wyraża się o nim jaknajpochlebniej. Spo-dziewać się należy, że goście łotewscy zo-staną także w Poznaniu mile przyjęci, przez co odniosą jaknajlepsze wrażenia z pobytu w naszym grodzie. Wykonane zo-staną utwory chórowe mieszane najznakomitszych kompozytorow łotewskich. Bile-ty w cenie 6 do 2 zł, nabyć można w skła-dzie cygar A. Szrejbrovskiego, ul. Gwar-na 20, telefon 56-38, w dzien koncertu od godziny 19 przy wejściu na aule. zw 23 441

PAWEŁ KOCHAŃSKI

wystąpi w Poznaniu.

Dyr. koncertow Rozmarynowicza udalo sie pozyskac na jeden występ w Poznaniu wszechslawietej slawy polskiego skrzyp-ka - wirtuoz Pawla Kochańskiego, ktory na okres letni przyjezdza z Ameryki do Polski. Ze Pawel Kochański należy dziś do najwiekszych fenomenow - skrzypkow, nie potrzeba podkreślac, bo artysta ten jako taki znany jest na obu pólkulach swiata i cieszy sie w Ameryce najwiekszym powo-dzeniem z wystepujacych skrzypkow.

Ostatnio mieliśmy sposobność podziwiać tego wielkiego mistrza przed rokiem na jednym z koncertow festiwalu, na którym odegral koncert skrzypcowy K. Szymanow-skiego, ktorego wykonanie spotkalo sie z wielkim entuzjazmem ze strony licznie ze-branej publiczności. Mistrzowski ten kon-cert, ktory odbędzie sie w sobote, dnia 24 maja w auli uniwersyteckiej, będzie ostat-nim w bieżącym sezonie koncertowym.

Dyr. koncertow wyznaczyla na ostatni ten koncert mistrzowski ceny biletow bar-dzo niskie, dajac wyjatku uslyszenia jedne-go z najwiekszych skrzypkow swiata. Bi-lety można juz nabyć w składzie cygar. A. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 23 513

Teatr Wielki

DZIŚ — „Faworyta“, opera Donizettiego.

Wtorek, 13. 5. „Flis“ i „Verbum nobile“, op. Moniuszki.

Środa, 14. 5. „Tannhäuser“, opera R. Wag-nera. (Gość. występ Kazimierza Czar-neckiego.)

Czwartek, 15. 5. „Frasquita“, operetka Lehara.

Piątek, 16. 5. „Casanova“, op. Różyckiego.

Sobota, 17. 5. „Tannhäuser“, opera R. Wag-nera. (Gość. występ Kazimierza Czar-neckiego.)

Niedziela, 18. 5. „Hrabina Marica“, operet-ka Kalmana.

Poniedziałek, 19. 5. „Krysia Leśniczanka“, operetka J. Jarno.

Wtorek, 20. 5. „Frasquita“, operetka Le-hara.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Dom kobiet“.

Wtorek, 13. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwajka“.

Środa, 14. 5. „Nad polskiem morzem“.

Czwartek, 15. 5. „Przygody dobrego woja-ka Szwajka“.

Piątek, 16. 5. „Swiat nudow“ — jubileusz 35-letniej pracy p. Stanislawy Wysoc-kiej.

Sobota, 17. 5. „Swiat nudow“.

Niedziela, 18. 5. „Swiat nudow“.

Poniedziałek, 19. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwajka“.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Cezar i Kleopatra“ — B. Shawa.

Gość. występ Junoszy-Stepowskiego.

Wtorek, 13. 5. „Cezar i Kleopatra“.

(Gość. występ Junoszy-Stepowskiego).

Środa, 14. 5. „Cezar i Kleopatra“.

Gość. występ Junoszy - Stepowskiego.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w skła-dzie cygar p. Zygarlowskiego, narożnik ul. Główna i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W OBRONIE PRZYRODY

O PRZYRODĘ POZNAŃSKĄ. PROJEKTY, JAK JEJ BRONIĆ

Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania zwołało przed kilku dniami publiczną konferencję w obronie ginącej zieleni miejskiej. Z obrad zdawali się sprawę, zaznaczając, że po czterech referatach i żywej dyskusji nad ich treścią, zebrani uchwalili cały szereg ważnych wniosków.

Państwowy Komitet Ochrony Przyrody nadesłał wnioski następujące:

Należy zachować w stanie niezmiennym i chronić przed zniszczeniem w obrębie lub na obwodzie miasta Dębiny, Lasek Gołęciński, Małtę; w rejonie wycieczkowym lasy nad Wartą w Puszczykowie i lasy nad Ludwikowskimi jeziorami; lasy Góry Dziewiczkiej w okolicy Czerwonaka; lasy i zarośla nad Psarskim jeziorem (koło Strzeszyna); lasy w pobliżu jeziora Promna; lasy Kobylepolskie; starodrzew Zwierzyniec nad jeziorem Kórnickim; lasy przy Kobylnicy; dąbrowę i olbrzymie dęby w Rogalinie; lasy nad jeziorami przy linii kolejowej do Stęszewa; wspaniałe buczyny pod Słomowem i Ostrów Lednicki. Wymienione obszary są tylko jedne z wielu najważniejszych, a ze względu na swe położenie i wartość przedysponowane są na miejsca wycieczkowe dla mieszkańców Poznania a nieraz i całej Polski.

Ponadto zebrani na konferencji zwrócili się do odpowiednich czynników miejskich o roztoczenie jeszcze intensywniejszej opieki nad płaciwem w Poznaniu przez rozwieszenie lub wmurowywanie sztucznych dziupli w mury kamienic oraz przez bezwzględny zakaz trucia szczurów fosforem, którego szczury nie tykają nawet, zaś ofiarą padają dzikie i ogrodowe ptaki. (Znamienny fakt przytoczył p. prof. dr. Edw. Niezabitowski, który po takim „truciu” szczurów, w przeciągu kilku dni, w promieniu 100 kroków od swej willi na Solcu znalazł aż 78 trupów ptasich). Zebrani zwrócili się też do odpowiednich czynników z wezwaniem o rozważenie środków przeciw nadmiernej pladze dymu z fabryk i lokomotyw oraz o jaknajszysze załuszenie nagich wydm w okolicy Poznania za Gołęcinem i za Główną, czego ze względu na kurz wymagają tak względy higieniczne, jak estetyczne.

Konferencja zwróciła się również do Dyrekcji Lasów Państwowych, która niejednemu już raz zaślubiła się okolo ochrony przyrody (n. p. sprawa zbytecznej szosy automobilowej do Ludwikowa) aby zechciała zachować dla społeczeństwa i nauki fragmenty lasów pierwotnych, będące w jej administracji. Konferencja zwróciła się do Województwa, aby wskazane tereny poddała ochronie krajoobrazowej (w myśl Rozp. Prez. R. P. o prawie budowlanym) do Rządu zaś i Posłów, by spowodowali wydanie przygotowanej już od kilku lat ustawy o ochronie zadrzewień w okolicy miast dla zdrowia ludności, jakiej domagał się III ogólnopolski Zjazd Przeciwgruźliczy w Poznaniu.

Ponadto uchwalono wnioski p. naczelnika Chybińskiego, aby a) ustalić osobny „statut ochrony przyrody st. m. Poznania” i to na podstawie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 lutego 1927 w sprawie opieki nad zabudowywaniem osiedli, b) aby uprządkować i częściowo przeistoczyć stary, uroczo położony cmentarz ewangelicki przy ul. Półwiejskiej na park publiczny, tak, jak to już 25 lat temu zamierzali uczynić Niemcy, c) przejąć stoki Cytaeli przez miasto i urządzić tam park publiczny i wreszcie d) połączyć teren parku z Solackim przez łąki nad Wierzbakiem.

Uchwalono też wniosek p. dyr. Jana Kuglina, aby Magistrat przystąpił do natychmiastowego i racjonalnego osuszenia doliny Święto-Jańskiej oraz by tamże, jak i na pobliskiej Małcie przystąpiono copędzej do stworzenia wielkiego i racjonalnie pielęgnowanego Parku Narodowego. J. Mł.

Książki nadesłane

Dr. Karol Badecki: „Zniszczony dzwon Bernardynów lwowskich”. Lwów 1930. Nakładem Tow. Miłośników Przeszłości Lwowa.

A. S.: „Dzieje wojskowe Bartka”. Warszawa 1930. Biblioteczka społeczna Nr. 2. Nakład Inst. Nauk. - Wydawn.

COSMY BRALI Z ZACHODU I COSMY TWORZYLI SAMI

Dysputa zaczęła się przed stu laty — Początek dało dzieło Czackiego — Co powiada Lelewel? — Jego badania nad feudalizmem w Polsce — Wyniki profesora Handelsmana — „Nieczyste milczenie” zostało przerwane — Jak patrzy na rzecz prof. Grodecki — Zawsze żywotne kwestje — My, zachód, nasza swoistość i nasza rola dziejowa.

Zagadnieniem tem niedawno zajął się zasłużony badacz średniowiecza polskiego dr. Roman Grodecki, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, w „Przeglądzie Współczesnym”. Problem, poruszony przez uczonego krakowskiego, ma niezmiernie doniosłe znaczenie dla naszych dziejów, albowiem łączy się z inną kwestją zasadniczą, manowicie z pytaniem: Czy Polska przechodziła odrębny, swoisty proces dziejowy, czy też podlegała stadjom ewolucji, jaka rozwijała się na zachodzie?

Kiedy mowa o tej sprawie, to warto przypomnieć, że o tym przedmiocie dysputowano u nas bardzo dużo... przed stu laty. Od czasu głośnego dzieła Czackiego o litewskich i polskich prawach, które się ukazało na progu ubiegłego stulecia (1800) zawrzało w ówczesnych pismach od polemiki na temat, czy Polska ma ustrój rodzimy, czy też w swej strukturze państwowej i społecznej wzorowała się na Zachodzie i ulegała jego wpływowi. Najsilniej na stanowisku rodzimego rozwoju ustroju Polski stanął Lelewel. Już w 1824 r. z okazji prac Bandtkiego protestował przeciwko przypisywaniu feudalizmowi w Polsce większego znaczenia. Później — szczególnie w pracach na emigracji — poglądy ten dokładniej rozwinął. Znakomity nasz dziejopis był na zupełnie dobrej drodze do rozwiązania tego zagadnienia. Za zasadnicze „znamiona i warunki feudalności” uważa on: 1) zależność i osobista służebność wszystkich mieszkańców państwa. 2) „Żadnej własności lub posiadłości bezwarunkowej, każdy dzierży ziemię cudzą, panujący jest jej imiennym właścicielem”.

Otóż pod tą — jak zwykle u Lelewela — nieco niezgrabną formą stylizowaną kryje się zupełnie trafna istota rzeczy. Tak przynajmniej należy sądzić z późniejszych studiów naszych uczonych, poświęconych temu problemowi. Prof. Handelsman, który obok prac z dziejów nowożytnych przez dłuższy czas zajmował się feudalizmem na zachodzie i u nas, w podobny sposób ujmuje proces rozwojowy, zwany przezeń „feudalizacją”. — Składowymi feudalizacji według prof. Handelsmana były: 1) immunitet czyli wyłączenie z pod władzy państwowej, 2) warunkowa własność ziemi, 3) umowny stosunek osobisty wasala do suwerena. Badając źródła polskie, prof. Handelsman znalazł u nas wszystkie te trzy zasadnicze pierwiastki feudalizmu. Stąd wyciągnął ten uczony wniosek, że Polska nie przechodziła odrębnego procesu rozwojowego, ale ulegała tym samym przeobrażeniom, co i Europa Zachodnia. Słowem, że przy zestawieniu Polski z państwami zachodnimi daje się zauważyć równoległość i zasadniczą tożsamość procesu rozwojowego, określonego nazwą „feudalizacji”.

Rezultaty swoje wyrażał prof. Handelsman raczej w formie domysłu, a nie stanowczo sformułowanej tezy. Jak on sam zauważył, chodziło mu o sformułowanie problemu i określenie metod badawczych, a nie o ferowanie ostatecznego wyroku. Już samo jasne postawienie tego zagadnienia i wskazanie dróg do rozwiązania jest niemałą zasługą tego uczonego. W ten sposób bowiem, jak się wyraża prof. R. Grodecki, zostało przerwane owo „nieczyste milczenie”, które panowało u nas w tej dziedzinie.

Rozważania swe prof. Grodecki łączy z rozprawą prof. Handelsmana. Uczony krakowski przystępuje do rozstrzygnięcia tego zagadnienia nieco z innego stanowiska. Nie chodzi mu jedynie o to, czy pewne składniki feudalizmu występowały w naszym średniowieczu, ale przede wszystkim o stopień ich natężenia. Zapytuje się on, czy przejawy feudalizmu są zjawiskami masowymi, czy też są to fakty zupełnie wyjątkowe? Obok tego problemu nasuwa się jeszcze jedno pytanie niemniej doniosłe: czy fakty, świadczące o istnieniu feudalizmu u nas zjawiały się samodzielnie jako rezultaty rozwoju naszego społeczeństwa, czy też były zaszczerpane sztucznie?

Przy rozwiązywaniu tych zagadnień, w przeciwieństwie do prof. Han-

delsmana, prof. Grodecki rozpatruje nie początkowe fazy feudalizmu, ale jego formę ostateczną, w której on się całkowicie wykształcił i skrytalizował. Za istotne i najważniejsze zjawiska rozwiniętego feudalizmu — zupełnie identycznie jak Lelewel, uważa prof. Grodecki: 1) rozwiązanie lub zerwanie związku poddańczego, łączącego poddanych z państwem lub z monarchą, 2) zanik właściwego światu starożytnemu i nowożytnemu pojęcia pełnej rzeczywistej własności ziemi. Na podstawie swej rozległej znajomości źródeł dyplomatycznych i kronikarskich, doskonały znawca naszego średniowiecza odpowiada w ten sposób:

Rozzerwanie związku poddańczego nastąpiło stosunkowo późno i przytem wyłącznie w stosunku do ludności włościańskiej. Poza warstwą wieśniaczą, cała reszta społeczeństwa była przez cały ciąg naszego średniowiecza w stosunku bezpośredniego poddaństwa. To samo można powiedzieć i o drugim składowym pierwiastku feudalizmu — „w Polsce panującym sposobem posiadania ziemi była pełna własność”. Stąd wniosek zupełnie słuszny: „W Polsce nie zapanał feudalizm w pełnym kształcie, skoro jego najistotniejsze cechy dały się odnaleźć na gruncie polskim tylko w odniesieniu do jednej warstwy społecznej, wprawdzie najliczniejszej, ale najmniejszej mającej znaczenie polityczne”. Chociaż spotykamy się na ziemiach polskich z ustrojem lennym, lecz we wszystkich wypadkach występuje on jedynie jako „sztuczna szczyponka w gotowej już postaci, która się nie chciała przyjąć na ziemi naszej”.

Rezultaty są niemal zupełnie zgodne z poglądem Lelewela, wyrażonym w „Uwagach nad dziejami Polski i ludu jej” (§ 41). Warunki feudalności są obce dla Polski. Objawy feudalizmu „są wreszcie tak rzadkie, że są wyjątkami obcej myśli, wypadkiem naśladownictwa, albo siedzenia pojedynczego Niemców”. Mowa polska nie ma nawet „wyrazów obmyślonych lub zdolnych oddać” pojęcia feudalne.

Zestawiając wyniki dwu uczonych, oddzielonych od siebie całym stuleciem, w którym tak bujnie rozkwitły nauki historyczne, dochodzimy do ciekawych spostrzeżeń o rozwoju naszego dziejopisarstwa. Pomimo odmiennych metod badawczych i zgola różnych warunków wśród których pracują uczeni, pewne zasadnicze zagadnienia są zawsze żywotne. Do takich problemów będzie należeć stosunek nasz do cywilizacji zachodniej i kwestja swobodnego rozwoju Polski. Natomiast sposób rozwiązania jest zgola inny. Lelewel borykać się musiał z całym szeregiem trudności, z brakiem źródeł, a przedewszystkiem z niedostatkami metody naukowej; Grodecki — posiadając doskonałą znajomość źródeł naszych i obcych i stosując trafną interpretację daje nietylko odpowiedź na postawione pytania, ale uzasadnia je naukowymi argumentami.

Postawione tu zagadnienie Grodecki ujmuje na szerszym podłożu i omawia nasz stosunek do Wschodu i Zachodu. Polska czerpała pewne zasady i idee z zachodu, lecz nie ślepo, ale przystosowywała je do swych potrzeb i celów. „Nie przyjmowała ich bezdusznie, lecz niejako doświadczalnie stwierdzając ich celowość i dodatnią skuteczność”. Lecz nie na tem jedynie ograniczała się rola dziejowa Polski. Zmodyfikowane urządzenia zachodnio-europejskie Polska „przezszerzała własnym wysiłkiem i wedle własnych koncepcji do krajów, które węzłem wspólnej państwowości z nią się wiązały”.

Dr. K. Chodynicki.
Poznań.

Pisma nadesłane

„Muzyka” miesięcznik ilustrowany. Rok VII. Nr. 4. Feliks Starczewski: Jan Kochanowski w muzyce i pieśni. Jadwiga Hoelskówna: Nieznany list Szopena, Wacław Kochański: Henryk Wieniawski, Titta Rufo: O sztuce śpiewu, Józef Hoffmann: Pamięć wielkiego mistrza, Br. Wójcikówna: O pamiętniku Haniuszki. Impresje muzyczne. Ilustracje. Dodatek nutowy.

ZYCIE KULTURALNE

NAUKA

„Meskalina”. Z rzadka, jak na czasopisma periodyczne punktualnością wydany przez prof. Blachowskiego, drugi numer Kwartalnika Psychologicznego, zawiera m. in. obszerny artykuł prof. Szumana o przeżyciach występujących pod wpływem meskaliny. Meskalina jest to narkotyk roślinny używany oddawna przez meksykańskich Indian przy ceremonjach religijnych. Osoba, która zażyła meskaliny, popada w trans różniący się znacznie od upojenia wywołanego innymi narkotykami. W upojeniu meskalinowym występują nadzwyczaj interesujące wizje. Swoistość ich polega na tem, że się widzi twory i postaci ożywione, poruszające się i pełne wyrazu, które równocześnie są ornamentacyjnie i dekoracyjnie stylizowane i składają się z materiału, z jakiego naogół w normalnych warunkach nie są uformowane. Wizje nie są ilustracjami snu, lecz osoba upojona meskaliną widzi obrazy jak w kalejdoskopie. Wizje meskalinowe są przedmiotem zainteresowań z jednej strony psychologów i psychologów, z drugiej zaś artystów, zwłaszcza malarzy. Obfity dział sprawozdań, recenzji i krytyk informuje wyczerpująco o współczesnych zagadnieniach psychologii i nauk jej pokrewnych. (Dr. M. Wach.)

Poznańskie Wieczory Lekarskie. Odbył się w Szpitalu Ginekologicznym Kasy Chorych m. Poznania wieczór lekarski z następującym programem: 1. pokazy z zakresu praktyki ginekologicznej dra Majera (Macica dwurożna, ciąża w jednym rogu, poronienie), dra Boguckiego (Kłykciny wyniosłe, krwotok), doc. dra Żuralskiego (Przypadek równoczesnego mięśniaka macicy i raka jajnika); 2. pokazy z zakresu praktyki dermatologicznej i wenerologicznej dra Podkomorskiego: (przypadek owrzodzenia kilowego w gardle, przyp. kły wrodzonej, przyp. priapismus); 3. wykład doc. dra Żuralskiego n. t.: „Wczesne rozpoznawanie raka szyjki macicy”. (np)

MUZYKA

Nowe utwory symfoniczne. Donoszą nam z Warszawy: W Filharmonii wykonano poraz pierwszy dwa utwory symfoniczne młodych kompozytorów. Orkiestra pod dyrykcją Jerzego Bojanowskiego odegrała pomat symfoniczny Anny Klechowskiej p. tyt. „Wawel” oraz Henryka Cyklowa „Trzy bajki”. Kompozytor ten otrzymał pierwszą nagrodę za swój „Mazurek” na konkursie „Muzyki” a w poemacie symfonicznym „Trzy bajki” starał się oddać przy pomocy muzyki treść znanych bajek: „Dziad i baba”, „Osioł i Jacek” oraz „Golono... strzyżono...”. Solistą tego koncertu był skrzypek Roman Totenberg, który ostatnio występował z powodzeniem w Pradze. (w. m.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

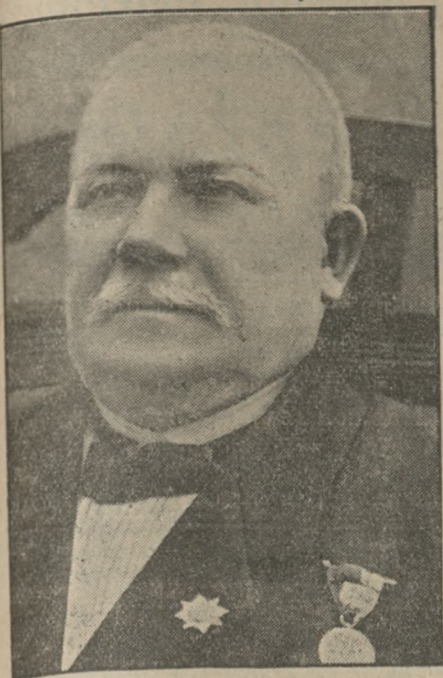
Wspaniałe wydawnictwo graficzne. Łódzkie Towarzystwo Bibliofilów wystąpiło z niezwykle wartościowym wydawnictwem o przepysznym szacie. Jest to wielki tom, noszący tytuł „Jana Bukowskiego prace graficzne”. Zebrał te prace i napisał tekst dr. Przemysław Smolik, autor cennej monografii o Wyspiańskim jako grafiku. Dr. Smolik dokonał też układu graficznego dzieła. Niepoliczona na pierwszy rzut oka liczba barwnych reprodukcji w tekście i poza nim, faksimiliów i plansz jednobarwnych zdobi tę książkę, która co do obfitości ilustracji, mistrzowskiego ich wykonania i gustu typograficznego staje godnie obok monumentalnego dzieła o Wyspiańskim, wydanego przed laty w Bibliotece Polskiej. Prof. Jan Bukowski, wychowanek krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, jest jednym z najświetniejszych naszych zdobników, a szczególnie zasłużył się w grafice drukarskiej, jako wieloletni kierownik artystyczny krakowskiej Drukarni Uniwersyteckiej. Dzieło to pozwala zmierzyć ogrom jego pracy, bogactwo fantazji twórczej i wysoki poziom smaku. Do monografii tej przyjdzie powrócić obszernie, zasługuje na to równie treścią, jak wyjątkową pięknnością swej szaty. (In)

LITERATURA

Przekłady na włoski. Oprócz turyńskiej „Slavii”, która wydaje serię przekładów z naszej literatury współczesnej, nosi się na inną serię polską poświęconą głównie literaturze 19-go wieku. Znowu Turyn będzie centralą tego wydawnictwa ukazującego się pod redakcją A. Farinello, prezesa Instytutu Kultury polskiej w uniwersytecie. Wydawcą jest Unione Tipografico - editrice. Zbiór ten ma nosić nazwę „I grandi scrittori stranieri”. Najpierw ukaze się serja złożona z 25 tomów różnych autorów (Amiel, Calderon, Cervantes, Goethe, Gogol, Ibsen, Mistral, Montaigne, Scott, Tolstoj itd. — brak tu polskich pisarzy). Prospekt zapowiada imprezę na wielką skalę. Nie można powiedzieć, aby dobór dzieł polskich, zapowiedziany w prospekcie, był szczęśliwy. Trzeba będzie starać się o jego zmianę. Zapewne przez pomyłkę tylko Niemcewicz dostał się między pisarzy rosyjskich a litewską literaturę reprezentuje wyłącznie Słowacki?!

Cześć zasłudze!

Nadanie honorowego obywatelstwa miasta Śremu p. Andrzejowi Zwierzchowskiemu.

Dzisiaj o godz. 5 po południu na posiedzeniu rady miejskiej w Śremie nastąpi nadanie honorowego obywatelstwa zasłużonemu obywatelowi i seniorowi miasta p. Andrzejowi Zwierzchowskiemu, znanemu przemysłowcowi, patriocie i działaczowi na niwie społecznej. Magistrat i rada miejska na ten akt uroczysty zbiorą się in corpore.

Jubilat, który urodził się w Śremie w listopadzie 1854 r., obchodził niedawno z swą czcigodną małżonką złotą rocznicę ślubu. W tym dniu doznał licznych dowodów czci i sympatii. Do rady miejskiej został p. Andrzej Zwierzchowski wybrany w r. 1899, a za czasów już polskich piastował przez pewien czas godność jej prezesa. Z rady miejskiej przeszedł później do magistratu i był również zastępcą burmistrza. W tych czasach, pracując dla dobra swego rodzinnego miasta, odznaczał się zawsze nadzwyczajną gorliwością i sumiennością. Pracując ponadto nieomal we wszystkich miejscowych organizacjach narodowych i społecznych — których poczęści, jak np. towarzystwa śpiewaczego, był współzałożycielem — zasłużył się dobrze swemu miastu, które też za to słusznie darzy go najwyższą godnością honorowego obywatela.

Do licznych życzeń, jakie z tej okazji odbierze szanowny jubilat, i my również przyłączamy się z serdecznością: ad multos annos!

Z życia Polaków w Belgji

(Korespondencja własna).

Leodjum, w maju.

W Montegnée, gdzie pracuje około osiemset robotników Polaków, istnieje Związek „Oria Białego”. Związek ten jest jednym z najbardziej czynnych na terenie Belgji. Jednocześnie on niemal całą kolonię, pracującą na terenie kopalni „Esperance et Bonne Fortune”. Zarząd tego olbrzymiego przedsiębiorstwa górniczego interesuje się bardzo robotnikami polskimi. Przed kilku zaledwie miesiącami zakupione zostały specjalne domy, przeznaczone na kantyny polskie. Kantyny te zostają pod opieką zarządu kopalni i są zarządzane przez przedsiębiorców Polaków. Za opłatą 52 fr. belg. na tydzień robotnik otrzymuje łóżko na ogólnej sali i obiady. Wobec głodu mieszkaniowego podobne instytucje są błogosławieństwem dla robotnika cudzoziemca. Każda z takich kantyn posiada w dodatku własną pralnię, która obsługuje mieszkańców bezpłatnie.

Ma to jednak znaczenie głównie dla kawalerów; jeżeli idzie o rodziny robotnicze, to te albo uzyskują mieszkania w domach kopalnianych, albo też zmuszone są odnajmować pokoje w mieszkaniach prywatnych. W okolicy Leodjum, w Rocour, istnieje specjalna kantyna dla rodzin polskich. Zarząd kopalni oddał na ten cel stary zamek, który od kilkudziesięciu lat stał zupełnie opuszczony.

Robotnicy Polacy uskarżają się jednak stale na niedotrzymywanie kontraktów przez kompanie górnicze. Warunki w umowach różnią się wielce od rzeczywistości. Robotnik polski, przybywający z kraju, doznaje tu często rozczarowań. Coraz częściej słychać tu o osobnikach, grasujących w kraju i proponujących robotnikom

wyjazd na dogodnych warunkach do Belgji. Robotnicy ci, mimo zawartych kontraktów, zostają odstawieni z powrotem do granicy. Należy też zaznaczyć, że 75 proc. interesantów w konsulacie Rzeczypospolitej w Brukseli, rekrutuje się z ludzi, którzy bez wiz i paszportów przekroczyli granicę. Władze powinnyby zająć się kwestją wykrycia zorganizowanych band przemytników; grasują oni przeważnie podobno na terenie województwa poznańskiego.

Dnia 11 maja br. odbędzie się w kasynie robotniczym w Montegnée pod Liège, uroczyste odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki. Na uroczystości tę zarządy miejscowych związków polskich zaprosiły również działaczy emigracyjnych z Francji. M. L.

Dramat na „Wyspie Djabelskiej“

Zagadkowe zajścia. — Hekatomba więźniów. — Na wolność.

Ostatnio doszły do Francji wiadomości o pewnych wydarzeniach, jakie miały miejsce w kolonii karnej w Gujanie, dokąd jak wiadomo, wysyłani są zbrodniarze dla odcięcia długoletnich kar.

Oto niedawno temu żona skazanego na dożywotnie więzienie jubilera Mestorino otrzymała zawiadomienie, że mąż jej zmarł w zagadkowych okolicznościach; ponoć padł ofiarą zamachu trucielskiego. W tym samym prawie czasie powiadomiony został jeden z krewnych mordercy i „rycerza przemysłu” Barataud, a którego proces przed paru laty wywołał niebywałą sensację, także poza granicami Francji, że i ten przestępca zmarł nagle, tajemniczą śmiercią.

Jak się obecnie wyjaśniło, oprócz obu tych skazańców, nie mniej jak dwustu więźniów zmarło prawie równocześnie. Okoliczności towarzyszące temu masowemu wymieraniu katorżników na „Wyspie Djabelskiej”, nie zostały dotąd jeszcze wyjaśnione. W międzyczasie wysłana została do Gujany specjalna komisja śledcza, celem zbadania tego niesamowitego zjawiska na miejscu. Komisja ta, zdaje się, będzie miała nielatte zadanie do spełnienia, gdyż są momenty wskazujące na to, że zarząd kolonii karnej, w sprawie masowej zagłady więźniów, nie jest bez winy.

Charakterystyczne są n. p. „wyjaśnienia” dawane przez władze kolonii odnośnie śmierci Mestorino, co do którego pierwszy głosił raport, że został zabity przy uśmierzaniu ucieczki. Wkrótce potem nadeszło sprostowanie, opiewające, że Mestorino w czasie kąpieli w morzu pożarty został przez rekina, zaś trzeci komunikat głosił, że więzień ten został przez niewiadomych sprawców otruty.

Według prywatnych informacji, otrzymanych z Gujany wśród tamtejszych więźniów wybuchła od dawna już przygotowywana rewolta, w której brała udział nawet część personelu strażniczego. Zamach trucielski skierowany był podobno przeciw niektórym dozorcóm oraz tym z pośród skazańców, którzy uchodzili za „niepewnych”. Do tych ostatnich prócz wielu innych, zaliczeni zostali Mestorino i Barataud. Dzięki przypadkowi władze wpadły na ślad przygotowywanego buntu i wówczas „Wyspa Djabelska” stała się widownią strasznych scen. Część więźniów udało się zaopatrzyć w broń i amunicję, poczem pomiędzy internowanymi i dozorcami wywiązała się zacięta walka. Po obu stronach byli liczni zabici i ranni. W końcu rebeljantów oraz dozorców trzymających ich stronę zostali bez jakichkolwiek formalności na miejscu rozstrzelani. W ten sposób tłumaczy się wielka liczba ofiar pozostających w związku z tajemniczymi zajściami w Gujanie.

Według krążących pogłosek, właściwym sprawcą ponurej tragedji w kolonii karnej był dr. Bougrat więziony również od lat kilku na „Wyspie Djabelskiej”. Jemu jednemu udało się uciec z miejsca zesłania i przedostać do Wenezueli. kr.

Zmierzch starej Turcji

Kłopoty Turka z gazetą. — Pół godziny w Konstantynopolu. — Wszędzie modernizacja! — W domu tureckim. — Modlitwa i gramofon.

— Cumhuriyet! Cumhuriyet! — krzyczą na całe gardło chłopcy roznoszący gazety, a przechodnie, ciekawi, czy znów dolar poszedł w górę, lub co nowego w polityce, — kupują je. Starzy Turcy nakładają okulary i mrucząc pod nosem, sylabizują długie zdania, drukowane rozwickłymi, łacińskimi alfabetem. Idzie mu to znacznie wolniej, niż z pismem arabskim, gdzie słowa składały się ze spółgłosek, były jedrne i rzucaly się w oczy. Pół dnia ślepy nad gazetą, zanim ją przeczyta od tytułu do ogłoszeń. Potem czuje się bardzo zmęczony.

Mała przechadzka po Konstantynopolu. Na lekarstwo niema już teraz napisów arabskich. Wszędzie rozwalają się duże napisy łacińskie: dondurma — lody, wabiące i przyrzekające ochłodę w upale, kunduraci — szewc uliczny, który na oczekaniu zesyje ci rozpęknięty but, postanę — poczta, gdzie możesz kupić znaczków i wysłać list do Polski...

A jednak... Gdzieś czasem zamajaczą ci ozdoby, smukłe lub skłębione litery

arabskie. Napisy w spokojnych meczetach... Wysłanych barwnymi, puszystymi kobiercami, na których modlą się w pokłonach niezliczni Turcy starej daty.

Z trzewikami pod pachą suną ciekawo turyści całego świata. Lub też mają słomiane pantofle na nogach.

Z nisko położonej portowej dzielnicy Galaty można się dostać do europejskiej Pery kolejka, w rodzaju podziemnej. Przez długi, ciemny tunel jedzie kolejka w górę, wciągana za pomocą grubych lin. — A na szczycie: europejskie miasto. Samochody, tramwaje, hotele, kina, kawiarnie pierwszorzędne, policjant na rogu, machający laszczką.

Niema śladu barwnego Wschodu. Gwałtownie robi się Europe.

Dba o to troskliwie rząd turecki. Po magają mu w tem gazety i pisma.

Wzjemy do ręki miesięcznik turecki. — Wydany pięknie, zawiera wszystko, co może zainteresować kulturalnego Europejczyka. Kilka artykułów aktualnych, nowości ze świata, dział filmowy nowelka, wyśmiewająca niedawną „zacofaną” przeszłość, wreszcie dział lekarski: „O kurczeniu niemowląt”. Coś dla wszystkich.

Stary Turek jest jednak zmęczony potopem nowalij europejskich, rzucający się na niego ze wszystkich stron.

Po pracy w mieście siada zszereżem do stateczku na Złoty Rogu i jedzie do domu. Daleko, gdzie Złoty Róg jest mocno zwężony, ma nad wodą swój dom, w którym odpoczywa. Ale i tu nie ma pożądanego spokoju.

Gdy usiadł na dywanie, skierowany w stronę świętego miasta Mekki, aby rozpocząć wieczorne modlitwy, z sąsiedniego pokoju rozlega się granie... gramofonu. To córki, spragnione muzyki, grają starego fokstrotu, sunąc przystem nowoczesnie po kolorowych kobiercach. Tańczą i śmieją się.

Turcja modernizuje się. Starzy patrzą z rezygnacją, jak wszystko przewraca się do góry nogami. Palą fajki i wierzą w kismet. Nie oni są w stanie zmienić przeznaczenie!

Konrad Nawra.

Proces beatyfikacyjny papieża Piusa X

(KAP) Do Watykanu przesłano z Wenecji obszerny akt wstępny procesu diecezjalnego, dotyczącego papieża Piusa X. Każdy proces beatyfikacyjny i kanonizacyjny poprzedzony jest przez specjalne badania biskupie. W sprawie Piusa X. badania takie były przeprowadzone w trzech diecezjach, gdzie przed wyborem papieskim ks. Józef Sarto pełnił funkcje kapłańskie. Z chwilą przekazania aktu odnośnym władzom watykańskim zakończyła się pierwsza część badań; obecnie po skontrolowaniu materiału diecezjalnego rozpocznie się w Rzymie właściwy proces kanonizacyjny. Akta procesu diecezjalnego, które oświetliły pracę i cnoty zmarłego, obejmują kilkaset stron.

Archiwa nuncjatur apostolskich

(KAP) „Tribuna” donosi, że Ojciec św. miał polecić wszystkim nuncjuszom, by corocznie przysyłali całe archiwa do Rzymu, gdzie akta będą klasyfikowane i składane w salach archiwów tajnych.

Hadzi Murat „Biały Szatan“

Bezspornie żaden z przedwojennych dworów cesarskich nie był tak barwny i interesujący, jak petersburski. Obok wielkich arystokratów rosyjskich i niemieckich, obok książąt krwi i okrewnionych z wszystkimi niemal dworami europejskimi, nie brakło tam również książąt kaukaskich, różniących się od pozostałych strojem i sposobem życia. Te wschodnie typy nadawały pewnego romantyzmu i dowodowemu zimnu stolicy nadniewskiej, nadawali petersburgowi nieco azjatyzm, starannie wypienianego przez wszystkich carów po Piotrze Wielkim. Najwybitniejszy powieściopisarz rosyjski Lew Tolstoj podkreślał na każdym kroku tę azjatyckość życia rosyjskiego.

Z tego to znakomitego arcydzieła p. t. „Hadzi Murat” zrealizowano film pod tymże tytułem, osnuty na tle życia, miłości i walk wolnościowych wielkiego czerekijskiego bohatera narodowego, którego to wrogość nazywali „Białym Szatanem” bo wydawał im się obdarzony nadludzką siłą i mocą. Realizacja tego kolosalnego arcyfilmu wymagała niesłychanych trudności. Trzeba było dokonywać zdjęć na wysokości 2000 metrów, niekiedy na trzęgu bezdennych przepaści górskich. Aby dać pojęcie o tych iście szczytowych pracach, wystarczy przytoczyć, że 57 koni pędło przy wdrapywaniu się na strome zbocza skał i przy przebywaniu potoków górskich ni mniej ni więcej jak 4000 statystów brało udział w zdjęciach masowych i przynajmniej tyleż koni.

Główni wykonawcy filmu są powszechnymi ulubieńcami publiczności o wszech-

światowej sławie. Przedewszystkiem należy tu wymienić Iwana Mozzuchina, ulubienca kobiet całego świata, niezapomnianego „Kurjera Carskiego” „Casanowę” a zwłaszcza „Manolescu” w którym to osiągnął tak wysoki szczebel sztuki. A jednak postać Hadzi Murata szczególnie musiała mu odpowiadać, bo wyczekował ją iście po jubileusku stwarzając arcydzieło zupełnie niebywałe. Dwie partnerki równie urodziwe, jak utalentowane Lil Dagower i Betty Amann przyczyniają się do wielkości tego obrazu.

U pocztowców wielkopolskich

3200 członków L. O. P. P. — Wykłady specjalne. — Budowa schronów przeciwgazowych.

Pracownicy poczt, telegrafów i telefonów okręgu dyrekcji poczt i telegrafów w Poznaniu, znając wielkie zadania Ligi Obrony Przeciwgazowej i Przeciw - lotniczej Państwa i wiedząc, jak wielką jest idea tej organizacji, samorzutnie zebrał się w lipcu ub. r. celem zorganizowania Pocztowego Komitetu L. O. P. P. Na zebraniu tem powstał komitet organizacyjny, na czele którego stanął prezes dyrekcji p. Wł. Kaźmierski. Prace komitetu organizacyjnego z uwagi na odbywającą się w tym czasie P. W. K. były wprawdzie utrudnione, jednak myśl przez pocztowców wielkopolskich podjęta, została zrealizowana, a rzucone hasło stworzenia Pocztowego Komitetu L. O. P. P. znalazło oddźwięk i zrozumienie u wszystkich pracowników poczt, telegrafów i telefonów okręgu poznańskiego.

Dnia 17 lutego 1930 r. ukonstytuował się zarząd, w skład którego weszli pp.: prezes Wł. Kaźmierski jako prezes zarządu, em. plk. Wł. Sowiński jako wiceprezes, Staliński jako skarbnik i H. Podemski sekretarz. Pocztowy Komitet L. O. P. P. składa się z 15 kół obwodowych i liczy obecnie już 3200 członków.

Zarząd dzięki poparciu Wojewódzkiego Komitetu L. O. P. P. przeprowadza obecnie szkolenie personelu pocztowo - telegraficzno - telefonicznego w zakresie walki przeciwgazowej. Ponadto Komitet zamierza za zgodą właściwej władzy na kursie pocztowo - telegraficznym, poza przedmiotami czysto fachowymi, poświęcić pewną ilość godzin wykładom z dziedziny lotniczej i przeciwgazowej; w ten sposób personel młody powiększy nie tylko zasób swej wiedzy, ale również przygotowuje się na wszelki wypadek do obrony lotniczej i przeciwgazowej. Poza tem Pocztowy Komitet L. O. P. P. zaopatrzył każde z 15 kół obwodowych w małą biblioteczkę, składającą się z książek z dziedziny przeciwgazowej i lotniczej, aby w ten sposób spopularyzować wśród pracowników idee L. O. P. P.

Zamierzeniem Zarządu Poczt, Kom. L. O. P. P. na przyszłość jest zaopatrzenie urzędów pocztowych w maski przeciwgazowe oraz zbudowanie w porozumieniu z właściwymi władzami wojskowymi specjalnych schronów w centralnych urzędach, które ułatwiłyby pracę telegrafistom względnie telefoniście w wypadkach zagrożenia terenów walkami gazowymi. Z dotychczasowej pracy, jakiej pracownicy poczt, telegrafów i telefonów okręgu poznańskiego samorzutnie się podjęli, wiadło, że pocztowcy wielkopolscy zrozumieli szczerzy cel organizacji L. O. P. P. i że są nie tylko urzędnikami, ale i gorliwymi obywatelami, dbającymi o zabezpieczenie bytu Ojczyzny. (j)

Kongres bankowców w Krakowie

Dnia 4 maja 1930 r. w sali pałacu Spiskiego w Krakowie odbył się VIII. Wszechpolski Zjazd Delegatów Związku Zawodowego Pracowników Bankowych Rzpltej Polskiej. Na zjeździe reprezentowane były wszystkie Oddziały Związku Bankowców przez 45 delegatów. Zjazd zagał krótkim przemówieniem prezes Zarządu Głównego Związku Bankowców B. Herbut - Heybowicz, przewodniczył obradom prezes Krakowskiego Okręgu p. K. Radwański. Przemówienia powitalne wygłosili: radca Starosolski, dyr. Grojecki, p. Kwiatkowski, p. Szczepański, dr. Chodorowski, p. Kasprzykiewicz, p. Tollas, p. Kallenbach, p. Skotnicki, p. Grabowski. Referat p. t. „Konsolidacja Bankowości w Polsce i konsolidacja ruchu zawodowego pracowników bankowych” wygłosił dr. Friediger. Mówca przedstawił obecny stan bankowości w Polsce i związaną z tem konsolidację ruchu zawodowego pracowników bankowych, podkreślając konieczność pogłębienia znajomości zagadnień gospodarczych wśród bankowców. Zjazd przystąpił do obrad, które toczyły się 4 i 5 maja rb. Z Poznania, jako delegaci, brali udział pp.: Stanisław Stępień, prezes Okr. Poznańskiego, wiceprezes Jan Jabłkowski, Józef Cegiłka, Adam Pawłowski i Telesfor Urbański z Inowrocławia.

Do Zarządu Głównego w Warszawie wybrano pp. Stępienia i Jabłowskiego. (tr.).

SPORT

Zasłużona przegrana

Węgry pokonały Polskę 3:1 — Drużęcące porażka gospodarzy z Włochami

Budapeszt, 11. 5. (Tel. wł.) W obecności 45 000 widzów, którzy przybyli oglądać przedewszystkiem walkę zawodowców włoskich i węgierskich, odbyło się jako przedmecz spotkanie międzypaństwowe Węgry—Polska, pierwsze z drugiej kolejki o puchar Europy Środkowej dla amatorów. Węgrzy górowali pod każdym względem, gdyż zespół polski grał wyjątkowo słabo i chaotycznie. W 10 min. pierwszej połowy uzyskali prowadzenie ze strzału wolnego Goergeli. Po zmianie stron wyrównuje Kossok, lecz niedługo potem dla Węgrów zdobywa drugą bramkę z karnego Bokocsa. Trzeci i ostatni punkt uzyskuje Szoezs. Sędziował p. Fuchs.

Włochy — Węgry 5:0 (1:0). Bramki strzelili dla zwycięzców Magnosi, Mezazza po dwie i Constantini jedną. Tu znów zawiodła całkowicie reprezentacja gospodarzy.

Gry sportowe

Hazena. „Warta” — „AZS.” 15:1 (8:0). Mimo wielkiej przewagi „Warty” grał „AZS.” taktycznie nieźle, przez co mecz był żywy i emocjonujący. Zdobyć bramkę podzieliły się: Czarna 8, Takwodówna 4 i S. Kryżanka 3. Honorowy punkt dla „AZS.” strzeliła Radecka. W drużynie „Warty” na wyróżnienie zasługuje również pomoc, Chudzińska i J. Kryżanka. Kluczową w bramce „AZS.”, chociaż bronili dobrze, to jednak nie mogła przeszkodzić w zdobyciu bramek. Z powodu niestawienia się wyznaczonego sędziego, p. Adamczaka, sędziował p. Szczy. a dla braku odnośnych przepisów, nie wiadomo, czy mecz ten zweryfikowany będzie jako rozegrany o mistrzostwo. W danym razie przedstawiałyby się tabela mistrzostw następująco: 1) „Warta” 2 gry, punktów 4, stracone bramek 28:4, 2) „Sokół” (2, 2, 10:16), 3) „AZS.” (2, 0, 4:22). (ig)

Gimn. Marcinkowskiego — „Warta” 8:3. Nierozstrzygnięty wynik koła rozgrywek drużyn chłopców. (ig)

Koszykówka. Gimn. Marcinkowskiego — „Warta” 30:23. Mecz rozegrano z okazji wenty na rzecz 14 druż. harc. (ig)

Po pierwszej kolejce mistrzostw okręgowych w koszykówce w Krakowie prowadzi „Cacovia”. O drugie miejsce walczy „YMCA.” i „Wisła”. W kobiecej koszykówce prowadzi również „Cracovia” przed „Sokolem”. (Tel. wł.) K. S.

Turniej w ping-pong o nagrodę wędrowną firmy „Camera” rozpoczyna się dziś o godz. 19.30 w lokalach „SMP.”, pl. Nowomiejski 5. W pierwszym kole startują: „HCP.”, „SMP.” św. Wojciech I, „SMP.” św. Wojciech II i Tow. Uczni Handl. W turnieju bierze udział 50 zawodników. Rozgrywki odbywać się będą codziennie wieczorem w lokalach „SMP.”

Lekka atletyka

Mistrzostwa okręgowe kl. B panów przyniosły obok dużej liczby startujących zawodników, również niejednokrotnie dobre wyniki. Organizacja przed południem skandaliczna, po południu nie pozostawiała do życzenia. 100 m.: 1) Tokarz (AZS.) 11.9, 2) Łaszyk (SMP.), 3) Rauer (Dyskobolja); 200 m.: 1) Łaszyk (SMP.) 25.2, 2) Kupś (S.), 3) Wojtkiewicz (W.); 400 m.: 1) Lasocki (AZS.) 55.7, 2) Kupś (S.), 3) Kerek (W.); 800 m.: 1) Janowski (S.) 2:13.8, 2) Wiśniewski (W.), 3) Bożyński (AZS.); 1500 m.: 1) Jakubowski (S.) 4:34, 2) Janowski (S.), 3) Łukowski (AZS.); 10.000 m.: 1) Michalski (AZS.) 38:25.6, 2) Nowak (SMP.); 4x100 m.: 1) AZS. 47.3, 2) „Warta” II, 3) „Sokół”; 4x400 m.: 1) „Sokół” 3:51, 2) „AZS.”, 3) „SMP.”; 110 m. pl.: 1) Gancarz (S.) 17.9, 2) Lesiński (AZS.), 3) Sobkiewicz (W.) zdyskwalifikowany; 400 m. pl.: 1) Sobkiewicz (W.) 64.2, 2) Gancarz (S.), 3) Holasz (S.); skok w wyż.: 1) Gładysz (AZS.) 165 cm., 2) Kruszczyński (W.) 165 cm. (po rozgrywce), 3) Poszyński (SMP.) 160 cm.; skok w dal: 1) Zakrzewski (W.) 6.23 m., 2) Rauer (Dyskobolja) 6.20 m., 3) Kowalski (AZS.); skok o tyczce: 1) Zakrzewski (AZS.) 3.40 m., 2) Rauer (Dyskobolja) 3 m., 3) Książkiewicz (SMP.) 3 m.; dysk.: 1) Sobkiewicz (W.) 31.78, 2) Szulc (AZS.) 31.38, 3) Maruszczak (Dyskobolja) 30.78 m.; oszczep: 1) Tomaszewski (AZS.); kula: 1) Konieczny (S.) 11.26, 2) Świetlik (W.) 10.955, 3) Maruszczak (Dyskobolja) 10.87. młotem: 1) Sobkiewicz (W.) 19.15 m., 2) Gancarz (S.) 18.76 m., 3) Kupś (S.) 16.10 m. W punktacji ogólnej zwyciężył „AZS.” 41 pkt., przed 2) „Sokół” 37 pkt., 3) „Warta” 23 pkt., 4) „SMP.” 10 pkt., 5) „Dyskobolja” 7 pkt. (ig)

Zawody młodzieży sokolej do lat 18 przyniosły następujące wyniki: 60 m.: 1) Kowalewski St. 8.8 (P. I), 2) Fr. Szymanek 3) Cz. Guza; 400 m.: 1) Al. Lewandowski 61.3 (P. I), 2) M. Mrózkowski 3) Z. Torz; 800 m.: 1) Cz. Białkowski 2:29.9 (P. I), 2) A. Mańczak, 3) Wł. Jenczak; 1500 m.: Białkowski 6:01, 2) Mańczak, 3) Matecki; w wyż.: St. Kowalewski 1.52 m., 2) Guza 1.47 m., 3) Szymura; w dal: 1) Kowalewski 5.39 m., 2) Mrózkowski 4.91 m., 3) Guza 4.91 m.; oszczep: Szymura 33.70 m., 2) Guza 30.08 3) Andraszewski 28.12 m.; dysk.: 1) Szymura 34.14 m., 2) Andraszewski 34.02 m., 3) Gucki 32.32 m.; kula (4 kg.): 1) Guza 12.63 m., 2) Szymura 10.75 m., 3) Andraszewski 10.12.5

W dorocznym biegu okręgu krakowskiego na trasie około 3.800 m. zwyciężył Kuściński (Warsz.) 10:57.4, 2) Sawaryn (Pogon), 3) Czubak (Wawel). Zdz. Motyka przybył dopiero w drugiej dziesiątce.

W. S. H. — Uniwersytet. W niedzielę odbędzie się na stadionie ośrodka przy ulicy Grunwaldzkiej (wejście z ul. Marceleskiej) te trzecie doroczne zawody międzyuczelniane o puchar, ufundowany przez dyrektora WSH. Puchar ten zdobył Uniwersytet w 1928 r., a Wyższa Szkoła Handlowa w 1929. Tegoroczne zawody przyniosą niezwykle interesującą walkę, gdyż w obu zespołach występują znani na gruncie tutejszym lekkoatleci. Barw Uniwersytetu m. i. bronie będą: Balcer, Tomaszewski, Zakrzewski, Kruszczyński, Gładysz i Zieliński; Wyższej Szkoły Handlowej: Pernak, Piechocki, Drzycki, Łukowski, Wesper i Magiera. Siły obu stron są mniej więcej równe.

Motocyklizm

Jako eliminacja do „grand prix” Polski, który ma być rozegrany 8 czerwca w Katowicach, sekcja motocyklowa „Unji” urządziła w niedzielę wyścig wewnętrzny „kilometre lance”. Wyniki były następujące: 1) Czerniak (Rudge) 500 ckm., 26 sek. (przeciętnie 138 km.), 2) Bak (Rudge), 500 ckm., 32 sek. (112 km.), 3) Kostrzyński (Rex Acme), 250 ckm., 34 i pół sek. (104,5 km.), 4) Fiedler (Rudge) 500 ckm., 36 sek. (100 km.). Startowało 24 zawodników. Czas mierzono automatycznym chronometrem, skontrolowanym przez motocyklistę „Unji” Tyrała. Zawody odbyły się na szosie Grodzisk—Kościan. (wz)

Piłka nożna

Dzień PZPN. w całej Polsce. Poznań. „Warta” — „Reprezentacja kl. A” 5:1 (3:0). „Warta” wystąpiła z Przybyszem na lewym skrzydle oraz Śmigłakiem i Sroka w trójce środkowej. Wojciechowski zastąpił z powodzeniem na środku pomocy Uliwiak, brak mu jedynie jeszcze rutyny. W miejsce Fliegera grał Wojciechowski. Reprezentacja wystąpiła w składzie: Fertsch (HCP.) — Kasprzak (Stella) i Kwintkiewicz I (Legia) — Nowicki (Stella) Kryszkiewicz (Poznań) i Pawłowski (HCP.) — Sadalski (Leg.), Nowak (HCP.), Graczyński (Sparta), Kwintkiewicz II (Leg.) i Małcki (HCP.). Zawody przyniosły zasługę, choć cyfrowo za wysokie zwycięstwo ligowców. Przewaga „zielonych” w rzeczywistości nie była tak wysoka, a reprezentacja grała w polu bardzo ładnie, zaprzeczając jednak z powodu zbytnej kombinacji pod bramką i nieudolności strzałów wszystkie pozycje. Pierwsza część upłynęła przy zmiennej przewadze. W 11 min. przetrzebił Przybysz karny, poddyktowany za rękę. Po kilku ładnie przeprowadzonych obustronnie atakach, wreszcie „Warta” strzeliła przez Sroka pierwszą bramkę; ten sam zawodnik w kilka minut później uzyskuje drugi punkt. Gra, mimo przewagi cyfrowej, jest nadal niemal, że wyrównana. Atak reprezentacji ma kilkakrotnie dogodnie sytuacje pod bramką, których jednak nie potrafi wykorzystać. Tymczasem „zieloni” ze swej strony nie próżnują i w toku jednej z akcji Kniola zdobywa z centry Przybysza pięknym strzałem z powietrza trzecią bramkę. Odtąd ma reprezentacja nieznaczna przewagę, która jednak nie przynosi jej pożądanego punktu. Po zmianie stron początkowo góruje ona w dalszym ciągu; później więcej z gry ma „Warta”, która walczy bardziej planowo, strzelając dużo, lecz niecelnie; zwłaszcza Śmiglak nie trafia kilkakrotnie z t. zw. „murawianych” pozycji. Reprezentacja za wszelką cenę dąży do zdobycia bramki i gra chwilami bardzo efektownie, kombinując świetnie w polu, zawodzi jednak wciąż pod bramką. Wreszcie Kryszkiewicz zdobywa honorowy punkt, a wkrótce potem „zieloni” rewanżują się przez Śmiglaka. Piątą bramkę uzyskuje w zamieszaniu Radojewski, dobijając piłkę. Na wyróżnienie zasługują w reprezentacji Kryszkiewicz, Graczyński i Pawłowski oraz Fertsch. U „Warty” dobry dzień miał Sroka, dyrygując umiejętnie atakiem, i Kniola. Radojewski słabszy, niż zwykle. Lewa strona zawodła. Sędziował dobrze p. Adamski. Publiczności zebrało się około 500 osób.

„HCP.” — „Reprezentacja kl. B, team A” 3:3 (2:0). Reprezentacja klasy B zaprezentowała się bardzo dobrze, zwłaszcza w drugiej połowie. „HCP.” prowadził wówczas już 3:1, B-klasowcy jednak nie dając za wygraną, wzięli się do roboty, wykorzystując chwilową przewagę i uzyskują przez Marcinkowskiego drugi punkt, a kilka minut potem Grajek strzela wyrównującą bramkę; pierwszą dla nich uzyskał Rok. Na usprawiedliwienie „HCP.” można powiedzieć, iż wystąpił on z rezerwami w miejsce Fertscha, Pawłowskiego, Małckiego i Nowaka, grających w reprezentacji klasy A przeciw „Warcie”. Bramki dla „HCP.” uzyskali: Kaczmarek, Lange i Kobiela. Sędziował p. Niziński.

„Sparta” — „Warta” 1b 5:4. Obie drużyny wystąpiły z rezerwami. Gra naogół wyrównana z lekką przewagą „Sparty”. Sędzia poddyktował cztery karne i wszystkie wykorzystał, z tych trzy „Sparta”, a jedną „Warta”. Dla tej ostatniej bramki strzelił: Schumacher (karny) i Andrzejewski 3; dla „Sparty”: Wolff 3, Furmanowicz i Zieliński. Sędziował p. Perzak, który wykluczył dwóch graczy z boiska.

Reprezentacja kl. C — Reprezentacja kl. B team B 3:1 (3:0). Zasłużone zwycięstwo odniosła drużyna kl. C, która górowała nad swoim przeciwnikiem zwłaszcza w pierwszej części gry. W drugiej natomiast mimo przewagi, pokonani z powodu nie-

udolności ataku przeciwnika wyszli obroną ręką.

Leszno. „Sokół” — „Polonia” 5:2 (3:0). A-klasowcy „Sokoł” łatwo uporał się ze swoim starym miejscowym rywalem. Gra toczyła się naogół pod znakiem jego lekkiej zrazu przewagi, wzrastającej z każdą minutą. Zaskoczona strata dwóch bramek „Polonia” po dłuższym dopiero czasie przychodzi do siebie i stawia opór. Po przerwie „Sokół” z miejsca atakuje, a przewaga jego, choć nieznaczna, utrzymuje się do końca. Sędziował p. Foerster. (Tel. wł.)

Ostrów. „Ostrovia” — „OKS.” 5:3 (3:2). Zawody zakończyły się zasłużonym zwycięstwem „Ostrovi”, która stosunkowo łatwo rozprawiła się ze swoim miejscowym rywalem, mimo, że wystąpiła z licznymi rezerwami. Już w pierwszych minutach „OKS.” zdobywa prowadzenie, a w kilka chwil później drugą bramkę. Gra wyrównuje się jednak i do głosu częściej przychodzi „Ostrovia”. Niebawem Berensztejn strzela pierwszą, a chwilę potem Wawrzyński drugą bramkę. Kilka minut przed przerwą Żurkowski podwyższa wynik do 3:2. Po pauzie widoczna przewaga ma „Ostrovia”, która w ogóle poprawia się z meczu na mecz. Pozostałe dwie bramki zdobyli dla niej Żurkowski i Berensztejn.

Gniezno. „Stella” — „Reprezentacja Gniezna” 6:1 (3:1). Gra początkowo bardzo słaba, ożywiła się dopiero w połowie Przewaga „Stelli” była ogromna, zwłaszcza po pauzie, to też przebieg samych zawodów był mało interesujący. Bramki uzyskali dla „Stelli” Fudziński 3, Zamiar 2 i Bittner; dla reprezentacji Szymański. Sędziował poprawnie p. Mikłajewski z Gniezna.

Kraków. Reprezentacja kl. A — Reprezentacja ligi („Garbarnia”, „Cracovia” i „Wisła”) 1:0 (1:0). Klasyfikacja mecz odrobiana pańszczyzną bez ambicji, z wyjątkiem kilku graczy A-klasy. Zespół ligowy grał bardzo ospale, to też porażka jego zupełnie zasłużona. Bramkę uzyskał Węglowski. Po przerwie A-klasa przestrzeliła karnego. Publiczność, zgromadzona w liczbie 1500 osób, opuszczała boisko rozgoryczona. — Z innych meczów były: „Legia” i „Sparta” 5:3, „Korona” i „Podgórze” 2:0, „Wisła” i „Krowodrza” 1:2, „Wawel” i „Olsza” 3:3. (Tel. wł.) K. S.

Łódź. „Hakoah” — „LKS.” 1:0 (1:0). „LKS.” w ligowym składzie, bez Chmiela i Kubika; bramkę dla zwycięzców strzelił Press. „LTSG.” — „Turyści” 3:1 (1:0). Mimo przewagi „Turyistów” i lepszej techniki zwyciężyła drużyna ligowa, dla której bramki zdobyli Herbstreich 2 i Milde. (Tel. wł.) W. K.

Katowice. Czołowa klasa — A-klasa 2:2 (2:0). Wynik odpowiada przebiegowi gry i stosunkowi sił. Bramki strzelił Goerlitz 2, dla A-klasy Krupa i jedna samobójcza. (Tel. wł.) F. G.

Królewa. Czołowa klasa — A-klasa 2:5 (2:1). A-klasa zwyciężyła dzięki ofiarnej i ambitniejszej grze, oraz niesfortunnemu zestawieniu drużyny przeciwników. (Tel. wł.) F. G.

Warszawa. „Skra” i Komb. zespół wybierek ligowych 2:1 (0:1). L w ów. „Pogoń” — „Lechia” 2:1 (0:0). „Czarni” — „Hasmona” 9:1 (5:0).

W Paryżu Czechosłowacja pokonała Francję nieznacznie 3:2 (2:2). Zawody odbyły się na stadionie w Colombes.

Pięściarstwo

Sokół łódzki przegrał z Makkabi-Warszawa w stosunku 8:6. Urkiewicz (M.) zdobywa dwa punkty przez wycofanie się Rydzynskiego; Borensztejn bije Małoszczyka na punkty; w w. piórkowej rozegrano dwa spotkania: Cyran (L.) bije Dawidowicza (M.) na punkty Anders (M.) zwycięża Jabłońskiego, mistrza Łodzi w wadze lekkiej, wysoko na punkty; Klimczak i Brenchwajg walczyli na remis; Seweryniak bije wysoko na punkty Wysockiego; Garbarz i Trzonek (L.) walczyli również remis.

Pływanie

Po egzaminie sobotnim, sędziami w pływaniu mianowani zostali pp.: Matczyński i Szczygiel (AZS.), Marosz i Pracowity (Sokół), Danielczyk, Jankowiak, Paczkowski, Piotrowski W. i Schliemann (Unja), wreszcie Garyantasiewicz (Warta). Pozostałych wobec niesędziowania jeszcze na zawodach mianowano kandydatami. (wz)

Do Kruszwicy na zawody wodne, odbywające się z okazji święta w. f. i p. w. w dniu 9 czerwca wyjechał na drużyną propagandowa pływaków. Organizujący to święto ośrodki w. f. i p. w. w Strzelnie jest pierwszym, który odpowiedział na apel P. O. Z. P. — propagowania pływactwa na prowincji. (wz)

Odbędzie się drugie zebranie kierowników i kapitanów sekcji pływackich zwołane przez POZP., wykazując w pełni pożyteczność tego rodzaju zebrań. Z poruszanych spraw wymienić należy sprawę braku wody, porządku na pływalni, uruchomienia w najbliższym czasie skoczni i desek do nawrotów, wreszcie przydzielono kabiny poszczególnym klubom według ilości wykupionych kart. (wz)

Mistrzostwa D. O. K. i mistrzostwa armji zostały odwołane podobno z powodu braku odpowiednich funduszy, co w chwili obecnej, gdy w poszczególnych DOK., a specjalnie poznańskim, obsługuje wojskową całą szereg doskonałych pływaków, byłoby ze szkodą dla pływactwa, które uzyskuje coraz większe zrozumienie u władz wojskowych. Tegoroczna silna reprezentacja DOK. — Poznań miałaby, po raz pierwszy zresztą, wielkie szanse zdobycia mistrzostwa armji. (wz)

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

Przy gimn. Bergera tworzy się sekcja pływacka, co należy powitać z uznaniem. Brak solidarności a nawet posłuszeństwa wobec zarządzeń Okręg. Związku jest jedną z wad poznańskiego pływactwa, spowodowaną niedostatecznym stanowiskiem poprzednich zarządów, które jednak usprawiedliwione są ciężką walką o byt i kierowaniem wysiłków na propagandę pływactwa. Uwagi te nasuwają się w związku z otwarciem sezonu już przez dwa kluby, mimo zarządzenia P. O. Z. P., iż otwarcie to dokonane zostanie wspólnie w dniu 1 czerwca. (wz)

Różne

Gimn. Kl. Sp. „Venetia” z Ostrowa Pozn. najstarszy klub sportowy w Wielkopolsce, otrzymała od Z. Z. dyplom honorowy za zasługi, położone dla rozwoju sportu w Polsce, jako jedyny z wszystkich klubów szkolnych.

Strzelanie

Zawody o indywidualne mistrzostwo Pozn. Okr. S. M. P. odbędą się w czasie od 18 do 21 bm. Zgłoszenia stowarzyszeń przyjmują się do dnia 15 bm. Zgłoszenia nadsyłać należy pod adres Pozn. Okręg Stow. Młodz. Polskiej, plac Nowomiejski 5.

Wioślarstwo

Wioślarze otworzyli w niedzielę sezon. Dorocznym zwyczajem rozpoczęli uroczystość nabożeństwem, które odbyło się w kościele ks. ks. Salezjanów. Po ukończonej mszy św. przeszedł barwny korowód przez miasto, ulicami: Pocztowa, pl. Nowomiejskim ul. 3 Maja, pl. Wolności, ul. Nowa, St. Rynek na przystań Tow. Wioślarzy „Polonia”, które zkołło było gospodarzem „Polonia” przygotowała się bardzo starannie, odnawiając swój szalaz zzewnątrz i wewnątrz. Zebrana brać wioślarską powitał prezes p. Drobnik, wskazując w swym przemówieniu na znaczenie sportu wioślarskiego i nawołując do dalszej wytrwałej pracy, aby załogi poznańskie swe dominujące stanowisko w Polsce utrzymały i nadal. Następnie w imieniu Pozn. Kom. Tow. Wiośl. przemówił jego wiceprezes p. Stuermer wznosząc okrzyk na cześć Najj. Króla, i wciągnął sztandar na maszt, przyczem orkiestra odegrała hymn narodowy. Przerwę do defilady (wioślarze musieli się przebrać) wypełniono śpiewaniem. Przy tej okazji wzniesiono kilka toastów. W defiladzie, która pod każdym względem wypadła dodatnio, wyróżnił się ilościowo „Tryton”, obsadzając 25 łodzi, i „Kl. Wiośl. 04”, wystawiając 10 łodzi, przyczem zwracali powszechną uwagę techniką i doskonałym zgraniem. Na tem program uroczystości wyczerpano. (kg)

Tennis

W spotkaniu o mistrzostwo drużynowe okr. krakowskiego „AZS.” pokonał „Cracovię” 11:3, a „Sokół” — „Krak. Kl. Ten.” 12:2. (Tel. wł.) K. S.

Mistrzostwo Austrii zdobył Tilden, bijąc w finale Matejkę 6:3, 6:2, 6:6. W grze poj. pań Niemka Aussem pokonała w finale swoją rodaczkę Schomburgk 6:3, 6:4, a w podwójnej, z Schomburgk jako partnerką, parę węgierską Schreder i Packsy 6:0, 6:1. W grze mieszanej Aussem i Tilden pokonali w finale parę Kehrling i Schreder 6:4, 6:3. (tr)

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Gruszczyński 5 zł; — S. A. w pewnej intencji 10 zł; — S. W. z prośbą o zdrowie dla chorego brata 5 zł; — Personel firmy Szymankiewicz 12 zł; — Aniela Brzeska 10 zł; S. Węclewska z podziękowaniem za otrzymane łaski 10 zł; — Kazimierz Pietrucha 5 zł; — Andrzej Roesler 25 zł; — N. N. 3 zł; — M. L. z gorącą prośbą o wysłuchanie w pewnej intencji 2 zł; — Steinowie zamiast kwiatów na trumienkę Basinki Preisówny 10 zł; — Tadeusz S. za otrzymane łaski prosząc o pomoc w nauce i egzaminie 5 zł; — Anna Rutowska z podziękowaniem za otrzymane łaski 5 zł; Wanda Rylichka, Zakopane z prośbą o zdrowie dla męża 10 zł; — Stanisław Błoszyk, Nachówko 10 zł; — Koperscy zamiast wieńca na trumienkę F. Szerbińskiej 10 zł; — F. K. z podziękowaniem za otrzymaną łaskę 5 zł; — Jadwiga Poplewska za szczęśliwe uratowanie syna oraz siofiera podczas wybuchu bomby pod samochodem 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 1353.49 zł.

Na budowę kościoła w Solaczu: L. i M. J. 15 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 32 zł.

Na żłóbek Jeżycki: Steinowie zamiast kwiatów na trumienkę Basinki Preisówny 10 zł.

MEBLE wszelkiego rodzaju **J. KADLER** dawniej O. Dümke **POZNAŃ** wykonanie wszelkich prac
ul. Fr. Ratajczaka 36 wyściełanych i deokracji.
FABRYKA MEBLI wójcicko-przemysławskie

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Związek Pasyistów Polskich, Oddział Wilda.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 20 w sali p. Zaka, ulica Strumykowa, narożnik Gen. Prądzyńskiego.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”** urzędują dnia 12 bm. po południu w Ogrodzie Szwajcarskim przy Drodze Dębińskiej wycieczkę dla dzieci.

— **Tow. Czeladzi Szewskiej.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 20 w lokalu zebrań, ul. Ślusarska 6.

— **Koło Śpiewackie „Gedźba” — Winiary.** Zebranie plenarne dnia 13 bm. o godz. 19.30.

— **Tow. Przemysłowców — Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 13 bm. w sali zebrań u p. Bonowej przy ul. Marszałka Focha 85 o godz. 20.

— **Koło Absolwentów I Szkoły Wydz.** Dnia 13 bm. o godz. 19 wygłosi p. profesor Zajda wykład z historii. Wszystkich kolegów uprasza się o przybycie.

— **Stow. Młodzieży Polsko — katolickiej** pod wezw. św. Stanisława Kostki. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 14 bm. o godzinie 20 na salce parafialnej.

— **Tow. „Jedność”** pod wezw. św. Stanisława. Plenarne zebranie odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 19 w sali p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8. P. Tadeusz Piotrowski wygłosi referat na temat „Konstytucja 3 Maja”.

— **Tow. Przem. „Sobieski”.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 14 bm

o godz. 19 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad pomiędzy innymi bardzo ważnymi sprawami dokonanie wykładu p. Bączkowskiego na temat: „O sprawach podatkowych” W „Kasie lokalnej” płatny jest wydatek 113.

— **Włkp. Tow. Hodowców Gołębi Rasowych** urzędują w dniu 18 bm. o godz. 7 wycieczkę majową do ogrodu p. Bohna na Miasteczko.

**PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ
CZY JESTEŚ W SKLEPIE
POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM**

RADJO

Programy radjofonijne

Wtorek, dnia 13. maja 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien. i cen targowych Rzeźni miejskiej; godz. 14.15 komunikaty gosp. roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.05 pogadanka radiotechniczna (wygl. p. Zygmunt Bresiński); godz. 17.25 kurs średni języka franc. Bernardin de St. Pierre: „Paul et Virginie” — lecture et explication (wygl. p. Omer Neveux); godz. 17.45 koncert popularny (transmisja z Warszawy); godzina 18.45 nadprogram; godz. 19.00 koncert fir-

my „Emka”. Wykonawcy: Orkiestra mandolinistów klubu „Lyra” pod batutą p. Konrada Schliemana; godz. 19.30 odczyt p. t. „Geneza wojny 13-toletniej i wlecysty pokój toruński” (wygl. p. M. Płończak); godzina 19.50 transmisja z Teatru Wielkiego w Poznaniu — opery Moniuszki „Flis” i „Verbum nobile”; godz. 22.45 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 23.00 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Ks. dr. Kruszyński w radjo.

Świetny historyk sztuki, autor wielu monografij — między innymi o Gdańsku i Ziemi Starożytnej — ks. dr. Tadeusz Kruszyński wygłosi w „Radio Poznańskim” dwa odczyty, a mianowicie dn. 14-go maja godz. 19.30 — 19.50 „O grobach królewskich z Katedry Wawelskiej”, oraz dnia 15-go maja godz. 19.00 — 19.20 „O Skarbcu Katedry Wawelskiej”.

Prelekcje świetnego historyka i narratora wzbudzą niewątpliwie wielkie zainteresowanie wśród szerokiego warstw naszych radjosluchaczy.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **J. M.** Informację w tej sprawie zaśleliśmy w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu; widocznie firma „Lech” w Opalenicy nie jest tam notowana jako „fabryka motocykli”. Firmy tej nie znajdujemy także w spisach wytwórców przemysłowych, a w spisie abonentów sieci telefonicznej czytamy o niej je-

dynie pod Opalenicą. Jeżeli zatem firma ta sama nie przedsięwzięła nic, aby być znaną, trudno o niej wiedzieć, o ile się jej nie zna przypadkowo. W zapytaniu chodziło o polskie fabryki, Pan zaś nie donosi nam, czy omawiana firma wytwarza motocykle, czy tylko je zestawia z części, sprowadzanych z zagranicy. Na Targach Międzynarodowych w Poznaniu było kilku wystawców motocykli, jednak nie było wśród nich wytwórni motocykli polskiego, o jaki w zapytaniu chodziło. Nie możemy wobec tego uznać Pańskiego zarzutu jako słusznego. (K.)

**Na św. Zofję 15. 5.
i na św. Helenę 22. 5.**

modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe. Nowości na podarki nadeszły. Mydła toaletowe, pudry, kremy, i pomadki do ust jaknajtańiej

Perfumerja Paryska, Gwarna 10

zw 23 521

Pryw. Lecznica Chirurgiczna

Dr. Parezewskiego

Poznań

ul. Mickiewicza 22

zw 11025

tel. 18-99.

Dnia 11 b. m. 1930 r., o godz. 12.15 w południe, podobło się Panu Bogu zabrać do wiecznej Szej chwały, opatrzonych Sakramentami św., mego kochanego męża, naszego najdroższego ojca, teścia, brata, szwagra i wujka, ś. p.

Franciszka Lemańskiego

w wieku lat 71.

W głębokim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby do kościoła Matki Boskiej, odbędzie się w czwartek, dnia 15 b. m., o godz. 10 przed południem, poczem nabożeństwo z wigiljami i pogrzeb.

Inowrocław, ulica Staszica 42.

zw 23 517

Niniejszem składamy za tak liczne i gorące dowody współczucia szczerego przy zgonie naszego najdroższego brata, stryja i wujka, ś. p.

ks. prałata Wacława Mayera

przewielebnemu Duchowieństwu z ks. biskupem Dymkiem na czele, dostojnym władzom, Związkowi, Znajomym, a przede wszystkim niezliczonemu rzeszom ludu wiernego, składającego hołd zwłokom czcigodnego Zmarłego

najserdeczniejsze podziękowanie.

Poznań, dnia 11. 5. 1930.

dw 5042

Rodzina.

Dnia 10 maja 1930 roku zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, brat, wuj i dziadek, ś. p.

Wiktor Echaust

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby, ul. Gdańska 125 we wtorek, dnia 13. bm., o godz. 16.30 na Nowy Cmentarz w Bydgoszczy.

dw 5037

W głębokim smutku pogrążona

Bydgoszcz, dn. 10 maja 1930 r.

rodzina.

W niedzielę, dnia 11 maja, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój kochany mąż, nasz troskliwy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Bennon Weiss

radca cła

w 58 roku życia.

W ciężkim smutku

Jadwiga Weiss z d. Rumpel i rodzina.

Gdańsk (Elisabethwall 4), dnia 12 maja 1930 r.

Pogrzeb odbędzie się w Gdańsku. zw 23 519

ś. p.

Stanisław Melchior

zmarł w Bogu, przeżywszy lat 53. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 13 maja, o godz. 6, z kaplicy cmentarnej w Jeżycach, o czym zawiadamia

rw 9965

żona z dziećmi i zięciem.

Najstarszy Zakład pogrzeb. P. Piasecki, Klasztorna 14. telefon 2769.

Za szczerze dowody współczucia oraz liczne wieńce i udział w pogrzebie, mego drogiego męża i kochanego ojczulka, ś. p.

Otona Lindnera

składamy Wielebnemu Duchowieństwu, Związkowi Restauratorów, Związkowi Automobilistów, Związkowi Przemysłowców oraz Wszystkim Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym, najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zw 23 515

W nieutulonym żalu pozostała
rodzina.

P., w kwietniu 1930.

Moim Sz. Gościom podaję do łaskawej wiadomości, że z dniem 11 maja r. b., lokal mój otwarty jest do godz. 3 w nocy.

Polecam

**smaczne śniadania, obiady i kolacje
oraz dobrze pielęgnowane napoje.**

Skora usługa. — Przyjemny pobyt. — Codziennie koncert dźwiękowy.

Z poważaniem

W. WYCISK

Restauracja i Winiarnia Pawilon Myśliwski
3-go Maja 2. Telefon 25-96.

zw 23505

W sobotę, dnia 10 maja r. b., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, ś. p.

Halina z Leitgeberów

Józefowa Zawadzka

w 52 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 14 maja r. b. o godzinie 17, z kaplicy Zakładu św. Józefa, na cmentarz Farny. Nabożeństwo żałobne tegoż dnia o godz. 9, w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążeni
synowie i rodzina.

Poznań, Pl. Bernardyński 2.

zw 23516

W sobotę, 10 maja, o godz. 22, zasnął w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najtrojskliwsza żona, nasza najdroższa matka, babka i prababka, 6. p.

z Niezielińskich

Salomea Filipowska

przeżywszy lat 80. Pogrzeb odbędzie się w środę, 14 b. m. Ekspozycja z plebanji do kościoła o godz. 11.

dw 5041

W smutku pogrążony
ks. Bolesław Filipowski.

Szamocin, Rudniki, Wolsztyn, Grodzisk, Inowrocław, Lublin, Olsztyn, Cytel Pa.

TAK, to jest PRAWDA!

Nie tylko wymagającego ale nawet grymasującego pana możemy przekonać o

- 1) elegancji
- 2) i taniości

polskiego obuwia

marki „Waza”.

Chyba, że znajdzie się KTOŚ, któremu suma 34,50 za parę wyda się za niską i dlatego tylko nie kupi!

FABRYCZNY SKŁAD OBUWIA „WAZA”,

Wrocławska 15.

Pw 11545-19.4

Masło tańsze!!!

Najlepsze masło stołowe za 1/2 kg zł 2,60

Firma M. Miczyńska
telef. 3658 właśc. Karol Piątkowski tel. 1872
Plac św. Krzyski 3.

Specjalny skład masła, sera i jaj.

zw 23511/12

TAJFUN

Świetny wyrób krajowy,
znacznie tańszy
od zagranicznych.

1/1 lt. 7 zł, 1/2 lt. 4 zł 4,
1/4 lt. 2.50 zł.

Do nabycia w każdej drogerji.

Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM”

Poznań, Fr. Ratajczaka 38

Pw 11230-18.223/4

Zal. 1899

Dachy

Zal. 1899

rozmaite nowo pokrywa, stare naprawia i smoli. Wykonanie izolacji murów i posadzek asfaltowych. Dogodne warunki spłaty.

Przedsiębiorstwo pokrywania dachów. Skład Materiałów Budowlanych.

JAN SOBECKI - Poznań

Fabryka papy na dachy i asfaltu,
plac Wolności 17 — Tel. 32-50.

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN”. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kвітający wygląd i pełne kształty ciała. Wzmocnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów: 1 pudełko 6.— zł; 3 pudełki 15.— zł. Przy zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 9661-10.200

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 153a.

SILV-OZON-MOTOR

był prawdziwy

IDEALNA KAPIEŁ
KOSODRZEWINOWA.

nw 11 055

DOM

3-piętrowy z oficynami i dwoma składami w Toruniu, przy ul. Szerokiej, z dochodem rocznym ca. 20 000.— zł, na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje administrator Skrzetuski, Bank Przemysłowców w Toruniu. Pw 11 569-64.147

Platformę

prawie nową na 4-5
tonn na resorach z hamulcem sprzeda

CZ. MARWEG

Gniezno,
ul. Warszawska 12.

zw 13 21

Potrzebny zdolny

fachowiec

do prowadzenia pralni chemicznej prac. - detacheur z doświadczeniem. Firma egzystuje 25 lat, właściciel fachowiec. Posada stała. Fabryka zmechanizowana. Oferty nadsyłać pod adresem:

Wacław Łabęcki,

Lublin, Farbiarska 4.

Tw 1498

I znów

Rudge-Whitworth

igra z przeciwnikami.

W wczorajszym Klm. laneś

zdołał pierwsze miejsce

złównany p. Czerniak

nieprawdopodobną wprost

szybkością na nasze drogi

osiągając 138 klm. godz.

II. miejsce p. Bąk

112 klm. godz.

III. miejsce p. Ziółkowski

106 klm. godz.

Wszyscy na motocyklach

Rudge-Whitworth. Nie

próżne frazesy, lecz fakty

dowodzą o wyższości moto-

cykli Rudge-Whitworth.

Dość Rudge'a i zwyciężaj.

Na małym „James”, 172 cc.

p. Kościński rozwinął szyb-

kość 89 klm. godz.

Marjan Maik

Poznań, ul. Wrocławska 14.

Pw 11 575-20.5

Nieruchomość handlowa w Lesznie

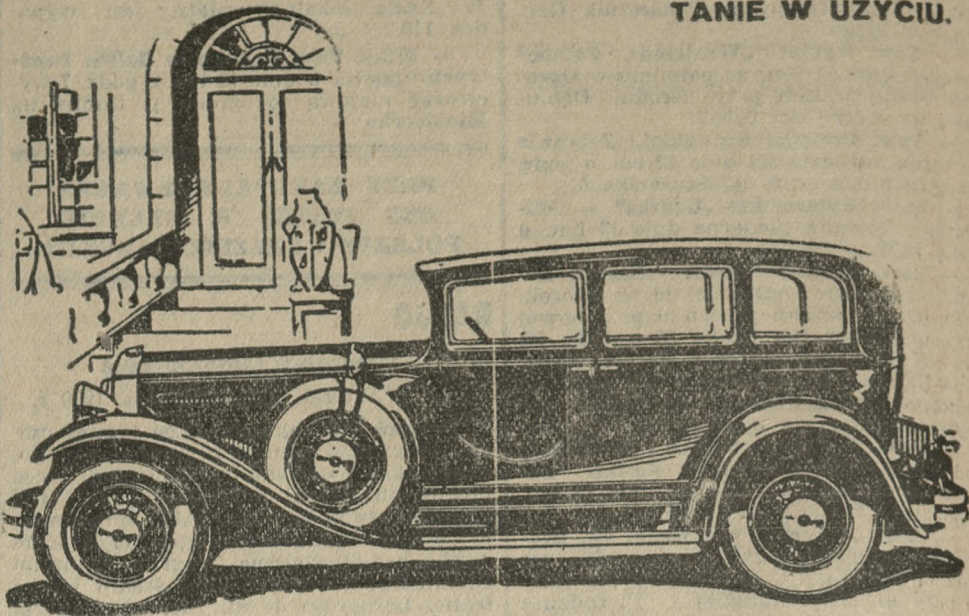
w najlepszym położeniu przy ul. Dworcowej, z powodu regulacji spadkowej, do sprzedania. Rzadka okazja do nabycia posiadłości reprezentacyjnej. Reflektant winien dysponować kapitałem 120 000.— zł. Zgłoszenia: Budowniczy Paweł Feuer, Leszno, Dworcowa 28/29. nw 11 184

Sekretarz

biegły w sprawach procesowych i notarialnych, w Poznaniu, posiadający chlubne świadectwa i dłuższą praktykę, obeznany z obowiązującymi ustawami, poszukuje stałej posady w instytucjach, w adwokaturze lub w notariacie. Zgłoszenia z podaniem warunków do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw. 23 510

OŚMIOCYLINDRÓWKI STUDEBAKERA

TANIE PRZY KUPNIE —
TANIE W UŻYCIU.

Wystawy samochodowe ubiegłego sezonu wykazały panującą powszechnie tendencję do kupowania samochodów ośmiocylindrowych. Wytrawni automobilści nie kontentują się obecnie sześciocylindrowym samochodem — ani też niewypróbowanym ośmiocylindrowym. Oczywiście nie — bo firma Studebaker ma samochody ośmiocylindrowe — tanie przy kupnie i tanie w użyciu — wypróbowane przez setki tysięcy właścicieli w ciągu szeregu lat pracy. Gdy się porówna sprawność i użyteczność Studebaker'a i jego cenę — łatwo się zdecydować na jeden ze wspaniałych modeli — President, Commander lub Dictator.

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWA W POLSCE:

POZNAŃSKI AUTO SKŁAD

znana, ulica 27-go Grudnia Nr. 15. Telefon Nr. 39-09, 34-07.

Adres dla Przedstawicieli w Polsce: AUTO-TRADING CORPORATION A. G.

Sp. z ogr. odp.

Siedziowność: 9-10, Odra (kolo Gdańska)

Tel. 354-14 — 353-14. Adres Telegram: AUTRA, GDANSK

Części zapasowe — stale na składzie

MOTOR SPRAWIA RADOŚĆ

pracując ekonomicznie

jeżeli pilnujemy go należycie. Nie starczy regularne czyszczenie silników oraz stosowanie dobrego paliwa i smarów. Z czasem każdy motor się spracuje. Mianowicie średnica cylindrów i wały korbowe tracą swą okrągłość, tłoki są nieszczelne i łożyska rozluźniają się. Silnik słabnie, zużywając mimo to więcej materiału pędnych (do 50%) i wykazując znaczną różnicę przyspieszenia (aż 27%). Grożą niemiłe wypadki i nawet zupełne zniszczenie motoru. Uszkodzenia te usuwamy szybko w motorach każdego typu, obojętnie, czy to silniki motocyklowe, samochodowe, ciężarowe, lotnicze, traktorowe lub stacyjne. Do odnowienia motorów posługujemy się ostatnimi zdobyczami techniki. Nasze specjalne maszyny do szlifowania skonstruowano według najnowszych doświadczeń praktycznych i naukowych. Pracują one z dokładnością do 1/100 m/m. Przywracamy w ten sposób średnicom formę ściśle okrągłą i cylindryczną niezależnie od stanu i jakości oddanego nam materiału. Jako najstarsze i największe przedsiębiorstwo specjalne tego rodzaju z długoletnim doświadczeniem fachowym, najlepszym surowcem i najnowszymi maszynami specjalnymi, gwarantujemy za największą dokładność, rygorystycznie przez nas kontrolowaną. Przestrzegamy jednak przed powierzeniem tych robót osobom nieodpowiednim, gdyż wówczas szczególnie dla braku cennych maszyn automatycznych powstać mogą

nw 11 187

poważne przeszkody.

z powodu niedostatecznej precyzji i zbytznego osłabienia części szlifowanych. Nie jesteśmy warsztatem reparacyjnym ani Service — przedsiębiorstwem, lecz specjalistami dla szlifowania cylindrów, wałów korbowych, następnie wszelkich innych powierzchni kolistych, płaskich i wewnętrznych oraz wreszcie dla dostawy technicznie doskonałych tłoków, pierścieni i sworzni tłokowych z gwarancją za najskrupulatniejszą dokładność. Porady fachowe, cenniki i kosztorysy bezpłatnie. Entuzjastyczne podziękowania i liczne uznania.

ERGE-MOTOR, Poznań, Mylna 38. Tel. 7929

Wl. R. Gunsch.

Rupie sypialnię Dzielną ekspedjentka

komfortowa, używana. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Pozn. pod zw 23520

do działu kapeluszy damskich i stroju, lecz tylko pierwszorzędna siła, może się zgłosić.

F. LISIECKI, Dom Konfekcyjny Sp. Akc., POZNAŃ

Stary Rynek 98/100.

Pw 11 576-20.7

Polecam do budowl

drzewo budowlane i stolarskie oraz materiał budowlany po bardzo niskich cenach i udzielam długoterminowego kredytu hipotecznego według umowy. dw 4337

WOJCIECH PAETZ,

Poznań, ul. Przemysłowa 28 b. Telefon 14-12

Skład drzewa. Filja w Swarzędzu, pow. Poznań. Telefon 50.

„MOULIN-ROUGE“

Restauracja! Winiarnia! Dancing!
ulica Kantaka 8-9. Telefon 33-69.
We wtorek, dnia 13 i w środę, dnia 14 b. m.
Sensacja nad sensacjami!!! Pw 11574-30,3
Niebywałe widowisko pierwszy raz w Poznaniu!!!

Międzynarodowe Konne wyścigi na iluminowanym parkiecie.

Cenne nagrody! Oprócz sensacyjnych konnych wyścigów Wysokie premje!

Ruletka

Konkurs tańca

Ogólna
zabawa towarzyska

oraz przebojowy program wiosenny, 9 sił atrakcyjnych. Początek o godz. 9 wieczór.
Uprasza się o wcześniejsze zamawianie stolików osobiście lub telefonicznie.

KINO WILSONA, Łazarz ul. Strusia
Najpotężniejszy polski film

HURAGAN

w roli głównej: Zbyszko Sawan — Renata Renée.
Każdy kto swoją Ojczyznę kocha, musi ten film zobaczyć.
Początek 5.15, ostatni seans 9.15.
W niedzielę już o godzinie 3. zw 23528

Na odbytem w dniu 23 kwietnia r. b.
Walnem Zebraniu

Browaru Krotoszyńskiego

Spółki Akcyjnej w Krotoszynie
uchwalono wypłatę dywidendy za
rok 1929 w wysokości

14%

czyli zł 4,20 od każdej akcji 30 złotych
I. emisji.

Dywidendę wypłaca Bank Cukro-
wnictwa Spółka Akcyjna w Poznaniu,
ul. Sew. Mielżyńskiego nr. 7.

Browar Krotoszyński

Spółka Akcyjna w Krotoszynie.

LOSY

I klasy Państwowej Loterii
Klasowej

bez kosztów zaliczki

poleca

FR. RĘKOSIEWICZ

Polska kolektura w Rawiczu

Ceny: 1/1 losu zł. 40,—, 1/2 losu zł. 20,—, 1/4 losu zł. 10,—
Najwyższa wygrana w sześciowym wypadku

750.000 zł.

U mnie zamiary nikt nie zmudzi!

dw 4961

Poszukiwani na Poznań i prowincję, zdolni

agenci (tki)

domokrążni, do sprzedaży na własny rachunek opa-
tentowanych nowości jak: maszyn do przytopywa-
nia lodów bez lodu marki „Rapid“ i artykułu „Mitol“
do chemicznego czyszczenia wszelkiej garderoby.
Zgłoszenia osobiste lub pisemne — Spalve i Syn,
Poznań, ul. Skryta 2, II p., lewo, w godz. 4-7 po po-
łudniu — codziennie. zw 23 518

Poszukuje się od 1-go października, ewentualnie wcześniej

MIESZKANIA

w Poznaniu, 5-7-pokojowego, z urządzeniem nowoczesnym
ogrodem, możliwie z garażem, w dobrym otoczeniu, w danym
razie możliwość udzielenia pożyczki na hipotekę. Łaskawe
oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 421

łatwa obsługa — cechą doskonałości!

Wykorzystajcie prąd w Wa-
szem mieszkaniu nie tylko
dla światła, lecz i dla radia.

ELEKTRYCZNY ODBIÓRNIK

PHILIPSA

2 5 1 4

BEZ BATERYJ! BEZ AKUMULATORÓW!

Wypasany w lampy
Złotej Serii Philipsa.

Daje mnóstwo stacji
wiernie, czysto, głośno

Żądacie nieobowiązującej demonstracji u siebie w domu.

Do nabycia w firmie:

Poznańskie Towarzystwo Telefonów

Poznań, Jasna 9 i Fr. Ratajska 39.
Bydgoszcz, Jagiellońska 65/66.

Wózek
sportowy z budką, biały sprzed
tanie Sciesielski, Poznań. Główna
ul. Główna 91. r 9 942

Restauracja i Jadalnia, Jezuitska 4, przy Farze

Niniejszen donoszę uprzejmie Szanownej Publicz-
ności, Gościom i Sympatykom, iż zaprowadziłem smacz-
ne i tanie śniadania, ciepłe i zimne w cenie 1.— zł, oraz
smaczne obiady z 4 dań 1,20 zł kolacje oraz dobrze za-
opatrzone bufet zimny we wielkim wyborze i dobrze
pielegnowane napoje.

Łączę wyrazy poważania

Edmund Piętka.

zw 23524

Zbiórowy punkt kupców.

Separatki i winiarnia.

Poszukuję zaraz lub później
samodzielnych ekspedjentek

oraz ucznia handlowego

Oferty z życiorysem i świadectwami przyjmuję
na 27 Grudnia 4 Pw 11541-19,148

The Gentleman

ul. Nowa 1. POZNAŃ ul. 27 Grudnia 4

Potrzebujemy zaraz dla naszej kasy, młodszego
rutynowanego

BANKOWCA

jako księzkowego - bilansisty.

Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i poda-
niem warunków i referencji; uprasza

Komunalna Kasa Oszczędności

zw 23 514

powiatu śmigieńskiego w Śmiglu.

Ekspedjent - dekorator

ze znajomością pisania plakatów

ekspedjentki,

kasjerki młodszej i ucznia

z ukończoną szkołą handlową, poszukuje do składu
bielizny w Poznaniu. Siły dobrze polecane prosi się
o złożenie szczegółowej oferty z fotografią i podaniem
pretensyj do Biura Ogłoszeń „PAR“, Poznań, Aleje
Marcinkowskiego 11, pod 19,176 Pw 11 552-19,176

Poszukujemy do naszego Oddziału detalicznego zaraz

pomocnika handlowego
dobrego ekspedjenta,
wolontariusza, 2 uczni

z ukończoną szkołą handlową również może się zgłosić
elewka do biura. — Zgłoszenia piśmienne upr.
do naszej Centrali przy ul. Wielkiej 11.

W. Lewandowski i Ska

Dwie używane

maszyny do przykrawania

męskiej i damskiej bielizny

jedną z nożem taśmowym,

drugą z nożem okrągłym,

poszukiwane zaraz. Oferty uprasza się składać
do Biura Ogłoszeń S. Fuchs, Łódź, ul. Piotr-
kowska 50, pod „W. M.“
zw 11186

ROczne WALNE ZEBRANIE

Spółki Pedagogicznej Sp. A. w Poznaniu, odbędzie się
w sobotę, dnia 24 maja 1930 roku, w lokalu pod „Strzechą“
w Poznaniu, Plac Wolności 7, o godz. 17,30.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie Zarządu za rok 1929/30.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.
4. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu,
bilansu i rachunku strat i zysków za rok 1929/30 oraz
udzielenie pokwitów. Radzie Nadzorczej i Zarządowi.
5. Podział zysków.
6. Wybór członków do Rady Nadzorczej w miejsce ustę-
pujących.
7. Zmiana djet dla członków R. N. i Kom. Rew.
8. Zatwierdzenie odpisów inwenturowych.
9. Wolne głosy.

PP. Akcjonariusze pragnący wziąć udział w Zebraniu,
winni złożyć oryginalne akcje, względnie świadectwa depo-
zytowe lub zastawowe z podaniem numerów akcji najpóź-
niej 5 dni przed Zebraniem w Spółce Pedagogicznej w Po-
znaniu, ul. Podgórna 7. Pw 11 561-18,116

Prezes Rady Nadzorczej

(—) Feliks Rankowski.

PRZETARG PRZYMUŚOWY

Nieruchomość położona w Krzywiniu i w chwili uczynie-
nia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej
Krzywina, tom II, wykaz 84 (zabudowane podwórze, ogród,
rola, łąka, pastwisko), o powierzchni 37,28,20 ha, o czystym
dochodzie jako podstawe podatku gruntowego 107,92 tala-
rów i wartości użytkowej jako podstawie podatku budyn-
kowego 564 marek (art. 66 matrikuły podatku gruntowego
i nr. 121 i 123 księgi podatku budynkowego) na imię mał-
żonków Szymkowiaków, Stanisława Kołodzieja i Marianny
z Piotrowskich z Krzywina, w ogólnej wspólności majątko-
wej, zostanie dnia 14 sierpnia 1930 r., o godz. 10 przed poł.
w drodze egzekucji wystawioną na przetarg w niżej ozna-
czonym Sądzie, pokój nr. 17.

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej,
dnia 11 marca 1930 r. nw 10 918

Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa
w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księ-
dze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili naj-
później w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia
ofert i prawa te uprawdził, gdyby wierzyciel im
przeżył. W razie niezastosowania się do powyższego we-
zwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zo-
staną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna do-
piero po rozszczeniu wierzyciela i innych prawach.

Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na pi-
śmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obli-
czenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wy-
powiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw,
oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda.

Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargo-
wi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybycia targu posta-
rali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż
inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nierucho-
mości, tylko do uzyskanej ceny kupna.

Kościan, dnia 7 maja 1930 r.

Sąd Powiatowy.

Przetarg ofertowy
na wykonanie

okucia i oszklenia okien

przy budowie

Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych
w Poznaniu.

Oferty w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Ofer-
ta i t. d.“, należy złożyć do dnia 20 maja 1930 r., godz. 13,
w biurze Administracji, pokój 7, Zakładu Ubezpieczeń Pra-
cowników Umysłowych w Poznaniu, przy ul. Sew. Mielżyń-
skiego 2, gdzie nastąpi otwarcie w obecności przybyłych
oferentów. Informację udziela biuro architektoniczne kie-
rownika budowl p. inż. Andrzejewskiego przy Placu Wol-
ności 11 (Esplanada), I. piętro, w godzinach od 15-18-ej,
gdzie również za opłatą otrzymać można formularz ofertowy.

Oferty i podkłady można wnosć tylko na drukach do-
starczonych przez kierownika budowl. Pw 11 568-19,190

Zastrzega się wolny wybór przedsiębiorcy.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych
w Poznaniu.

(—) Wilczyński
Komisarz Rządowy

(—) Lgocki
p. o. Dyrektora Zakładu.

W postępowaniu upadłościowym, wdrożonem co do majątku Hipolita Nowakowskiego, kupca z Kościana, zatwierdza się ugodę przymusową, zawartą w terminie dnia 5 maja 1930 r.

Kościan, dnia 8 maja 1930.

Sąd Powiatowy.

Zaginął biały spic.

Do oddania za wynagrodzeniem
w Księgarni Rehfelda, Poznań, Kantaka 5.
nw 10 252

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 13 b. m., o godzinie 9, przy ul. Wielkie Garbary 33, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: **Paragon - National - Cassa.**
nw 10 251
Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

We wtorek, dnia 13 maja r. b., o godz. 10,30 przed poł., przy ul. Wały Jana III. 12, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:
samochód ciężarowy „Chevrolet”.
nw 11 190
T. Bartkowiak, kom. sądowy z pol., Poznań, Wały Jagiello 3.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE

Postępowanie upadłościowe nad majątkiem dłużnika Stanisławy Tuliszką, Buk uchyla się, na skutek prawomocnej uchwały, zatwierdzającej przyjętą na terminie ugodowym w dniu 24 marca 1930 r. przymusową ugodę.
Grodzisk, dnia 6 maja 1930 r.
nw 10 919

Sąd Powiatowy.

Państwowa Stadnina Koni w Racocie

urządza

w dniu 14. 5. 1930 r., o godzinie 3,30 po południu
LICYTACJE

11 koni wybrakowanych

a mianowicie:
5 sztuk młodzieży pół krwi angielskiej (z Beberbeck).
4 sztuki młodzieży orientalnie-hanowerskiej.
2 klacze czyste krwi hanowerskiej.
Uwaga: odjazd autobusu z Kościana do Racotu godz. 14,30.
odjazd autobusu z Racotu do Kościana godz. 17,30.
zw 23 357
Kierownik Stadniny.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 15 maja 1930 r. przed południem, o godzinie 10, sprzedawca będzie w tartaku parowym w Swarzędzu - wsi, najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą, następujące ilości drzewa tarcowego i okragłego:
1. 100 bm. materiału kolejki wąskotorowej.
2. Blochy sosnowe 2 1/2 cali grubości — około 4 cbm.
3. Deski obrzynane 3 ctm. grub. „ „ 10 „
4. Blochy sosnowe 2 1 1/2 ctm. grub. „ „ 8 „
5. Kantówkę rozmaitej grubości „ „ 4 „
6. Szalówkę sosnową „ „ 6 „
7. Łaty sosnowe „ „ 4 „
8. Drzewo okragłe częściowo obrobione i częściowo nieobrobione „ 25 „
Swarzędz, dnia 9 maja 1930 r.
(—) **Nowacki**, komornik obwodowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 12 b. m., o godz. 4,30, przy ul. Piotra Wawrzyniaka 19, w Firmie Miklas, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:
biurko, stół, 3 szafki, 2 krzesła (st. Ludwika XVI, antyki), 3 dywany w tem 1 biały franc., 7 obrazów olejnych, lustro w złotej ramie, bufet, stół, zegar stojący oraz 12 krzeseł.
Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Kopalnia złota

Warsztat samochodowy z wulkanizacją bez konkurencji w ruchliwym mieście z małym mieszkaniem sprzedam fachowcowi bardzo korzystnie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 51 367

Samochody

zyswane w bardzo dobrym stanie „Dürkopp” otwarty 6 osobowy. „Fiat 501” otwarty 4 osobowy. „Augby” reklamówka (furgon) 1 tonnowy. „Horch” ciężarówka 3 tonnowa. „De Dion Bouton” 4 osobowy limuzyna jako kupna okazynie poleca „Autopol”. Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 547-19.256

Bardzo tanio

nowy kółnik czarny lis. Gwarna 15. Wierzbicka. zdw 52 247

Restaurację

hotelowa kompletnie oddam. objęcie 6.000. dobra egzystencja. — Informacja. Poznań Nowy Rynek 3. Ceramika. zdw 52 224

Ogródek

działkowy Górna Wilda 125 na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 52 135

Aparat

fotograficzny 9x12 (Spiegelreflex) 425. — Wielka 9. (wchód Szewska) skład futer. zdw 52 141

Sprzedaje

sie natychmiast ca 100 morg. prywatne gospodarstwo. 2 km. od miasta Kowalewa (Pom.). — gdzie stacja kolej. Dobra ziemia. maszynowy budynek, bogaty żywy i martwy inwentarz, długie lata w jednych rękach. Cena i wpłaty podług umowy. E. Schwertle Zapluskowes, poczta Kowalewo (Pom.). zdw 51 690

Młyn wodno-motorowy
7 tonn, kompl. nowe urządzenie, bardzo dobrze zaprowadzony, stacja kolejowa w miejscu, jest do wydzierżawienia. Tylko poważni reflektanci fachowcy, którzy mogą złożyć odpowiednią kaucję, raczą się zgłosić do Kurjera zdw 51 790

Samochód „Fiat 501”

prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę za raz do sprzedania Gielda Handlowa, ul. Stawna 13, tel. 28-08 Pw 11 553-54.324

Dla pszczelarzy

lub początkujących nie normalne 20 sztuk, dach wspólny lub osobne. miódki, inne przybory pszczelarskie. Ogród Traugutta 5 zdw 49 963

Salon

mahoniowy, inkrustowany, sekretary, biblioteki, serwantki, komody, lustra, fotele, krzesła, zegary, obrazy, świeczniki na sprzedaż. Skarbowa 4, pr. lewo. zdw 51 904

Samochód ciężarowy

3 tonnowy marki „Horch” platforma w bardzo dobrym stanie okazynie na sprzedaż wiadomości „Autopol”. Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21. (Hotel Monopol). Pw 11 546-19.155

Zakład fryzjerski w Gdyni

dobre prosperujący z powodu wyjazdu korzystnie zaraz do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 51 993

Gospodarstwo

60 morg ziemi pszennej, żywym, martwym inwentarzem zabudowania maszynowe za 35.000, wpłaty 10.000. Małcki Poznań, Rybaki 10. zdw 52 151

Korzystaj

se sposobności i kup wprost w Hurtowni — Szklanki 10 groszy. Serwisy 8,50. — obiadowe 39. — słubne prezenty. Różne fanty. Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24 w podwórzu. zdw 52 158

Sprzedam tanio

deski na podłogę, szalówkę, kantówkę, belki, pape, płótno na miechy tapicerów lub malarzy Pawilon Rolnictwa, za Wesołem Miasteczkiem. zdw 52 181

Kuchenkę

westfalska, maszynowa do szycia leżankę sprzedam. Półwiejska 16, lokal 19. zdw 52 182

Dzieje

Powszechnie Ilustrowane komplet 14 tomów sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 185

Zakład

fryzjerski dobrze zaprowadzony centrum Poznania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 52 195

Pianino

krzyżowe sprzedam. Dabrowskiego 49, skład cygar. zdw 52 262

Motocykl

2 KM za 200 zł Dabrowskiego 33 I. pr., lewo. Zgłoszenia 5,30—6,30 zdw 52 269

5 pokojowy

domek i domek ogrodowy na sprzedaż. Grudzieniec 49 a. zdw 52 278

Teki skórzane 10,25 zł

W. Czysty, Poznań, Szkolna 11, własna pracownia. Pw 11 207-18.33

Sprzedam

maszynę piekarską do dzielenia ciasta o 1 bułek na 30 części. J. Nijaki, Grunwaldzka 20 a. rpw 9943

Dom

we Wrześni. 2 składy 8 lokatorów za 25 tysięcy przy wpłacie 20. Adres wskaże Kurjer zdw 52 282

Sprzedam

gospodarstwo 53 morgi ziemi pszennej buraczanej z inwentarzem lub bez na sprzedaż Zgłoszenia Wojciech Małcki, Wierzeja, p. Buk nw 11 118

Klubowy

garnitur jak nowy 260 złotych sprzedam. Grobla 19, front. II. lewo. zdw 52 294

Zakład fryzjerski

nowocześnie urządzonego sprzedam za 6.000. Adres Kurjer zdw 52 304

Skrzypce

futerałem korzystnie sprzedam. Adres Kurjer zdw 52 208

Zielononózek

jaja wylęgowe 60 gr sztuka, pisklęta jednodniowe 1,60 zł oddaje Majatek Unisław-dwór. d w 4 172

Odkurzacz

„Elektrolux” nowy, za pół ceny sprzedam. Zgłoszenia „Par” Al. Marcinkowskiego 11, pod 54.307. Pw 11430-54.307

Willi z dużym ogrodem
w Gnieźnie z powodu stosunków rodzinnych korzystnie zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 188. nw 11 124

Piękna

sypialkę jaworową z francuskim łóżkiem. Stolewy pokój debowy. leżanki, obrazy olejne, oraz inne rzeczy sprzedam tanio. Składowa 1, pierwsze wejście, 3 piętro. Pw 11 425-19.63

Dom

narożnik bardzo ruchliwej ulicy dworcowej z kompletem urządzonym wyrobów kokosowych, nadający się znakomicie na każde przedsiębiorstwo, z powodu śmierci właściciela sprzedam bardzo korzystnie. Stańkiewiczowa. Gostyń Wlk. zdw 52 236

Skład

kolonialny w dobrej okolicy 2.800 sprzedam. Oferty Kurjer zdw 52 316

Akwarium

z postumentem, rybkami sprzedam. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 52 314

Jadalnia

w dobrym utrzymaniu korzystnie na sprzedaż. Wielkie Garbary 2, parter, lewo. zdw 52 311

Citroen

czterookobowy torpeda. 10 HP. B 14. w bardzo dobrym stanie gotów do jazdy. sprzedam okazynie szybko decydującym. Franpol. Grobla 27, telefon 32-65. zdw 52 305

Skład

kolonialny z towarem i mieszkaniem tanio na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 52 321

Kolonialkę

dobre zaprowadzona magla za 5 tys. sprzedam. Piotrowski, Szamarskiego 1 zdw 52 291

Gasoseit

oszczędza 25% węgla. 1 paczka na 12 ctm. 2,25 zł. J. Gadebusch, Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), tel. 1638. dw 5 036

Skład

piekarski korzystnie sprzedam zaraz. Oferty Kurjer r w 9948

Jadalka

lepsza okazynie na sprzedaż w surowym lub kompletnym stanie. Instrukcja. Swarzędz Dworcowa 15. r w 9952

Zakład

elektrotechniczny, wzorowo urządzone, z maszynami, składem i dwupokojowym mieszkaniem kuchnia lub bez maszyn na każdą branżę szczególnie mleczarnię. Skład rowerów 8.000 do 12.000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 51 984

Agregat

benzynowy dyneko do oświetlenia will. gospodarstw. młynów bardzo korzystnie sprzedam. Indukcja. Poznań. Wielkie Garbary 14. zdw 51 985

Stoły

warsztatowe nowe sprzedaż korzystnie Indukcja, Poznań. Wielkie Garbary 14. zdw 51 986

Skład

art. kuchennych, staro zaprowadzona firma, obrót udowodnił się książkami, z powodu spłaty rodziny pod korzystnymi warunkami do odstąpienia. Potrzeba około 30.000 zł. ewentl. mieszkanie 4 pokojowe. Zgłoszenia: Świercz, Słowackiego 27. zdw 52 001

Pianino

jak nowe sprzedam gotówka. Wały Królowej Jadwigi 5, I. prawo zdw 52 004

Dom

piętrowy rodzaj willi, wolnem mieszkaniem, słynnym ogrodem, cena 30.000, wpłaty 15.000. Zgłoszenia „Fragat”. Półwiejska 31, I. zdw 52 005

Plac

budowlany 2 500 mtr., kompletnie oparkiony, z frontu obsadzony warzywem. Zgłoszenia Józef Stańkowski, Poznań — Główna, Wiejska 9. zdw 52 325-6

Plaszcze damskie

w obniżonym wyborze przy cenach najniższych poleca P. Szczawińska i S-ka Poznań, ul. Wodna 1. Dla urzędniczek dogodnie warunki spłaty. Pw 11 212-18.19/20

Łóżko

białe dziecięce z materacem — sprzedam. Górna Wilda 15, Czujewicz. zdw 52 008

Odstąpię

ziemi pszennej w jednym planie, w tem 15 laci, budynek maszynowy, 3 konie, 12 sztuk bydła, maszynowa kompletna, prywatne pow. Jarocin. Cena 45.000 zł. wpłaty 35.000 zł. reszta na 5 lat. Zgłoszenia Otręba w Jarocinie. Kilin-skiego 4. zdw 51 050/1

Tanio

z powodu wyjazdu sprzedam szafy, stoły, łóżka, biurko od 10—12 i wieczorem od 9. Niegolewskich 4, III lewo. zdw 52 020

Dobry

maszynowa do szycia tanio sprzedam. Wozna 17, skład. zdw 52 015

3 Singera

damskie maszynowe 75, 120, 160 sprzedam Warsztat Mechaniczny. Kraszewskiego 5. zdw 52 144-5

Księgarnia

i skład materiałów piśmiennych we większym mieście powiatowym Poznańskiego z urządzeniem i pełno towaru, z przyległym czteropokojowym mieszkaniem z powodu zmian stosunków rodzinnych tanio do nabycia. — Zgłoszenia Kurjer nw 11 173

Wózek

duży ładny sprzedam. Pamiątowa 7, III. Kaczmarek. zdw 52 055

1.200

mórg, ziemia pszenna, drenowana, budynek maszynowy, dworek, inwentarz dobry kompletny, stacja 3 km zsoza. Cena 300 zł. morga, wpłaty 150.000 po pół roku 50.000, reszta na 10 lat. Wyżyskowski. Grobla 9, telefon 19-58. zdw 52 066

Oddam

pracownie obuwia dobrze zaprowadzona zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 52 091

Mebie

wysprzedaje okazynie Stolarska Wielkie Garbary 41. zdw 52 093

Kanapy

leżanki, nakładki wszelkie reparyacje tanio. Pracownia tapicerska, Marsz. Focha 43. zdw 52 121

Maszynę

„Adler” do pisania mało używaną na sprzedaż. Kwiatowa 4, I. Globisz. zdw 52 259

Fryzjerski

zakład (najlepsza dzielnica) korzystnie. Oferty Kurjer zdw 52 255

Willka

z ogrodem wtem 28 drzew owocowych przy Poznaniu zaraz na sprzedaż, cena 22.000 zł. Oferty Kurjer zdw 52 248

Pościele

na sprzedaż. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 52 256

Skład

cygar na wszelką branżę, środki mieszkie sprzedam zaraz. Adres Kurjer zdw 52 244

Pianino

sprzedam tanio. Św. Marcin 47, III. prawo. zdw 52 173

5 KUPNA

Restaurację

w dobrym położeniu z mieszkaniem kupie. M. Jarmuszkiewicz, Dworzec Strzałkowski. zdw 51 943

Pianino

lub fortepian kupie. Zgłoszenia cena Kurjer zdw 52 200

Tokarnię

1/2 metr. kupie. Oferty do Kurjera zdw 52 317

Kupię

parcelę w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 52 292

Akcje

Kabel Polski kupie. Zgłoszenia do Kurjera r w 9929

Kupię

parcelę w Ławicy przy zsozie. Oferty Kurjer zdw 52 043

Motocykl

kupie. Oferty z podaniem marki, siły i ceny Kurjer zdw 52 044

Do urzędzenia

biura potrzebujemy ciemne biurko i krzesło, fotele i dywan tylko w bardzo dobrym stanie. Oferty z podaniem ceny do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 52 210

Kupuje

złoto każdego rodzaju placę dzienne ceny. Chwilkowski, Św. Marcin 40. zdw 52 162

Szafkę

żaluzjowa 1 1/2 m wysoka kupie okazynie. Oferty z ceną zdw 52 050

Parcelę

górną część miasta, kupie gotówką. Oferty Kurjer zdw 52 155

Poszukuje
4-6 pokojowego, słonecznego mieszkania w centrum. Łaskawe zgłoszenia skierować proszę w godz. 14-16 do Hotelu Monopol, pokój 81. zdw 52 211

10 ZAMIANA MIESZKANIA
Centrum
6 pokojowe komfortowe mieszkanie do gospodarza za 3 pokoje. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 135

11 POKOJE UMEBL.
Lazarz
pokój frontowy, duży, czysty, elektryczność, cisza w lepszym domu od 15. Gdzie, wskaże Kurjer zdw 51 516

Centrum
pokój lub dwa na biuro, gabinet lekarski, dentystyczny lub tp. do wynajęcia. Krawczykowa, Skarbowa 4, parter. zdw 51 988

Pokój umeblowany
słoneczny, elektryczność, światło, słoneczny żaraz albo później do wynajęcia. Górna Włda 73, III, przy Ryńku, Z. Nowicki. zdw 52 012

Pokój
wolny żaraz Strzelecka 11, prawa oficyna III. zdw 52 018

Panom
Wiza, Wrocławska 13, zdw 52 283

Pokój
umeblowany panu drugi wspólny pani. Wielkie Garbary 50, front, III, prawo. zdw 52 206

Tańszy
jedno lub dwuosobowy żaraz. — Prusa 2, ostatnie piętro. zdw 52 289

Pokój
umeblowany 1 lub 2 panom wynajme. Sypniewska, Marszałka Focha 27, II, I. wejście od dworca. zdw 9950

Pokój
dwuosobowy wynajme. Dominikańska 7, III, prawo. zdw 9953

Dwie
panienki na wspólny pokój od żaraz lub od 15. 5. Wolska, Rybaki 26, III, prawo, lewo. zdw 51 108

Mały
pokój wolny. Horn, Czesława 17, III. zdw 52 046

Mały
ładny pokój wynajme solidnemu urzędnikowi lub rzemieślnikowi. Łąkowa 9, parter, lewo. zdw 52 068

Sypialnia
z łóżkami wygodnym komfortem wynajme jednemu lub 2 solidnym urzędnikom. Łąkowa 9, parter, lewo. zdw 52 062

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje dwóch pokoi z utrzymaniem kuchni. Oferty Kurjer zdw 52 067

Pokój umeblowany
z osobnym wejściem, światło elektryczne, dla inteligentnej pani, drugi pokój na dwie osoby. Półwiejska 7, II, prawo. zdw 52 167

Dwuosobowy
solidnym panom. Kanałowa 6, parter, prawo. zdw 52 062

Duży
pokój frontowy dla pana lub dwóch do wynajęcia. Dąbrowskiego 54, I, prawo. zdw 52 125

Centrum
pokój dwuosobowy dobrze umeblowany, osobne wejście, elektr. wolny. Adres Kurjer zdw 52 110

Pokój
żaraz lub od pierwszego wynajme żaraz. Jankowski, Kreta 23, zdw 52 108

Pokój
umeblowany bez pościeli żaraz wynajme. Śniadeckich 22, parter. zdw 52 103

Wspólny
pokój młodemu handlowcowi. — Plac Świerzyński 3, III, prawo. zdw 52 099

Pokój
umeblowany frontowy Wielkie Garbary 43, front, II, lewo. zdw 52 124

Na biuro
duży frontowy pokój na I. piętrze. Dąbrowskiego 34, prawo. zdw 52 126

Pokój
fortepianem, utrzymaniem (bez) Romana Szymańskiego 7, I. zdw 52 127

Pokój
dla panów lub pań, Kopernika 7, parter. zdw 52 115

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Witkowska, pl. Działowa 10, zdw 52 257

Pokój
dla 2 panów 15. 5. wynajme. Grunwaldzka 17, I, piętro. zdw 52 253

Pokój
dobrze umeblowany, parterowy, frontowy, z elektryką, osobnym wejściem od 15. 5. lub później do wynajęcia. Ul. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdw 52 172

Pokoje
umeblowane dla pań, panów, małżeństw, poleca „Informator” Ratajczaka 15 (Pasaz). zdw 52 249

27 Grudnia 5
wspólny pokój panu, osobne wejście. Nadolny. zdw 52 171

Pokój
umeblowany z osobnym wejściem do wynajęcia. ul. Staszica 24, III, lewo. zdw 52 076

Pokój
dla lepszego pana 15. lub 1. ul. Strzelecka 12, parter, lewo. zdw 52 240

Pokój
lepszy 2 panom. Bielawska, Łąkowa 13. zdw 52 235

Słoneczny
pokój intelig. panu, pani wynajme. Ratajczaka 23, I, lewo. zdw 52 227

Pokój
frontowy. Matejki 60, II, prawo zdw 52 222

Pokój
Patrona Jackowskiego 20. — Frynkowski. zdw 52 130

Wspólny
Wielkie Garbary 18, III. zdw 52 137

Wspólny
pokój frontowy, jasny, czysty dla pana. Rybaki 23, III. zdw 52 140

Pokój
frontowy od 15. wynajme. Grochowska 44, I, piętro, lewo. zdw 52 143

Pokój
wolny. Łąkowa 20, III, prawo. zdw 52 154

Pokój
balkonowy małżeństwu, elektryczność. Wielkie Garbary 53, III, lewo. zdw 52 159

Elegancki
pokój z utrzymaniem od 15. wynajme. Piekary 2, II, lewo. zdw 52 161

Pokój
czysty, frontowy, wynajme. Małackiego 35, II, lewo. zdw 52 179

Dwuosobowy
pościel pożądana. Wrocławska 3, II, prawo. zdw 52 178

Niekrepujący
słoneczny duży pokój na 1 lub 2 osoby do wynajęcia żaraz. Babinski, Wierzbiciele 41b, front, III. zdw 52 177

Pokój
umeblowany do wynajęcia panu lub pani. Łęcki, Mostowa 26, zdw 52 175

Pokój
klatki schodowej dwom inteligentnym osobom na stanowisku wynajme żaraz. Wrocławska 35, Robinska. zdw 52 185

Pokój
wynajme frontowy. Św. Czesława 8, Maik. zdw 52 187

Pokój
żaraz do wynajęcia. 2 duże przyległe 1 czerwca. 3. Maja 3, dom ogrodowy. I, lewo. zdw 52 186

Pokój
umeblowany, słoneczny 1 czerwca wynajme. Ratajczaka 10, III. zdw 52 271

Słoneczny
inteligentnym panom. Szyperka 1, III, lewo. zdw 52 276

Zielona 7
I. podwórzu, pokój przechodni panu. zdw 52 279

Pokój
dla małżeństwa od 15. do wynajęcia. Wiatr. Górna Włda 31. zdw 52 293

Pokój
elegancki słoneczny, pianino, telefon, łazienka naprzeciw Domu Akademickiego. Adres Kurjer zdw 52 303

Pokój
żaraz wolny. Kraszewskiego 19, III, prawo. zdw 52 206

Pokój
frontowy wydzierżawie 2 panom od 15. maja. Strzelecka 20, I, lewo. zdw 52 201

Pokój
balkonowy, czysty, słoneczny, małżeństwu bezdzietelnemu wynajme. Bedyński, Różana 21, I, dom ogrodowy. zdw 52 217

Pokój
duży, dobrze umeblowany dla dwójki osób, małżeństwa lub na biuro. Kantaka 5, II, front, prawo. zdw 52 214

Pokój
2 panom lub małżeństwu. Umieńskiego 12, Sobik. zdw 52 315

Pokój
umeblowany dla 2 panów żaraz do wynajęcia. Małackiego 3, parter, lewo. zdw 52 313

Pokój
solidny, niekrepujący wynajme żaraz. Bielasiak, Górna Włda 15 zdw 52 313

Pokój
15 maja. Bukowska 8, II. zdw 52 319

12 SZUKA POKOJU
Poszukuje
pokój umeblowanego od 15. 5. 30. nie więcej 40 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 52 010

Pokoju
umeblowanego niekrepującego — centrum poszukuje. Oferty cena Kurjer zdw 52 069

Pokoju
skromnego w centrum szuka pańienka. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 118

Umeblowanych
pokoi poszukuje „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaz). zdw 52 250

Pokoju
umeblowanego, poblizu Placu Świerzyńskiego poszukuje. — Warunki Kurjer zdw 52 147

Panienska
poszukuje pokoi za 35 zł ewentl. wspólnego. Oferty Kurjer zdw 52 163

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoiu próżnego od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 52 183

Do 25 zł
pokoiu umeblowanego od 15. 5. Kurjer zdw 52 302

Poszukuje
pokoiu na pracownię krawiecką. Oferty Kurjer zdw 52 306

13 LOKALE
Lokale
Stary Rynek I piętro na hurtownię wydzierżawia gospodarz. — Oferty Kurjer zdw 50 512

Na
cele biurowe poszukujemy 2 jasnych, spokojnych pokoi w śródmieściu z telefonem nie więcej 1. p. żaraz Zgłoszenia Wielkopolski Związek Myśliwych, ul. 27 Grudnia 14, w podwórzu, I. p. zdw 51 182

Lokal
35 m kw na cele rysunkowe wynajme Oferty Kurjer zdw 50 947

Biuro
handlowe, telefon, I. p. Plac Wolności do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 51 999

Poszukuje
lokalu fabrycznych obszarach, lekki przemysł możliwie z sklepem. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 028

Ubikacje
dwie nadające się na warsztaty do odstąpienia. Adres wskaże W. Kamiński, Łazienna 1a, zdw 51 955

Ubikacje
biurowe, przemysłowe poleca „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaz). zdw 52 251

Dwie ubikacje parterowe
wejście z podwórza na cele handlowe żaraz do wynajęcia H. Walter, Wodna 3. zdw 52 310

14 DZIERŻAWY
Do wynajęcia
żaraz skład rzemieślniczy z kompletnym urządzeniem Poczta 10; Wiadomości u portiera. Pośrednicy wykluczeni zdw 51 623

Składu
próżnego na kolonialkę z mieszkaniem szukam spieszenie. Warunki. Oferty Kurjer zdw 51 937

Gościniec
we większej wsi wydzierżawie lub kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 026

Koncesję
na wyszynk wódek przeniosę do dobrze prosperującego przedsiębiorstwa bez konkurencji, który własną obsługą trójki ludzi. Oferty do Kurjera zdw 51 278

Ubikacji
na biuro i warsztat malarski w śródmieściu poszukuje żaraz. — Oferty Kurjer zdw 52 117

Restauracje
przyjme w dzierżawę Oferty Kurjer zdw 52 238

Wydzierżawie
lub sprzedam żaraz dom w Toruniu, znajdujący się skład blawatny, ogródek, dogodny podwórze. Spichlerz 3 piętro, stajnie, wolne natychmiast 4 pokoje mieszkanie, wraz z łazienką, ubikacjami, spichlerzem i stajnią. Wiadomości: Suchatowska, pow. Inowrocław, restauracja. Pw 11 567-64,152

Sad
o 73 drzewach owocowych w Poznaniu żaraz do wydzierżawienia Warunki poda Centrala Płuców Parowych 7, z o p. Fabryka Maszyn, Poznań, św. Wawrzynca 36 d. 5040

15 LETNISKI
Hel
Pensjonat Santa Lucia otwarty 1 czerwca poleca pokoi. Zgłoszenia Ralfowska Bydgoszcz, ul. Poznańska 14. nw 11 034

Hel
Pensjonat Darzobór poleca pokoi z utrzymaniem Zgłoszenia Ralfowska, Górna Włda 15 Tucholczanka. zdw 52 247

O Uzdrowiskach
ich środkach leczniczych i warunkach pobytu udziela ustnie, pisemnie i telefonicznie wszelkich informacji Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świerzyńska 17, m. 4, tel. 434-38, 409-74. nw 11 068

Krynica
pensjonat „Lotos” I. klasy, słoneczny położony w centrum powiatu idealne, pełny komfort. Kuchnia wyborowa Ceny niskie. Zarząd zimowy zdw 4 992

Żegiestów - Zdrój
Pensjonat „Warszawianka” z nowoczesnym komfortem Majowej Haliny Łosie, otwarty. — Pokój z utrzymaniem w maju 12 zł. Kuchnia wykwintna, na żądanie dietetyczna. Telefon nr 3. nw 11 114

Zakopane
Bulwary Słowackiego 5. Bystre nad Potokiem. Pensjonat św. Józefa, prowadzony przez Siostry zakonne, położony w najczystszej dzielnicy uzdrowiska otwarty cały rok poleca słoneczne pokoje wraz z utrzymaniem po cenach bardzo przystępnych. zdp 49 678

Tatarów
nad Prutem, pensjonat „Szołowska”, poleca pokoi z utrzymaniem. Znana z dobroci kuchni, miejsca i jaski. Pod zarządem Zofii Werberowej, byłej dwuletniej dzierżawczyni „Zofjówki” w Tatorowie. Zgłoszenia do 18 maja przyjmują Zofia Werberowa, Lwów, Łyczakowska 47, III piętro. Ceny na maj i czerwiec od 7-9 zł. nw 11 105

Żegiestów
pensjonat „Zorza” za 3 tygodniowy pobyt z całodziennym obfitem utrzymaniem maj czerwiec 180 zł. Zgłoszenia tamże. nw 11 107

Krynica
pensjonat Grunwald pod nowym zarządem pań E. Chojnowskiej i N. Gorbaniowej, ul. Lipowa czwarta willa od nowych łazienek. Pokoje słoneczne wszelkie wygody, woda zimna i gorąca. Kuchnia smaczna, obfita, tylko na świeżym maśle. Na żądanie dietetyczna. Maj, czerwiec 12 złotych. Pw 1151-19,111

Letnisko
Do wynajęcia kilka pokoi z utrzymaniem blisko Góreckiego jeziora i 2 pokoje z kuchnią pod śremem wśród lasu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 52 038

Letniego
mieszkania na dwa miesiące we dworcu lub leśniczówce suchej miejscowości z całkowitem utrzymaniem poszukuje dla osoby z towarzysztw z dwójkiem dzieci 7 i 8 lat. Dobrowolski, Plac Asnyka 4. zdw 52 045

Letnisko
2 godz. od Poznania, lasy, jeziora plaża, nowoczesne łazienki, wydzierżawie pokoi z utrzymaniem lub bez panom, panom. Paniom lub przyrzeczeniem do rodziny. Ceny przystępne, fortiepan djo w domu Zgłoszenia Kurjer zdw 52 231

Letniska
poszukuje na lipiec z całym utrzymaniem w lesie okolice blisko Poznania dla 2 osób. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 52 290

21 ZGUBY
Znalazłem
złota szpilki z szafirem i brylantami. Stanisław Krzyżaniński, ul. Kramarska 16, Fa. Woźniak zdw 52 017

Zaginiona
książeczka wojskowa na nazwisko Stanisław Zieliński, unieważniam. zdw 51 963

16 OSOBISTE
Gdzie
może się elewka dalej uczyć gotowania, polecenia dobra. Oferty uprasza się nadsyłać Kurjer zdw 51 261

Autobusy
do Gniezna, ul. Żydowska nar. Dominikańska, godz. 10.45, 13.45 i 19.40. zdw 51 942

Obelge
rzuczona na p. H. Szczepińska niniejszem odwołuje i przeproszam. Pelagia Bartosz. zdw 52 057

Który
z Panów podróżujących samochodem na prowincję zabierze dodatkowo podróżującego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 068

Małopolanin
łagodnego charakteru posłubi pannę lub wdowę, wiek obojętny która da mu posadę lub zapewni byt. Posiadam 5 kl. gim. i 3 letnią szkołę handlową Rzecz traktuję na serio. Oferty do Kurjera zdw 52 096

Państwo
Hipolita i Irene Maciejewskich wzywam do opóźnienia ubikacji przy Marsz. Pocha 65 do 31. bm. oraz proszę o przybycie do mnie celem porozumienia się. W razie nie wypełnienia powyższego, będę zmuszony ubikację otworzyć i opróżnić celem wyznaczenia innym osobom. Jan Baziński. zdw 52 192

Rom.
Nie mogę zdradzić. Z. nw 11 150

22 ROZMAITE
Ubranie
męskie, palta, raglany wszelkiego rodzaju, wykonuje solidnie i szybko Willman, Małki 51. zdw 51 331

Wynalazcom
pomaga realizowanie patentów Wystawa Modeli i Giełda Wynalazków, Warszawa, Wilcza 26, m. 4. Tw 1496

Zakłady
Ślusarsko - Mechaniczne
Projektuje, wykonuje i naprawia wszelka prace ślusarsko mechaniczne oraz narzędziowa W. O. siocki, Poczta 21. zdw 48 752

Zapraw kurs krótki rozpoczyna się
przetwórstwo jarzyn wiosennych oraz soki, konfitury kompoty. Kursy Gospodarcze Zawodowe w Poznaniu św. Marcina 69. nw 11 095

Obuwie
damskie wyprzedaje tanio. Jeżycki Dom Towarowy, Kraszewskiego 11. Pw 11 215/6-18,734

Reparacje
zegarów, zegarków, biżuterii, torebek wykonuje sumiennie, tanio M. Szymczak, Wielka 24. zdw 52 000

Bufet
do objęcia Dalszych informacji udzieli Górna Włda 28 Restauracja. zdw 52 047

Za pobyt na wsi
w czerwcu zajmie się dziećmi nauczycielka. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 52 056

Obiadów
dobrych, prywatnych, poszukuje w okolicy Rybaki. Oferty Kurjer zdw 52 204

Jarskie
obiady wydaje Samowska, Ogrodowa 2, I. zdw 52 216

Kapelusze
damskie przerabiamy i polecamy do niskich cenach również nowe. W. Jana III, 12, parter, lewo. zdw 51 161

Dziewcę
lat 11 oddam w dobrą opiekę za wynagrodzeniem. Informacje filia Kurjera Matejki 59 zdw 51 561

23 OŻENKI
Dużo
bogaty pan pragnie bezwzględnie wyjść zamaż za inteligentną, młodą, nawet bez stanowiska i majątku. Jeżeli chce ożenić się szybko i dobrze napisz żaraz do biura „Przyszłość” w Warszawie, ul. Jasna 15. Pw 11 274 62,284

Chcesz
się ożenić lub wyjść zamaż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonialnego „Postęp”. Warszawa. Sienkowska 33, wysyłamy kilkanaście ofert. Pw 11 268-62,278

Wdowiec
lat 43, poglądy idealne, kupiec zamożny, z dwójkiem dziećmi 5 i 7 lat z 5 pokojowym komfortowym mieszkaniem szuka dla braku znajomości żony zgarbnej inteligentnej, muzykalnej, gospodarnie i przedewszystkiem młodej, panny lub bezdzietnej młodej wdówki. Oferty proste, uprzejmie ewentl. z fotografią, która się pod słowem rycerskim zwraca do Kurjera Poznańskiego zdw 52 053

Wdowiec
2 dzieci 75 móg gospodarstwo szuka żony wdowy, panny bezdzietnej gotówka 8.000 zł. Oferty Kurjer zdw 52 077

Pozna
inteligentnego, przystojnego pana na stanowisku, inteligentna muzykalna panienska, lat 27, cel matrymonialny. Poważne oferty z fotografią Kurjer Poznański zdw 51 651

Dla
jedynaczki wykształconej z gotówką, własnym mieszkaniem umeblowanym, całkowita wyprawa, szukam męża lekarza lub adwokata. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 219

Dla
Pomorzanek, wykształconej, muzykalnej, sympatycznej panny, lat 25, córki ziemianina z posagiem 100 000 zł poszukuje odpowiedniej partii. Piotr Mrówka, Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. zdw 52 142

Rzemieślnik
lat 24, pozna rannę z małego miasteczka lub z gospodarstwa Zgłoszenia wraz z fotografią do Kurjera zdw 52 198

24 NAUKA
Korepetycyj
udziela oraz przygotowuje do egzaminów. Oferty Kurjer zdw 52 205

25 MUZYKA
Lekcji
fortepianu udzielam Młyńska 3, III. zdw 48 490

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Magistra farmacji
poszukuje posady w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 51 637

Młodszy
pomocnik handlowy z brzozy kolonialnej, budowl i restauracji poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem lub przyjmie bufet na rachunek własny. Może stawić 500 zł kaucji. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdp 52 081

Żelazniak
młodszy dzelny ekspedjent poszukuje posady możliwie żaraz. Łaskawe oferty uprasza Kwiatkowska, Smolice, p. Gostrzy zdw 52 080

Major
emerytowany lat 38. Pomorzanin poszukuje posady w Poznaniu lub mieście Wielkopolski, gdzie gimnazjum. Pragnący przyjąć pracownika obowiazkowego, energicznego, nieposiadającego przesłanek i opinii, zechca złożyć oferty Kurjer zdw 52 031

Początkująca
steno typistka poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 51 271

Ekspedientka
z brzozy tow. krótkich, z 5-letnią praktyką, szuka posady na prowincji od 1. 10. 30. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 51 306

Organista
egzaminowany szuka posady stałej na zastępstwo lub podług życzenia mógłby z Poznania dojeżdżać. Oferty Kurjer zdw 51 176

Kowal - szofer
kawaler, trzeźwy i sumienny szuka posady żaraz, miejscowość obojetna. Adres wskaże Kurjer zdw 51 583

Cukiernik
młodszy z bardzo dobrymi świadectwami szuka posady od 15 lub później. (Miejscowość obojetna). Adres Post-restante. Żerków, nr. 22. zdw 51 660

Gospodyni
kucharka, poszukuje posady od 15 maja lub 1 czerwca, lat 25, ukończyła szkołę gospodarstwa oraz rok praktyki w Przybyławiu u pani H. Czarnieckiej. — Zna się na prowadzeniu maszyn wylogowych i hodowli drobitu. M. Gryzielówna, M. K. Przybyśław, poczta Żerków, zdw 51 693

Panienska
z wykształceniem licealnym, zna perfect język francuski, angielski pisanie na maszynie, szuka odpowiedniej posady jako korespondentka żaraz lub później. — Zgl. pod J. Kowalska, Ostrów Wlkp., Kościelna 11, II p. zdw 51 691

Młynarz
samotny, z dobrymi referencjami i świadectwami, poszukuje posady. Reparaty wykonuje w drzewie i ślusarstwie. Stawie kaucji. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 51 687

Posade
kierownika oddziału, magazyniera lub tp. przyjmie za kaucją do 2000 zł. Zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 51 596

Szofer - mechanik
żonaty, lat 25 z długoletnią praktyką poszukuje stałej posady. Stefan Ratajczak, Sieraków, powiat Międzybórz. zdw 51 587

Poszukuje
posady sekretarki. Oferty Kurjer zdw 51 575

Bufetowa
inteligentna, fachowa, samodzielna poszukuje posady żaraz lub 15. 5. Oferty Kurjer zdw 51 572

Cukiernik
samodzielny poszukuje posady żaraz, miejscowość obojetna. — Oferty Kurjer zdw 51 762

Panienska
znająca szycie, robotki, umiejąca grać na skrzypcach, poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia S. Ludzkowska, Skoki, pow. Wągrowiec. zdw 51 967

Przedstawiciel
z własnym samochodem, zaprowadzony w całe Wielkopolsce, przyjmie jeszcze zastępstwo poważnych firm. Zgl. Kurjer zdw 51 345

Kucharka
pierwszorzędna poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdw 51 404

Osoba
w średnim wieku, inteligentna, znająca się na gospodarstwie wiejskim, hodowli trzody drobitu poszukuje posady do większego majątku do zarządu. Pierwszorzędne świadectwa i referencje. Adresować: Warszawa-Praga, ul. Mała 7, Wesolowska. Pw 11 269-62,279

Posługaczka
poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 52 020

Unieważnia się legitymację
Nr. 159 C wydaną przez Komendę Woj. Policji Państw. w czerwcu 1929 r. na nazwisko Smiałowski Piotr, emeryt posturunku Pol. Państw., która w dniu 8. 5. 30. zaginęła. Pw 11 570-54,335

22 ROZMAITE
Ubranie
męskie, palta, raglany wszelkiego rodzaju, wykonuje solidnie i szybko Willman, Małki 51. zdw 51 331

Wynalazcom
pomaga realizowanie patentów Wystawa Modeli i Giełda Wynalazków, Warszawa, Wilcza 26, m. 4. Tw 1496

Zakłady
Ślusarsko - Mechaniczne
Projektuje, wykonuje i naprawia wszelka prace ślusarsko mechaniczne oraz narzędziowa W. O. siocki, Poczta 21. zdw 48 752

Zapraw kurs krótki rozpoczyna się
przetwórstwo jarzyn wiosennych oraz soki, konfitury kompoty. Kursy Gospodarcze Zawodowe w Poznaniu św. Marcina 69. nw 11 095

Obuwie
damskie wyprzedaje tanio. Jeżycki Dom Towarowy, Kraszewskiego 11. Pw 11 215/6-18,734

Reparacje
zegarów, zegarków, biżuterii, torebek wykonuje sumiennie, tanio M. Szymczak, Wielka 24. zdw 52 000

Bufet
do objęcia Dalszych informacji udzieli Górna Włda 28 Restauracja. zdw 52 047

Za pobyt na wsi
w czerwcu zajmie się dziećmi nauczycielka. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 52 056

Obiadów
dobrych, prywatnych, poszukuje w okolicy Rybaki. Oferty Kurjer zdw 52 204

Jarskie
obiady wydaje Samowska, Ogrodowa 2, I. zdw 52 216

Kapelusze
damskie przerabiamy i polecamy do niskich cenach również nowe. W. Jana III, 12, parter, lewo. zdw 51 161

Dziewcę
lat 11 oddam w dobrą opiekę za wynagrodzeniem. Informacje filia Kurjera Matejki 59 zdw 51 561

23 OŻENKI
Dużo
bogaty pan pragnie bezwzględnie wyjść zamaż za inteligentną, młodą, nawet bez stanowiska i majątku. Jeżeli chce ożenić się szybko i dobrze napisz żaraz do biura „Przyszłość” w Warszawie, ul. Jasna 15. Pw 11 274 62,284

Chcesz
się ożenić lub wyjść zamaż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonialnego „Postęp”. Warszawa. Sienkowska 33, wysyłamy kilkanaście ofert. Pw 11 268-62,278

Wdowiec
lat 43, poglądy idealne, kupiec zamożny, z dwójkiem dziećmi 5 i 7 lat z 5 pokojowym komfortowym mieszkaniem szuka dla braku znajomości żony zgarbnej inteligentnej, muzykalnej, gospodarnie i przedewszystkiem młodej, panny lub bezdzietnej młodej wdówki. Oferty proste, uprzejmie ewentl. z fotografią, która się pod słowem rycerskim zwraca do Kurjera Poznańskiego zdw 52 053

Wdowiec
2 dzieci 75 móg gospodarstwo szuka żony wdowy, panny bezdzietnej gotówka 8.000 zł. Oferty Kurjer zdw 52 077

Pozna
inteligentnego, przystojnego pana na stanowisku, inteligentna muzykalna panienska, lat 27, cel matrymonialny. Poważne oferty z fotografią Kurjer Poznański zdw 51 651

Dla
jedynaczki wykształconej z gotówką, własnym mieszkaniem umeblowanym, całkowita wyprawa, szukam męża lekarza lub adwokata. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 219

Dla
Pomorzanek, wykształconej, muzykalnej, sympatycznej panny, lat 25, córki ziemianina z posagiem 100 000 zł poszukuje odpowiedniej partii. Piotr Mrówka, Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. zdw 52 142

Rzemieślnik
lat 24, pozna rannę z małego miasteczka lub z gospodarstwa Zgłoszenia wraz z fotografią do Kurjera zdw 52 198

24 NAUKA
Korepetycyj
udziela oraz przygotowuje do egzaminów. Oferty Kurjer zdw 52 205

25 MUZYKA
Lekcji
fortepianu udzielam Młyńska 3, III. zdw 48 490

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Magistra farmacji
poszukuje posady w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 51 637

Młodszy
pomocnik handlowy z brzozy kolonialnej, budowl i restauracji poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem lub przyjmie bufet na rachunek własny. Może stawić 500 zł kaucji. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdp 52 081

Żelazniak
młodszy dzelny ekspedjent poszukuje posady możliwie żaraz. Łaskawe oferty uprasza Kwiatkowska, Smolice, p. Gostrzy zdw 52 080

Major
emerytowany lat 38. Pomorzanin poszukuje posady w Poznaniu lub mieście Wielkopolski, gdzie gimnazjum. Pragnący przyjąć pracownika obowiazkowego, energicznego, nieposiadającego przesłanek i opinii, zechca złożyć oferty Kurjer zdw 52 031

Początkująca
steno typistka poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 51 271

Ekspedientka
z brzozy tow. krótkich, z 5-letnią praktyką, szuka posady na prowincji od 1. 10. 30. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 51 306

Organista
egzaminowany szuka posady stałej na zastępstwo lub podług życzenia mógłby z Poznania dojeżdżać. Oferty Kurjer zdw 51 176

Kowal - szofer
kawaler, trzeźwy i sumienny szuka posady żaraz, miejscowość obojetna. Adres wskaże Kurjer zdw 51 583

Cukiernik
młodszy z bardzo dobrymi świadectwami szuka posady od 15 lub później. (Miejscowość obojetna). Adres Post-restante. Żerków, nr. 22. zdw 51 660

Gospodyni
kucharka, poszukuje posady od 15 maja lub 1 czerwca, lat 25, ukończyła szkołę gospodarstwa oraz rok praktyki w Przybyławiu u pani H. Czarnieckiej. — Zna się na prowadzeniu maszyn wylogowych i hodowli drobitu. M. Gryzielówna, M. K. Przy

Żelazniak

dzien w swym zawodzie ostatnio zatrudniony w większym przedsiębiorstwie handlowym szuka posady zaraz lub 1. 6. 30. Miejsce obojętne. Adres: Poczta, Zerków 22. zdw 51 661

Inwalida

wojenny pomocnik gastronomiczny poszukuje pracy. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań, Fredry 7, pokój 47 telefon 39-97 zdw 52 074/a

Syn

wdowy wojennej, lat 16, chciałby wyuczyć się ogrodnictwa, w majątku lub ogrodowym. Oferty Kurjer zdw 52 323-4

Panna

średnim wieku, zaufana, doświadczona, z dobrego rodu, znająca dobre gotowanie, wszelką pracę domową poszukuje posady do jednej lub dwójki osób lub do dzieci w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 002

Dziewczyna

czysta i chętna do pracy domowej szuka posady od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 52 013

Panienska

kochająca dzieci z szczerem i pracowitością poszukuje posady od 15 maja lub 1. 6. miejscowość obojętne. Oferty Kurjer zdw 52 014

Rysownik

wykonywujący wszelkie rysunki, afisze, reklamowe i do chemigrafii poszukuje posady zaraz lub przyjąć zamówienia. Oferty Kurjer zdw 52 019

Książkowa - kasjerka

z kilkuletnią praktyką, pisząca również na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 52 025

Ogrodnik

kawaler lat 26 obeznany w hodowli nasion oraz wszelkich roślin w zakresie ogrodnictwa wchodzących poszukuje zaraz posady samodzielnej. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 52 024

Szofer

początkujący szuka posady w mieście lub w majątku, wysłuchany kawalerzysta, wolnych chwil może się zająć ujeżdżaniem koni lub polowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 52 035

Podróżujący

znający: Poznański, Pomorski, Śląski poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 52 042

Posady

za woźnego, inkasenta lub innej poszukuje, kaucja na żądanie. — Oferty Kurjer zdw 52 213

Poszukuję

posady jako uczennica do cukierni, piekarni z całym utrzymaniem. Oferty Kurjer zdw 51 850

Gospodyni

w średnim wieku poszukuje posady 15 maja. Oferty Kurjer zdw 52 048

Stróż

dzien w swym zawodzie szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 52 052

Pielęgniarka

z dobrymi świadectwami z 5 letnią praktyką poszukuje posady do niemowlęcia, od 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 52 054

Dziewczyna

z gotowaniem poszukuje posady od 15 maja. Oferty Kurjer zdw 52 298

Kucharka

w starszym wieku, umiająca gotować i zaprawiać konserwy poszukuje posady od 15 maja. — Oferty Kurjer zdw 52 299

Sierota

lat 19, sympatyczna, pedantka w czystości umiająca dobrze gotować, znająca wszelkie prace domowe, pragnie obić posadę u samotnej osoby lub u bezdzietnego małżeństwa. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 52 300

Służąca

uczciwa, czysta, pracowita, poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdw 52 199

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Melodia serc”.
Aurora: „Najnowsze dzieje Tarzana”.
Casino: „Piękność Amerykańska”.
Colosseum: „Królowa Nocy”.
Edison: „Amor na Nartach”.
Harfa: „Z dnia na dzień”.
Metropolis: „W sidłach grzechu” i „Nocny Ptasek”.
Odeon: „Biała Niewolnica”.
Renaissance: „Dwa piekielne dni”.
Słońce: „Wielkowiejska Młodzież”.
Wilsona: „Chińska Papuga”.

Dziewczyna

z prowincji z porządną rodziną szuka posady do dzieci, umiemia haftować. Oferty Kurjer zdw 51 849

Dziewczyna

uczciwa z dobrymi świadectwami poszukuje miejsca do wszystkiego od 15. 5. Zgłoszenia do Kurjera zdw 52 312

Posługaczka

poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 52 287

Kuchmistrz

pierwszorzędny warszawski poszukuje posady zaraz lub na sezon. Zgłoszenia do Kurjera zdw 52 297

Pracznia

poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 52 288

Szofer

kowal - monter z dłuższą praktyką, z poleceniami szuka posady zaraz lub później, okolica obojętne. Oferty Kurjer zdw 52 064

Dziewczyna

szuka posady do wszystkiego lub do dzieci od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 52 059

Syn

uczniwy rodziców poszukuje nauki jako ogrodnicy. Oferty Kurjer zdw 52 058

Dziewczyna

z gotowaniem do wszystkiego potrzebna od 15. Przecznica 3, parter, prawo. zdw 52 075

Kuśnierz wiedeński

dobry przykrawacz, przyjmuje stanowisko kierownicze. Dokładnie obeznany w wszelkich pracach kuśnierskich. Dokonały krój futer damskich i męskich gwarantowany. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 52 072

Dziewczyna

z gotowaniem, skromnych wymagań poszukuje posady od 15. 5. 1930 r. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 071

Gospoia inteligentna

pracowita w swym zawodzie, — pierwszorzędnie gotuje, prasuje, poszukuje posady samodzielnej do kiedza. Oferty Kurjer zdw 52 095

Posługaczka

szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 112

Młynarz

lat 25 kawaler, polsko-niem. język z dobrymi świadectwami szuka zaraz posady. Zgłoszenia proszę Restauracja pod Żegluga Szyperka 20, Poznań. zdw 52 133

Elewka

poszukuje posady najchętniej do dworu od 15. lub później. Łaskawe zgłoszenia oraz podanie warunków do Kurjera zdw 52 100

Dziewczyna

z gotowaniem dobrymi świadectwami szuka posady od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 52 122

Posługaczka

poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 52 123

Pracznia

uczciwa szuka prania Podgórna 8, II. prawo zdw 52 120

Panienska

z dobrymi świadectwami znająca roboty i cerowanie szuka posady od 15. do dzieci. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 52 243

Poszukuję

posługi. Oferty Kurjer zdw 52 245

Panienska

przyjmuje posadę do dzieci z szczerem. Oferty Kurjer zdw 52 232

Posługaczka

poszukuje posady z praniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 157

Dziewczyna

ze wsi, szuka posady od 15. 5. lub zaraz. Oferty Kurjer zdw 52 170

Bona

młoda, inteligentna z dobrymi poleceniami, z udzielaniem korepetycji, poszukuje posady do starszych ewentl. młodszych dzieci. Oferty Kurjer zdw 52 164

Posługaczka

szuka całodziennych posług z praniem. Oferty Kurjer zdw 52 236

Dziewczyna

uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer zdw 52 233

Dziewczyna

lat 27, umiająca gotować samodzielnie prasować, czysta, uczciwa, ostatnie miejsce 3 lata, z dobrymi świadectwami szuka posady ewentl. jako samodzielna od 1. 6. Adresować: Maria Remisz u Halamskich, Murowana Goślina. zdw 52 229

Dziewczyna

lat 18, uczciwa, pracowita poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdw 52 239

Wiejska

dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem od 15. Oferty Kurjer zdw 52 104

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem i dobrymi świadectwami szuka posady od 15. 5. lub od 1. 6. do bezdzietnego państwa. Oferty Kurjer zdw 52 226

Młoda

posługaczka poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 52 223

Poszukuję

posługi. Oferty Kurjer zdw 52 266

Dzelnia

ekspedientka z branży piekarsko-cukierniczej poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 52 132

Starsza

kucharka z pracą domową szuka posady od 15. 5. albo 1. 6. do 2-3 osób tylko do państwa poznańskiego. Oferty Kurjer zdw 52 129

500 zł

naprawy dam lub 1500 zł kaucji za otrzymanie stałej posady inkasenta, placowego itp. Oferty Kurjer zdw 52 138

Z gotowaniem

poszukuje posady, dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 52 153

Do pierwszej Komunii św.

Sukienki od zł 15.50

Welony od zł 8.50

Lilje od zł 1.20

w wielkim wyborze — najtaniej

S. Kałamański

Poznań

Pw 11564/5-19, 182/a

Toruń

Ogrodnik

dzien w swym zawodzie, kawaler, — zmieni posadę od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 52 156

Osoba

inteligentna zaufana, poszukuje posady do niemowlęcia. Oferty Kurjer zdw 52 180

Posługaczka

od 15. 5. przedpołudnie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 52 272

Szofer

kawaler, trzeźwy, sumienny z 4 letnią praktyką, posiadający czerwony dyplom poszukuje posady zaraz lub później za złozeniem kaucji 400 zł. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 52 277

Panna

z szczerem do dzieci lub jako pokojowa szuka posady od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 52 231

28 WOLNE MIEJSCA**Nowość w Polsce!**

Panie — panowie do akwizycji poszukiwani! Wysoka prowizja. Śniadeckich 30, II. 4-7. zdw 49 961

Młodszej

fakturzystki z ładnym charakterem pisma, pewnie w liczeniu piszącej na maszynie (Underwood), znającej Konto-Korrent oraz wstępne prace biurowe poszukuje się. Zgłoszenia do „Par” Al. Marcinkowskiego 11, pod 19.110. Pw 11510-19,110

Bona - freblanka

potrzebna od 15. 5. lub 1. 6. na wieś do dzieci od 3/4 do 10 lat wymagane bardzo dobre polecenia i szkoła freblowska. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 463

Szofer - stangret

z dłuższą praktyką potrzebny zaraz lub później na wieś. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem żadanego wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdw 51 856

Biegly stenotypista

na korzystnych warunkach poszukiwany, z dokładną znajomością języka niemieckiego. Zgłoszenia do Kurjera pod aw 11 150.

Służąca

do wszystkiego, może się zgłosić. Szwajcarska 15, Kol. II. zdpw 51 996

Poszukuję

uczniarę do warsztatów ortopedycznych. Zgłosz. od 11-13 przy ul. Śniadeckich 12. zdp 52 034

Służąca

z dobrem gotowaniem i do wszystkiego, z dobrymi świadectwami potrzebna zaraz. Staszewska, Wyspiańskiego 15. zdw 52 203

Stanowisko

samodzielne niezależne możesz uzyskać kupując los 1 kl. Lot Państwowy za 10 zł w kolekturze Józefa Hławskiego. Sosnowiec, 5 Maja 23 Zamów — zapłacisz po otrzymaniu losu. nw 10 297

Aptekarz

z praktyką, chrześcijanin, ewtl. asystent z prawami, władający także językiem niemieckim, poszukiwany. Uprasza się o podanie referencji oraz wymagań. — Stół, poza domem. Apteka pod Aniołem, Kościeln. nw 11 112

Chłopiec

do posyłek uczniwy potrzebny zaraz. Firma Heussler, skład papieru, Gwarna 20. zdw 52 241

Dziewczyna

do posyłek potrzebne. „Axela” Nowa 7. zdw 52 169

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem potrzebna do Warszawy dwie osoby. Weberowa, Patrona Jackowskiego 25. zdw 52 168

Podróżujący

inkasent potrzebny 1000 zł. — Zgłoszenia Kurjer zdw 52 237

Uczennica

do krawieczyny, chętna może się zgłosić. Dyczyńska, Półwiejska 36. zdw 52 228

Służąca

do wszystkiego potrzebna. Zgłoszenia od 4-6 I. Lisie Wierzbice 41 b. zdw 52 021

Służąca

uczciwa dobrze polecona z praniem, gotowaniem może się zgłosić. Lagnerówna, Grochowska 4. zdw 51 567

Tech. dentystyczna

z znajom. operat. na prow. ze skromnymi wymaganiami poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 11 171

Służąca

do wszystkiego bez spania. Św. Jerzego 5, parter, prawo. zdw 52 061

Krawcowa

na sukienki z lepszym gustem w dom potrzebna zaraz. Mickiewicz 1, Bakowa. zdw 52 060

Dziewczyna

czysta, uczciwa potrzebna. Śniadeckich 30, parter, prawo. zdw 52 090

Piekarz

dobry cukiernik może się zaraz zgłosić. Oferty Kurjer zdw 52 087

Wspólnika

do hurtowni poszukuje. Zgłoszenia w składzie St. Jarosz, ul. 27, Grudnia 3. zdw 52 101

Służąca

dobrze gotująca do małej rodziny potrzebna. Niegolewskich 24, III. prawo. zdw 52 114

Chłopiec

do składu może się zgłosić. Bartkowiak, pl. Śapieżyński 6. zdw 52 260

Ekspedientka

samodzielna do kolonialki zaraz 800 zł. Mularczyk, Kramarska 21. zdw 52 242

Dwóch pomocników

malarskich natychmiast potrzebni. Zgłoszenia telefon 28-79. zdw 52 270

Chłopca

do posyłek przyjeżdżając „Motor”, Poznań, Dąbrowskiego 7, telefon 62-27. zdw 52 264

Dziewczyna

zdrowe, czyste do dziewczynki 4 letniej potrzebne. Dobrogojska, Śniadeckich 23. zdw 52 263

Potrzebny

podróżujący z kaucją 300 zł. — Zgłoszenia: Szyperka, Strzelecka 6, od godz. 12-2. zdw 52 275

Do mej apteki

poszukuje zaraz lub później asystenta (tki) z wojewódzkim egzaminem lub magistra — dłuższą praktyką. Reflektuje tylko na dobre sily. Zgłoszenia z podaniem warunków przy wolnym mieszkaniu i utrzymaniu przyjmuje Florian Nowaczewicz, właśc. apteki w Jutrosinie. dw 4902

Kucharka

pierwszorzędna z kilkuletnią praktyką, która się także zajmie zaprawą owoców od 1 czerwca 1930 potrzebna Oferty z dołączeniem świadectw i podaniem wymagań kierować do Hotelu Centralnego, Grudziądz. zdp 52 083

Bieliźniarki

do wykonywania bielizny, dobrze poleconej poszukuje się do dworu na kilka tygodni. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego pod dw 5032

Aptekarza zastępcy

na lipiec i sierpień, poszukuje M. Sieg. Janowiec Wlkp. dw 5033

Gospodyni

znająca wykwintny zimny bufet, z dłuższą praktyką restauracyjną potrzebna od 15. 5. Zgłoszenia z odpisami świadectw oraz warunkami przyjmujcie Hotel pod Lwem. Inowrocław. dw 5028

Samodzielna

książkowa - kasjerka obeznana z wszelkimi pracami biurowymi poszukuje posady za złozeniem kaucji lub pożyczki 1.000-1.500 zł. Zgłoszenia Kurjer rw 9854

Pierwszorzędna

krawcowa w dom potrzebna. — Oferty Kurjer rw 9912

Syn

uczniwy rodziców chcący wyuczyć się malarstwa może się zgłosić między 2 a 3 godziną. — Leon Janiszewski, mistrz malarstwa, Zielona 2. zdw 51 626/7

Bieliźniarki